

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด

เขต 1

วิทยานิพนธ์
ของ
นริศรา จันทร์คัต

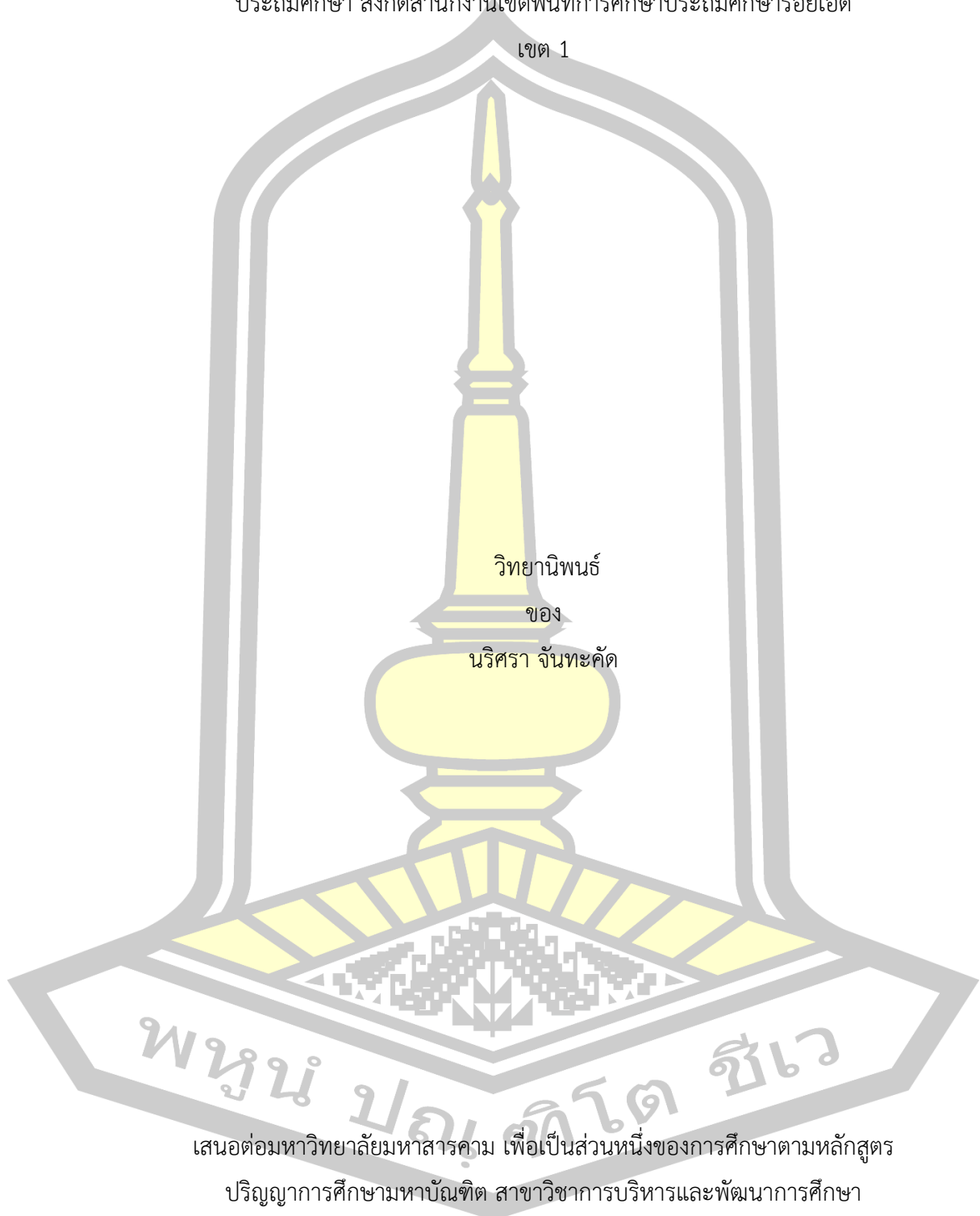
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

มิถุนายน 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด

เขต 1

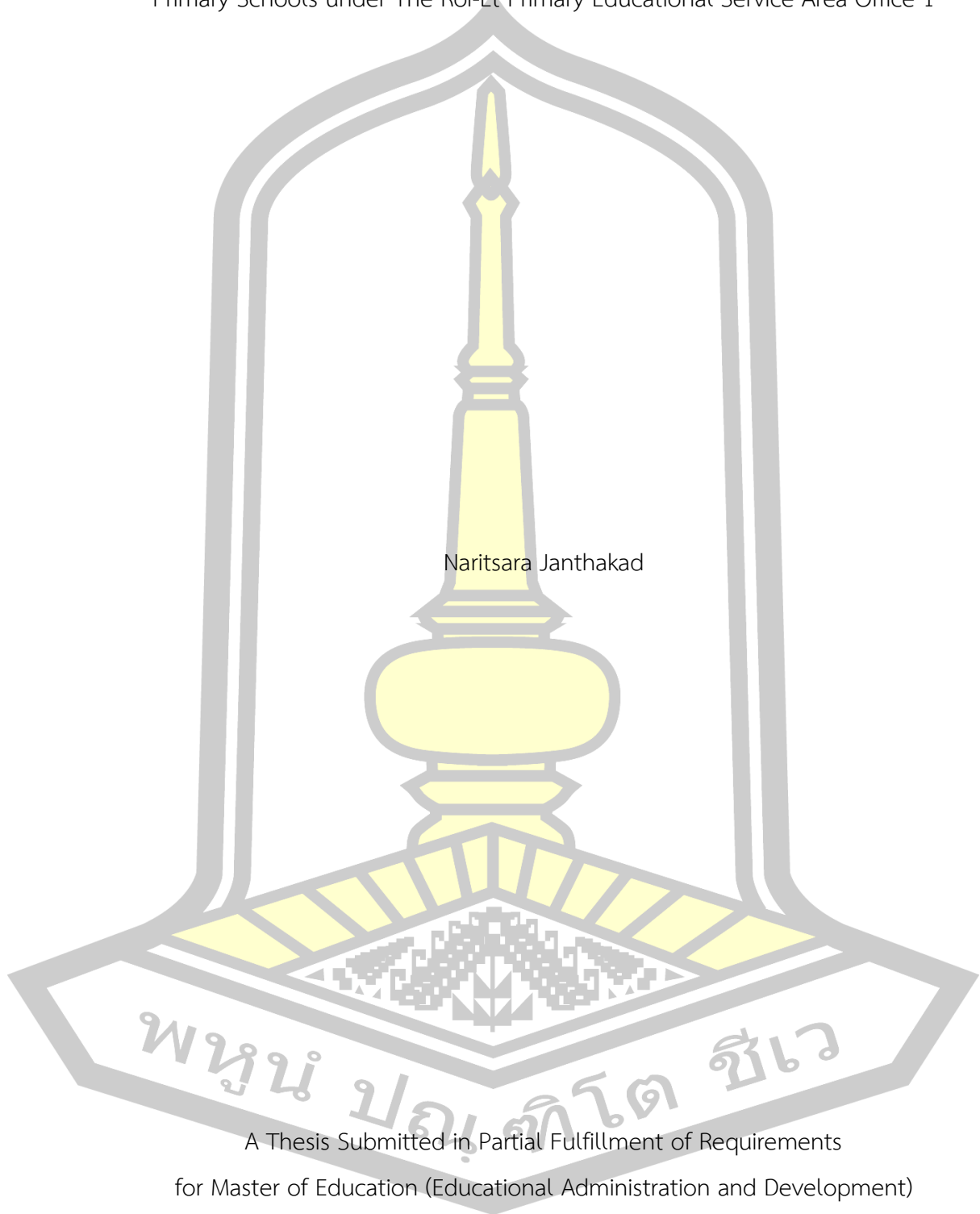
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

มิถุนายน 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of Guidelines for Academic Administration Towards Excellence in
Primary Schools under The Roi-Et Primary Educational Service Area Office 1

Naritsara Janthakad

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

June 2025

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวนริศรา จันทะคัต
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(อ. ดร. สุรเชต น้อยฤทธิ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี)

กรรมการ

(รศ. ดร. ประสาท เนืองเฉลิม)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(รศ. ดร. กฤษกนก ดวงชาทม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแหง)

(ผศ. ดร. พลเดช เขาวรัตน์)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1		
ผู้วิจัย	นริศรา จันทะคัต		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนาศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2568

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ
ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 2) เพื่อพัฒนาแนวทาง
การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ดำเนินการวิจัย
แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ
จำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และ
ครู จำนวน 338 คน ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยศึกษาและ
สังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ที่ใช้พัฒนาการบริการงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศจาก
ผู้บริหารและครู จากการสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน
3 โรงเรียน ร่างเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ และประเมินแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน สถิติที่ใช้
ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับ
มากที่สุด และลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย
ได้ดังนี้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผล

และประเมินผล ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ประกอบด้วย 7 องค์กรประกอบ 49 แนวทาง ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 7 แนวทาง 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 7 แนวทาง 3) ด้านการวัดผลและประเมินผล 7 แนวทาง 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7 แนวทาง 5) ด้านการนิเทศการศึกษา 7 แนวทาง 6) ด้านการแนะแนวการศึกษา 7 แนวทาง และ 7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 7 แนวทาง ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า แนวทางมีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับที่มากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกแนวทางมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกันทุกข้อ โดยด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกแนวทางมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกันทุกข้อ โดยด้านที่มีความเป็นไปได้ มากที่สุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา

คำสำคัญ : การพัฒนาแนวทาง, การบริหารงานวิชาการ, ความเป็นเลิศ

TITLE	The Development of Guidelines for Academic Administration Towards Excellence in Primary Schools under The Roi-Et Primary Educational Service Area Office 1		
AUTHOR	Naritsara Janthakad		
ADVISORS	Assistant Professor Karn Ruangmontri , Ph.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2025

ABSTRACT

The purpose of this research was 1) To study the current conditions, the desirable conditions and needs of the academic administration towards excellence in primary schools under The Roi-Et Primary Educational Service Area Office 1. 2) To develop guidelines for implementation of academic administration towards excellence in primary schools under The Roi-Et Primary Educational Service Area Office 1. The research was divided into two phases (1) To study the current conditions, desirable conditions for the academic administration towards excellence in primary schools under The Roi-Et Primary Educational Service Area Office 1. Using questionnaire collected data from a sample group of 338 administrators and teachers. (2) Guidelines for the implementation of the academic administration towards excellence in primary schools under The Roi-Et Primary Educational Service Area Office 1. Studying and synthesizing the current and desirable conditions used to develop guidelines for the implementation of the academic administration towards excellence from administrators and teachers by in-depth interviews with 3 best practice schools. Draft as guidelines for the development of an academic administration towards excellence and assess the guidelines by 5 experts. The research instruments were questionnaires, interviews and assessments. The statistic used for the data analysis were percentage, mean and standard

deviation.

The results of the research were as follows:

1. Current conditions, desirable conditions, and prioritization of the needs of the academic administration towards excellence in primary schools under The Roi-Et Primary Educational Service Area Office 1. Overall current condition was at the high level. The highest mean is the Development of the Internal Quality Assurance System in Educational Institutions. Overall desirable condition was highest level. The highest mean is the Research for the Development of Educational Quality. The order of needs, the aspect with the most need is the Research for the Development of Educational Quality.

2. Guidelines for the operation of the academic administration towards excellence in primary schools under The Roi-Et Primary Educational Service Area Office 1, consists of 7 elements, 49 approaches, namely 1) Educational curriculum development 7 approaches 2) Developing the Learning Process 7 approaches 3) Assessment and Evaluation 7 approaches 4) Research for the Development of Educational Quality 7 approaches 5) Educational Supervision 7 approaches 6) Educational Guidance 7 approaches 7) Development of the Internal Quality Assurance System in Educational Institutions 7 approaches. The results of assessing the feasibility of the academic administration towards excellence in primary schools under The Roi-Et Primary Educational Service Area Office 1. Found that : The guidelines are appropriate and there is at the most level of overall appropriate. At the highest level, the same of all items. The most appropriate is the aspect of Developing the Learning Process. When considering each item, it was found that it was most likely the same for all items. The most likely aspect is Educational Supervision.

Keyword : Guideline Development, Academic Administration, Towards Excellence

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธน์ เนื่องเฉลิม กรรมการสอบ และรองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณก ดวงชาต ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่เสียสละเวลาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษางานวิจัยจนสำเร็จลุล่วง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ให้ความรู้และชี้แนะเรื่องต่าง ๆ ในระยะเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ข้อมูลเชิงลึกในการสัมภาษณ์ประกอบการร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์และสละเวลาเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณบิดามารดา ญาติพี่น้องที่เป็นกำลังใจ และดูแลห่วงใยผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา รวมถึงเพื่อนนิสิตรุ่น พ.36 ทุกท่าน ที่คอยให้คำปรึกษา และให้กำลังใจในการทำวิจัย คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศเพื่อบูชาพระคุณบิดามารดา ตลอดจนบูรพาจารย์ ที่ให้การอบรมสั่งสอน รวมทั้งผู้มีพระคุณทุกท่านในการทำการวิจัยครั้งนี้

นริศรา จันทะคัต

พูน ปณ ทิโต ชีเว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามของการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
การบริหารการศึกษา.....	13
การบริหารสถานศึกษา.....	15
การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ.....	18
การบริหารสู่ความเป็นเลิศ.....	39
การพัฒนาแนวทาง.....	57
การประเมินความต้องการจำเป็น.....	59
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1.....	65
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	69
งานวิจัยในประเทศ.....	69
งานวิจัยต่างประเทศ.....	75

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	79
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการ บริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1	81
ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1	87
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	177
ความมุ่งหมายการวิจัย	177
สรุปผล	177
อภิปรายผล	181
ข้อเสนอแนะ	189
บรรณานุกรม	192
ภาคผนวก	204
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	205
ภาคผนวก ข การหาคุนภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	231
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์	239
ประวัติผู้เขียน	252

พจนัน ปณฺ ทิโต ชีเว

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ.....	26
ตาราง 2 การสังเคราะห์องค์ประกอบขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	28
ตาราง 3 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดองค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ	48
ตาราง 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษา	82
ตาราง 5 ข้อมูลทั่วไปและขนาดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	94
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมรายด้าน.....	95
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	96
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	99
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการวัดผลและประเมินผล.....	103
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการ บริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	106
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการ บริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการนิเทศการศึกษา	109

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ค่าดัชนี ความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการแนะแนว การศึกษา.....	134
ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ค่าดัชนี ความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	137
ตาราง 22 สังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จากโรงเรียนที่มีแนว ปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ทั้ง 3 โรงเรียน.....	151
ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวม.....	161
ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา....	162
ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	164
ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการวัดผลและประเมินผล.....	167
ตาราง 27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	169

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการนิเทศการศึกษา	171
ตาราง 29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการแนะแนวการศึกษา	173
ตาราง 30 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	175
ตาราง 31 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการพัฒนาแนวทางการ บริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1.....	232
ตาราง 32 ค่าอาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการพัฒนาแนวทางการบริหารงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1	236

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1.....	8
ภาพประกอบ 2 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง.....	80

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 เป็นแผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาระยะยาว โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้นำไปเป็นกรอบและแนวทางการพัฒนาการศึกษา และการเรียนรู้สำหรับพลเมืองทุกช่วงวัยตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งความเป็นพลวัตเพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) ซึ่งการที่จะพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวได้นั้น การจัดการศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญและมีความจำเป็นมากที่สุด เพราะเป็นรากฐานในการพัฒนาคน ส่งเสริมและปลูกฝังแนวความคิดให้กับพลเมืองและเยาวชนของชาติ เป็นตัวแปรสำคัญของสมรรถนะและความสามารถในการแข่งขันระยะยาว (Long Term Competitiveness) ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข และตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง และสร้างความสุขของคนไทย สังคม มีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ ภายใต้การขับเคลื่อนของการปฏิรูปการศึกษา และการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาอันเชื่อมโยงกับมนุษย์ และสังคมในพลวัตการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564)

กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาของชาติ โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายสู่ความเป็นเลิศ มีหน้าที่ในการส่งเสริม กำกับ ติดตาม การจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท จึงกำหนดนโยบายให้มีการปฏิรูปการศึกษาเพื่อการดำเนินงานด้านจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีสมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาความรู้คู่คุณธรรม โดยมีเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ 1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการเรียนรู้ 2) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้

อย่างทั่วถึง และ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนของสังคม ในการบริหารและจัดการศึกษา ความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เป็นกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ มีความเจริญก้าวหน้าด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลทำให้การบริหารจัดการ การศึกษาไทยต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการแข่งขันและความมุ่งมั่นตามความคาดหวังของสังคม ดังนั้น กระบวนการบริหารจัดการการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อให้การบริหารจัดการองค์กรเกิดผลดีและบรรลุตามวัตถุประสงค์ตาม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

งานวิชาการเป็นงานหลักในการบริหารสถานศึกษาและถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา รวมถึงเป็นด้านที่มีการประเมินมาตรฐานจากสำนักงานประเมินมาตรฐานการศึกษา การบริหาร จัดการหลักสูตรสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ระบบบริหารคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ประสบความสำเร็จ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) โดยต้องจัดทำสาระของหลักสูตรที่สอดคล้อง ความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น ประกอบกับจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 กล่าวคือ ในการจัด กระบวนการเรียนรู้สถานศึกษาต้องบริหารการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ จริง คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพต้องอาศัย ความร่วมมือ การมีส่วนร่วมประสานงานกันของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ทั้งบุคลากร ในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, 2550) หากได้รับความร่วมมือจากทุกองค์กร สถานศึกษาจะสามารถพัฒนางานวิชาการได้ เป็นอย่างดีและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการบริหารงานวิชาการ (Best Practice) เป็นวิธีการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อนำไปสู่ การบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้ปกครอง ชุมชน (สำนักนายกรัฐมนตรื, 2552)

การบริหารจัดการระบบคุณภาพเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันการพัฒนาโรงเรียนสู่ มาตรฐานสากล ระบบบริหารจัดการที่ได้รับการยอมรับว่าพัฒนาองค์กรให้มีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ โดยอิงแนวทางการดำเนินงานตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) มาพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการองค์กรเพื่อให้มีวิธีปฏิบัติและผลการ ดำเนินการในระดับมาตรฐานโลก เนื่องจากระบบดังกล่าวมีพื้นฐานทางด้านเทคนิคและกระบวนการ ตัดสินรางวัลเช่นเดียวกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (Malcolm Baldrige National Quality Award-MBNQA) ซึ่งเป็นต้นแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่หลายประเทศทั่วโลกนำไป ประยุกต์โดยเรียกชื่อแตกต่างกันไป ส่วนประเทศไทยเรียกรางวัลนี้ว่า Thailand Quality Award

(TQA) ซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการประเมิน คือ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติในด้านการศึกษามีการนำแนวทางดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในองค์กรสถาบันและสถานศึกษา โดยได้กำหนดเกณฑ์ด้านการจัดการศึกษาเพื่อผลงานที่เป็นเลิศ (Baldrige Education Criteria for Performance Excellence) เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานและปรับใช้ในวงการศึกษา เพื่อการปรับปรุงของโรงเรียนโดยยึดหลักการดำเนินงานเชิงระบบเพื่อผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เป็นหน่วยงานที่บริหารและจัดการศึกษาให้บริการด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นปฐมวัย ระดับชั้นประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 220 โรงเรียน โดยได้กำหนดพันธกิจหลักที่สำคัญในการดำเนินงาน คือ ส่งเสริมการจัดการศึกษา เพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียนให้มีศักยภาพในการแข่งขันและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและทักษะที่จำเป็นต่ออนาคตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญในการพัฒนางานวิชาการด้านคุณภาพของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถที่เป็นเลิศ สามารถสอบเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตามเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งมีอัตราการแข่งขันค่อนข้างสูง แต่อย่างไรก็ตามผลการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ยังประสบปัญหาด้านงานวิชาการ เนื่องจากนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ การพัฒนาศักยภาพและการยกระดับคุณภาพของผู้เรียนยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่คาดหวัง ส่งผลให้การสอบเข้าศึกษาต่อยังไม่เป็นไปตามความมุ่งหวังทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดความพร้อมทางด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน รวมถึงปัญหาของสถานศึกษาและบุคลากรภายในสถานศึกษา ส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการบริหารงานวิชาการ ไม่ว่าจะเป็งานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนด้านบุคลากรทางการศึกษาต้องมีการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการจัดประสบการณ์และกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตามหลักสูตรกำหนด โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและใช้ห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาสู่มาตรฐานวิชาชีพและมีวิทยฐานะสูงขั้นที่สอดคล้องกับคุณภาพผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1, 2566)

จากสภาพปัญหาและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอนจึงมีความสนใจศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เพื่อพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษา

ในสถานะที่มีการแข่งขันทางการศึกษาสูง และพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาให้บรรลุ
เจตนารมณ์และเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาทุกระดับมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพ
ของสถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ มีคุณภาพตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและ
ความคาดหวังของสังคม สามารถต่อยอดองค์ความรู้ในการบริหารงานด้านวิชาการให้มีศักยภาพ
ในการแข่งขันสู่เวทีสากล และสถานศึกษาได้นำแนวทางที่ได้ไปประยุกต์ใช้โดยเทียบเคียงให้เหมาะสม
กับบริบทการบริหารจัดการของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาสู่
ความเป็นเลิศอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก
สามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ในเวทีโลกได้

คำถามของการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่
ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของ
การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารสู่การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1

พูน ปรุ ทิโต ชีเว

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

2. ได้แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับงานวิชาการและ ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการจากหน่วยงานและนักการศึกษาหลายท่าน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ นิพนธ์ กินาวงศ์ (2544) ; กมล ภูประเสริฐ (2545) ; ประชุม ผงผ่าน (2545) กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจงานและแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลและประเมินผล
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การนิเทศการศึกษา
6. การแนะแนวการศึกษา
7. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.2 องค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศจากหน่วยงานและนักการศึกษา ได้แก่ ทวีศักดิ์ สุทกวาทิน (2548), สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2556), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557), สำนักงาน

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2562) ได้ออกร่างกรอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การนำองค์กร
2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์
3. การมุ่งเน้นผู้เรียน
4. การมุ่งเน้นบุคลากร
5. กระบวนการดำเนินการ
6. การวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้
7. ผลลัพธ์การดำเนินการ

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การนำเสนอขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย จึงลำดับการนำเสนอเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,762 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูรวมทั้งสิ้น 446 คน ได้มาซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2553) และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน

2. วิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และจัดลำดับความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

1. ศึกษา Best Practice ของโรงเรียนต้นแบบด้านการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา โดยเป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลคุณภาพแห่งชาติ

ของประเทศไทย (Thailand Quality Award : TQA) หรือรางวัลที่เทียบเคียงกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศไทยได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
3. นำแนวทางที่พัฒนาขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทาง และปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
4. ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษาไปใช้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1. กรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการ
ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดของ นิพนธ์ กินาวงศ์ (2544) ; กมล ภูประเสริฐ (2545) ; ประชุม ผงผ่าน (2545) กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินทร์ นามวรรณ (2554) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจงานและแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลและประเมินผล
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การนิเทศการศึกษา
6. การแนะแนวการศึกษา
7. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

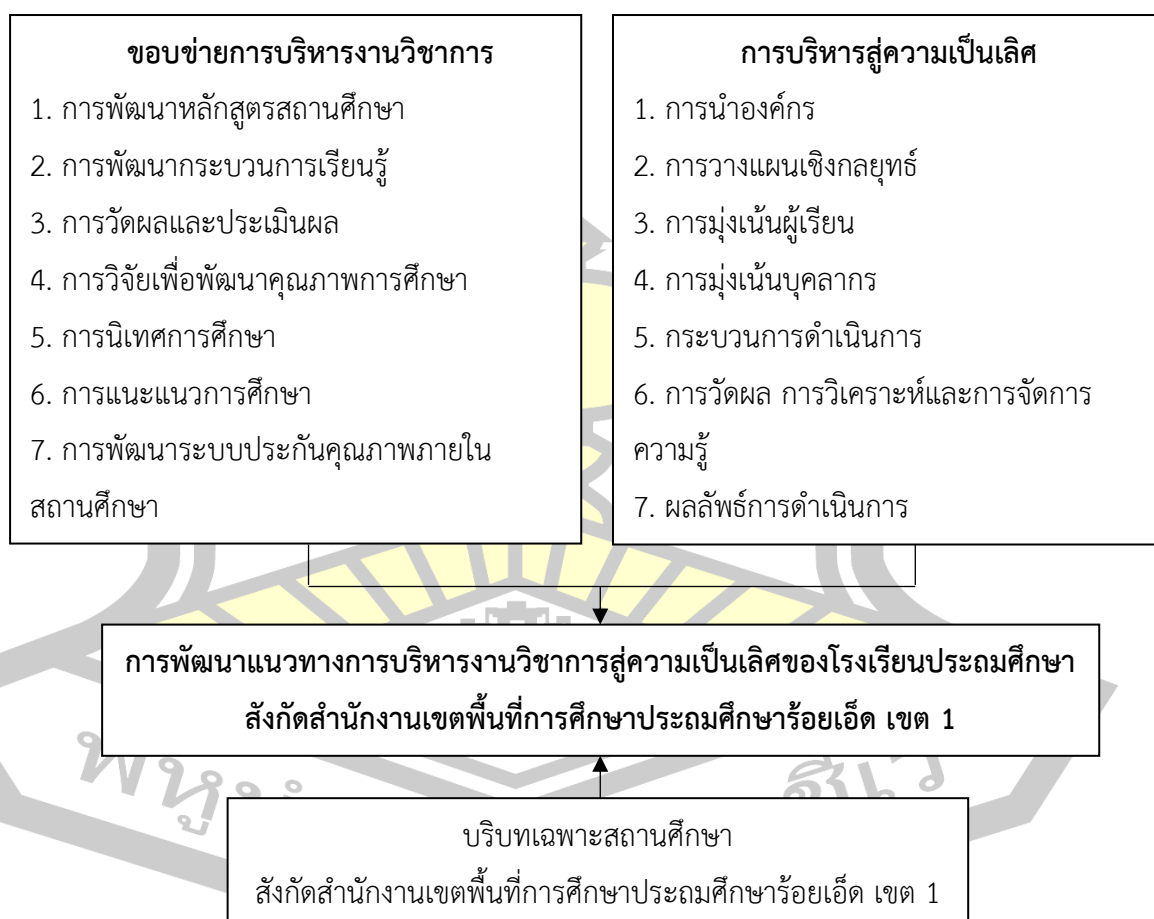
2. กรอบแนวคิดการบริหารสู่ความเป็นเลิศ
ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศของ ทวีศักดิ์ สุททวาทีน (2548); สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2556); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557); สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2562) ได้องค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การนำองค์กร
2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์

3. การมุ่งเน้นผู้เรียน
4. การมุ่งเน้นบุคลากร
5. กระบวนการดำเนินการ
6. การวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้
7. ผลลัพธ์การดำเนินการ

กรอบแนวคิดและทฤษฎีข้างต้นสามารถนำมาใช้ในการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ได้ดังภาพประกอบ 1

กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1

นียมศัพท์เฉพาะ

1. แนวทางการพัฒนา หมายถึง การจัดให้มีขึ้นหรือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติ กระบวนการ วิธีการ หลักการ ที่ใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ดีขึ้น เพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน
2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมในงานวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจหลักให้เกิดการปรับปรุง พัฒนาและเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนหรือผู้รับบริการ กระบวนการดังกล่าวนี้ ได้แก่
  - 2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์ เอกสาร หลักสูตร ชั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สารระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นสภาพแวดล้อมสถานศึกษา การประเมินสถานภาพสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ ต่าง ๆ การนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน การนิเทศหลักสูตร การติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตรการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร
  - 2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและการส่งเสริมพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม
  - 2.3 การวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การประเมินในรูปแบบใหม่ที่มีวิธีการ วัดผลประเมินผลความรู้และการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ เน้นการสะท้อนผลการปฏิบัติของผู้เรียนตามบริบทที่เป็นจริง โดยมีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการวัดผลและประเมินผลที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อมั่น ได้มีการ กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติ แผนการวัดผล ประเมินผล สรุปการวัดผล และเก็บรวบรวมข้อมูล หลักฐานการวัดผลและประเมินผลอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน และนำผลจากการ วัดผลและประเมินผลไปปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ
  - 2.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมให้ครูมีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน การเผยแพร่ผลการวิจัยผล การพัฒนาเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียนให้กับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและ สถาบันอื่นได้รับทราบ
  - 2.5 การนิเทศการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาทุกฝ่ายในการแนะนำช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน อันจะนำมาซึ่งการพัฒนาด้านวิชาการของโรงเรียน

2.6 การแนะแนวการศึกษา หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการทางการศึกษาที่จัดขึ้น เพื่อช่วยให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถนำตนเองได้ แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ ปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ซึ่งประกอบด้วย การบริหารด้านการแนะแนว การจัดกิจกรรมการแนะแนว และการติดตามและประเมินผลการแนะแนว

2.7 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการจัดระบบโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การกำหนดเกณฑ์และเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวงศึกษาธิการ การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเกณฑ์และเป้าหมายที่กำหนด

3. การพัฒนาแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง วิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบ การบริหารสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้กระบวนการดำเนินการบริหารจัดการขององค์กรที่ทัดเทียมระดับมาตรฐานโลก เป็นตัวขับเคลื่อนกระบวนการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ พบองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ ดังนี้

3.1 การนำองค์กร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทางการดำเนินที่ชัดเจน มีการสื่อสาร สร้างความเข้าใจในทิศทางของสถานศึกษา มีการสร้างบรรยากาศที่ดีต่อการปฏิบัติงานร่วมกัน อีกทั้งผู้บริหารมีภาวะผู้นำและการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งด้านบุคลิกภาพและการปฏิบัติงาน รวมถึงให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคม โดยคำนึงถึงผลกระทบในเชิงลบต่อสังคม และสถานศึกษา มีการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและแก้ไขการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

3.2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การวางแผนที่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นกระบวนการตัดสินใจเพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ โดยสถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยพิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อกำหนดและจัดทำแผนกลยุทธ์ โดยพิจารณาความเหมาะสมและสามารถนำแผนกลยุทธ์นั้นไปปฏิบัติได้จริง มีการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ คำนึงถึงโครงสร้างและวัฒนธรรมของสถานศึกษา มีการควบคุมแผนกลยุทธ์ให้มีการดำเนินการที่ถูกต้อง เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จและเกิดความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ โดยจะต้องมีการประเมินแผนกลยุทธ์ กระบวนการปฏิบัติงานและผลสำเร็จของสถานศึกษา

3.3 การมุ่งเน้นผู้เรียน หมายถึง การตรวจประเมินถึงวิธีการที่สถานศึกษาสร้างความผูกพันกับนักเรียน เพื่อความสำเร็จในระยะยาว เปรียบเสมือนกลยุทธ์ในการสร้างความผูกพัน

ครอบคลุมถึงวิธีการสร้างวัฒนธรรมมุ่งเน้นผู้เรียน รวมทั้งวิธีการที่สถานศึกษารับฟังความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครอง โดยมีกระบวนการดำเนินงานดังนี้ มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของนักเรียน มีการจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน มีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อทราบถึงสภาพปัญหาของนักเรียน มีการสำรวจความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน มีการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน นำผลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.4 การมุ่งเน้นบุคลากร หมายถึง สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยมีกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของบุคลากร ดังนี้ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ และนำข้อคิดเห็นไปปฏิบัติเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น มีการสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ หรือทักษะระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา มีการมอบหมายงานที่เหมาะสมกับทักษะและความสามารถของบุคลากรแต่ละบุคคล เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา มีระบบส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถอย่างสม่ำเสมอ มีการประเมินผลบุคลากรและมอบรางวัลการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าให้กับบุคลากรและมีการส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัยความปลอดภัยให้กับบุคลากร โดยการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เหมาะสมเอื้อต่อการปฏิบัติงาน

3.5 กระบวนการดำเนินการ หมายถึง การบริหารจัดการของสถานศึกษาเพื่อให้การดำเนินงานของทุกฝ่ายมีความเป็นระบบ ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงาน โดยมีกระบวนการดำเนินการ ดังนี้ ร่วมกันวางแผนและออกแบบกระบวนการทำงานเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานที่เป็นระบบ มีการกำหนดกระบวนการทำงานและข้อกำหนดที่สำคัญในการปฏิบัติงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงานซึ่งกันและกันของบุคลากรในสถานศึกษา มีการสนับสนุนทรัพยากรในการปฏิบัติงานระหว่างบุคลากร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถานศึกษา ร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เหมาะสม เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการทำงาน มีการประเมินผลและปรับปรุงกระบวนการทำงาน เพื่อนำไปพัฒนาสถานศึกษา

3.6 การวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ หมายถึง การบริหารจัดการของสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลสารสนเทศ การวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ โดยมีกระบวนการดำเนินการ ดังนี้ มีการคัดเลือกข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลสารสนเทศที่ได้ มีระบบรวบรวมข้อมูล สารสนเทศ และการจัดการความรู้ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน มีการวิเคราะห์ผลข้อมูลที่ได้จากกระบวนการทำงาน เพื่อนำผลไปปรับปรุงการปฏิบัติงาน สรุปและ

รายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และมีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

3.7 ผลลัพธ์การดำเนินการ หมายถึง การบริหารจัดการเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่อไปนี้ ได้แก่ ด้านหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านกระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษา ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ด้านงบประมาณของสถานศึกษา ด้านการนำองค์กรและการกำกับดูแลองค์กรสอดคล้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์

4. สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพที่ดำเนินการในปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

5. สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการพัฒนาและปรับปรุงเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

6. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

7. ครู หมายถึง ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

8. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง หน่วยงานที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เปิดสอนในระดับชั้น ป.1 - ม.3

9. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 หมายถึง เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งประกอบไปด้วย 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด อำเภอจตุรพักตรพิมาน อำเภอธวัชบุรี อำเภอศรีสมเด็จ อำเภอจังหาร อำเภอเชียงขวัญ และอำเภอทุ่งเขาหลวง

พหุ ประถมศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด
หลักการ ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นประโยชน์ในการ
กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย กระบวนการวิจัย และการพัฒนาแนวทางโดยมีประเด็น ดังนี้

1. การบริหารการศึกษา
2. การบริหารสถานศึกษา
3. การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
4. การพัฒนาแนวทาง
5. การประเมินความต้องการจำเป็น
6. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารการศึกษา

1. ความหมายของการบริหารการศึกษา

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาดังนี้

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2542) ได้ให้ความหมายการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหาร
การศึกษา คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคม
ในทุก ๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยม
ตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อ
บุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตาม
เป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2542) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า
การบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก
เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ทักษะ พฤติกรรม

ค่านิยม หรือคุณธรรม ทั้งในด้านการสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพทางสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผนและไม่เป็นระเบียบแบบแผน

มนทิพย์ ทรงกิติพิศาล (2552) ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การจัดการส่งเสริมช่วยเหลือกันของผู้เกี่ยวข้องที่จะผลักดันให้แผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

ธีระ รุณเจริญ (2553) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา คือ การดำเนินการของกลุ่มบุคคลในการบริหารจัดการในด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน หลักการบริหารตนเอง หลักการตรวจสอบถ่วงดุล เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถพัฒนาคนให้มีคุณภาพและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สมเดช สาวันตี (2553) ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ว่า หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลปะในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกระบวนการเรียนรู้ และความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2554) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษา คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถและความเป็นคนดี ที่หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งการจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการ หรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษาการปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัย

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานด้าน การศึกษาร่วมกันของกลุ่มบุคคลเพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกของสังคมที่มีความรู้ ทักษะ ความสามารถและมีทัศนคติที่ถูกต้อง สามารถดำรงตนเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

2. ความสำคัญของการบริหารการศึกษา

นักวิชาการหลายคนได้ให้ความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ ดังนี้

จันทร์ธานี สงวนนาม (2545) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารมีความสำคัญ คือ เพื่อความอยู่รอดขององค์กรการเรียนรู้เรื่องการบริหารองค์กรจะช่วยให้องค์กรสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของงาน บุคลากร ตลอดจนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารการศึกษา ไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารการศึกษาเป็นการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกา และวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเพียงตรงและเชื่อถือได้

ครรชิต มาลัยวงศ์ (2557) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญมาก เพราะการศึกษาของเยาวชนหรือคนในประเทศจะดีหรือเลว จะทำให้คนในประเทศแข่งขันกับคนในประเทศอื่น ๆ ได้ดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการบริหารการศึกษาหรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารการศึกษาของบ้านเมืองนั่นเอง หากประเทศใดได้นักบริหาร การศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถอย่างแท้จริง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจงานด้าน การศึกษา และผลกระทบของการศึกษาต่อความก้าวหน้าของประชาชนและประเทศชาติแล้ว ประเทศนั้นก็จะมีความรุ่งเรืองในทุก ๆ ทาง ในทางตรงกันข้าม หากประเทศใดไม่มีนักบริหาร การศึกษาที่เก่ง และทำงานโดยกำหนดเอาความก้าวหน้าและความรุ่งเรืองของประเทศชาติเป็นธงชัย แล้วก็ยากที่ประเทศนั้นจะรุ่งเรืองได้

ปิยะ โภภิสเสน (2560) ให้ความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ว่า การบริหาร เป็นกิจกรรมที่สำคัญต่อองค์กรเป็นอย่างยิ่ง จะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพื่อที่จะให้งาน นั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ผู้บริหารจะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการ ปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ ต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จึงจะสามารถ นำพาองค์กรก้าวไปสู่ความสำเร็จได้

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ เนื่องจากการบริหารนั้นได้เจริญเติบโตควบคู่กับการดำรงชีวิตของมนุษย์ และเป็นสิ่ง ช่วยให้มีมนุษย์ดำรงชีวิตร่วมกันอยู่ได้อย่างผาสุก และยังเป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้าของสังคม ในอีกมิติหนึ่งด้วยเช่นกัน

การบริหารสถานศึกษา

การศึกษามีส่วนสำคัญในกระบวนการพัฒนาประเทศ การศึกษาที่ดีจะพัฒนาศักยภาพ ของผู้เรียนให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติประเทศ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารสถานศึกษาจากนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตน์ (2542) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาเป็นการบริหารการจัดการศึกษาแนวใหม่ ที่มุ่งให้สังคมทุกส่วนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบการจัดการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีเครือข่ายแหล่งการเรียนรู้ โดยการกระจายอำนาจให้สถานศึกษามีความคล่องตัวและตัดสินใจดำเนินงานในขอบเขตที่รับผิดชอบ โดยให้ประชาชน องค์กรต่าง ๆ มีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

ทศนา แคมมณี (2544) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า คือ กระบวนการบริหารจัดการ ผู้บริหารต้องเปลี่ยนวิธีคิด วิธีทำงานใหม่ เป็นผู้นำทางความคิด การแก้ปัญหา การตัดสินใจ เป็นครูฝึกฝนและการจูงใจ สร้างบุคลากรในการทำงานได้อย่างถูกต้อง โดยเป็นบุคลากรที่มีจิตสำนึกแห่งคุณภาพ และเข้าใจการเปลี่ยนแปลง

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2554) ได้อธิบายความหมาย การบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การดำเนินงานของกลุ่มคน เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความเป็นคนดีที่หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มคนซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของครูใหญ่กับครูน้อย ในโรงเรียน อธิการบดีร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรัฐ กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับอธิบดีกรมต่าง ๆ และครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มคนบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งสิ้น การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอนการจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่ และพัสดุ ครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการ หรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี มีวินัยและอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้รวมเรียกว่า “ภารกิจทางการบริหารการศึกษา” หรือ “งานบริหารการศึกษา”

สมคิด มาวงค์ (2554) ได้สรุปว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกด้านที่เกิดจากบุคลากรหลาย ๆ คน ร่วมมือกันบริหารจัดการ โดยใช้กระบวนการทำการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยวิธีการจัดการองค์การที่เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาหรือหน่วยงานแต่ละแห่ง

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ตามความมุ่งหมายของสังคมและตามภาระหน้าที่ของโรงเรียน เพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ตามมาตรฐานและมีคุณภาพ ทำให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข

2. ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญยิ่งต่อการขับเคลื่อนองค์การไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ นักวิชาการได้อธิบายถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

สุธี สุทธิสมบูรณ์ และสมาน รังสิโยภุชณ์ (2537) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า มนุษย์เราเป็นสมาชิกของสังคม เมื่อมนุษย์อยู่ร่วมกันมากเป็นหมู่เป็นกลุ่ม มีหัวหน้าปกครองบังคับบัญชา มีการแบ่งงานกันทำตามลักษณะความรู้ความสามารถซับซ้อนมาก มนุษย์ก็เริ่มสร้างระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่าง ๆ ขึ้น โดยเรียนรู้จากประสบการณ์และความเชื่อ เพื่อมุ่งหวังให้เกิดความสำเร็จเรียบร้อยเกิดขึ้นในองค์การและความสุขในสังคมได้ ฉะนั้นความสำคัญของการบริหารสรุปได้ ดังนี้

1. การบริหารนั้นได้เจริญเติบโตควบคู่กับการดำรงชีวิตของมนุษย์และเป็นสิ่งช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตร่วมกันได้อย่างผาสุก
2. จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นผลทำให้องค์การต่าง ๆ ต้องขยายงานด้านบริหารให้กว้างขวางเพิ่มขึ้น
3. การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาการ (Technology) ด้านต่าง ๆ ทำให้การบริหารเกิดการเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้าอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น
4. การบริหารเป็นวิธีการสำคัญในอันที่จะนำสังคมและโลกไปสู่ความเจริญก้าวหน้า
5. การบริหารจะช่วยชี้ให้ทราบถึงแนวโน้มทั้งในด้านความเจริญและความเสื่อมของสังคมในอนาคต
6. การบริหารมีลักษณะเป็นการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์การ ความสำเร็จของการบริหารจึงขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่เป็นอันต้นมาก
7. การบริหารมีลักษณะต้องใช้อารวิญฉัยสังการเป็นเครื่องมือ และการวิญฉัยสังการเป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหารและความเจริญเติบโตของการบริหาร
8. ชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัวหรือในองค์การย่อมมีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอ ดังนั้นการบริหารจึงเป็นเรื่องน่าสนใจและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างฉลาด

9. การบริหารกับการเมืองเป็นสิ่งคู่กัน ไม่อาจแยกจากกันโดยเด็ดขาด
 ดังคำกล่าวที่ว่า “การเมืองกับการบริหารนั้นเปรียบเสมือนคนละด้านของเหรียญอันเดียวกัน”
 (Politics and administration is the two sides of a single coin.)

สมยศ นาวิการ (2544) ได้อธิบายความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้การดำเนินงานขององค์การดำเนินไปอย่างมีทิศทาง
2. ช่วยให้เกิดการใช้ทรัพยากรในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

สุรัฐ ศิลปอนันต์ (2545) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
 ในการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ
 ผู้บริหารจะต้องแสดงความรับผิดชอบของทีม ปรับปรุงสถานศึกษาให้ชัดเจน ผู้นำของทีมนี้จะต้องมี
 ความแข็งแกร่ง เป็นผู้คิดยุทธศาสตร์ในการทำงานของทีมและของสถานศึกษาเป็นผู้พาตัวเข้า
 แทรกแซงในกิจกรรมต่าง ๆ เมื่อจำเป็น

สมคิด บางโม (2552) ได้สรุปความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า
 การบริหารสถานศึกษา เป็นแหล่งพัฒนาประชากรของประเทศสำคัญยิ่ง เนื่องจากว่าสถานศึกษา
 เป็นหน่วยงานที่ใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ จำนวนมากเพื่อใช้ในการพัฒนาคน หากการจัดการบริหาร
 การในสถานศึกษาขาดประสิทธิภาพผลผลิตของสถานศึกษา คือ นักเรียนที่สำเร็จออกไปย่อมมี
 ประสิทธิภาพที่ต่ำ ซึ่งส่งผลไปถึงการพัฒนาประเทศย่อมจะล่าช้าตามไปด้วย

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญเป็นภารกิจหลัก
 ของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ของการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ
 ในการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนและสมาชิกของ
 สังคม ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

การบริหารงานวิชาการ

1. ความหมายการบริหารงานวิชาการ

นักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการไว้
 ต่าง ๆ กัน ดังนี้

Van Miller (1965) ให้แนวคิดว่า การบริหารงานวิชาการ คือ การจัดโปรแกรม
 การสอน การปฏิบัติตามโปรแกรม การสอนการวัดผลเพื่อติดตาม การเรียนการสอนทั้งของครูและ
 นักเรียน นอกจากนี้จะต้องจัดบริการการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี

Gordon (1999) กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการว่า หมายถึง งานกำกับติดตาม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการเรียนการสอน การทำงานวิจัย การนิเทศติดตาม ตลอดจนการรักษา ความเป็นมืออาชีพทางการจัดการเรียนการสอน

วิชิต บุญเลิศ (2543) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการ ดำเนินงานของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียน การสอนที่มุ่งผลสูงสุด ให้ผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

วินิจ เกตุชา (2546) ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหาร กิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอน เกิดผลดีมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ให้ความหมายว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือ เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะ ให้สถานศึกษาดำเนินการได้ โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว

ธีระพร आयวัฒน์ (2552) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรม ทุกประเภทในโรงเรียนที่มีผลเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและ เกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยผู้บริหารเป็นผู้นำทางด้านวิชาการและเป็นผู้ให้คำแนะนำประสานงาน การปฏิบัติงานกับครูในด้านการเรียนการสอน โดยให้สอดคล้องกับปรัชญาและนโยบายทางด้าน การศึกษาของโรงเรียน

สันติ บุญภิรมย์ (2552) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหาร จัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น เปรียบเสมือน เส้นเลือดใหญ่ไปหล่อเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่สามารถ ทำให้งานวิชาการเกิดพลวัต (Academic Affairs Dynamic) อยู่ตลอดเวลา ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไป

วิภาวดี ชีวะผลาบุญรณ์ (2553) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ เป็นงานหลักของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการที่จะบริหารจัดการกิจกรรมทุกประเภท เพื่อปรับปรุงคุณภาพและ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนา กิจกรรม การเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนของนักเรียนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งการจัดการนั้น ๆ จะต้องครอบคลุมถึงการศึกษาหลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์ การจัดตารางกิจกรรมประจำวัน การนิเทศ และการประเมินความพร้อม

2. ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

ประเวศ วะสี (2544) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียนที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนงานอื่น ๆ มีความสำคัญในลักษณะที่เป็นงานสนับสนุนงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการ เป็นส่วนหนึ่งของงานบริหารการศึกษา สำหรับผู้มีส่วนบาทหน้าที่ ในการบริหารได้สนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรทุกลบที่เกี่ยวของอย่างมีประสิทธิภาพ งานวิชาการเป็นงานที่มุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้นจะต้องมีกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน คือ กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Centered)

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการองค์ประกอบ 7 ประการ คือ (1) ทั้งครู ผู้บริหารโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง ชุมชน ต้องเชื่อว่าคนไทยสามารถพัฒนาให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุขได้ (2) ทั้งครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ต้องช่วยกันค้นหาศักยภาพและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนให้พบ (3) ผู้เรียนต้องได้รับทักษะตรงตามหลักสูตร เพื่อที่จะได้นำทักษะเหล่านี้เป็นเครื่องมือในการค้นหาความรู้เพิ่มเติมในอนาคต ทักษะที่จำเป็นได้แก่ ภาษา คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์พื้นฐาน (4) ต้องให้ผู้เรียนเรียนด้วยการปฏิบัติทดลอง ได้ปฏิบัติจริง ได้แก้ปัญหาจริง ได้จับ ได้ทำ ได้ทดลองบริหารจัดการ และได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง (5) ครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ให้ความสำคัญและกำหนดกิจกรรมความดีของนักเรียนแต่ละคนอย่างจริงจัง และเอาความสามารถเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการประเมินผลผู้เรียนแต่ละคน (6) ต้องมีแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างเหมาะสม (7) ผู้เรียนแต่ละคนหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องจากหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งจะต้องขับเคลื่อนลงสู่สถานศึกษาอย่างทันที มีแนวทางในการนิเทศติดตาม

ธีระพร आयวัฒน์ (2552) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารโรงเรียน และถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียนที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษา นั่นคือ นักเรียนมีความรู้ มีคุณธรรม เป็นคนดีคนเก่ง มีความสุข มีคุณภาพ และมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จาก งานวิชาการ เนื่องจากว่างานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน และที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของ สถานศึกษา ซึ่งอาจเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวรและวาโร เฟิงสวัสดิ์ (2554) กล่าวว่า ผู้บริหารและบุคลากร ในสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่สำคัญยิ่งในงานวิชาการ ถ้าบุคลากรทุกคนมีความตระหนัก มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการศึกษา และจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนที่รับผิดชอบ แล้ว ย่อมเป็นการง่ายที่จะทำให้งานวิชาการนั้นบรรลุและนำความสำเร็จมาสู่สถานศึกษา ดังนั้น จุดประสงค์ของหลักสูตร วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผล จึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องทาง วิชาการอย่างหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนมีคุณภาพตามต้องการ

จากความสำคัญของงานวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาทุกระดับชั้น งานวิชาการช่วยพัฒนาสติปัญญา ความนึกคิด ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีคุณค่าในสังคม การบริหารงานวิชาการจะดีมีคุณค่าหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร และครู

3. หลักการบริหารงานวิชาการ

ในการบริหารงานวิชาการจะต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้เกิด ความคล่องตัวในการบริหาร ดังนั้นในหลักการเบื้องต้นของการบริหารจึงต้องมีข้อความชัดเจน

Bruce (1978) ได้ให้หลักการบริหารงานวิชาการไว้ 2 หลักคือ 1) หลักแห่ง ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือนักเรียน สามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตรโดยไม่ออกกลางคัน เรียนเกินเวลาและช้ากว่า กำหนด 2) หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดหมายที่วางไว้ นั่นคือ นักเรียนมีคุณภาพตามจุดหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ทักษะ คุณธรรมและการจัดการ ได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้กำหนดหลักการและ แนวคิดในการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า 1) ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและ ความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน 2) มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญ สูงสุด 3) มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้ง เป็นเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้ 4) มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัด

คุณภาพการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ ทุกช่วงชั้น ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา 5) มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและพัฒนาศึกษา

ธีระพร อายุวัฒน์ (2552) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ก็คือ ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการนำนโยบายด้านการจัดการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ต้องเป็นผู้มี มนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นนักประสานงานที่ดี มีความมุ่งมั่น มองเห็นเป้าหมายและความสำเร็จของ องค์กร มีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนด้านการ บริหารงานวิชาการจึงจะบรรลุเป้าหมายและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

กล่าวโดยสรุป หลักการบริหารงานวิชาการ คือ ผู้บริหารควรมีความรับผิดชอบ การวางแผนทุกระดับ มีส่วนร่วมในการวางแผนของสถานศึกษา มีทักษะในการวางแผน มีภาวะผู้นำ ทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพสูงมีวิสัยทัศน์กว้างไกล เพื่อให้สามารถบริหารด้านการจัดการเรียน การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาไปให้มากที่สุด เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการ ของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น บริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมี คุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินจากหน่วยงานภายนอก พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนปัจจัย เกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง เพื่อให้การบริหารงานวิชาการบรรลุจุดหมายของหลักสูตร ได้มีนักวิชาการและหน่วยงานทางการ ศึกษากำหนดขอบข่ายงานวิชาการหลายท่าน คือ งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายที่กว้างขวางและ มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนมุ่งสนองต่อ ความสำเร็จของงานวิชาการทั้งสิ้น การที่โรงเรียนจะจัดงานวิชาการให้บรรลุเป้าหมายนั้น ผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนจึงควรให้ความสนใจในงานวิชาการเป็นอย่างยิ่ง

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2544) ได้สรุปว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษาหน้าที่ของ โรงเรียน คือ การให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียนเป็นสำคัญงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการที่สำคัญมีดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

2. งานด้านปรับปรุงการเรียนการสอน
3. งานด้านการวัดผลและประเมินผล
4. การนิเทศการศึกษา

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
ประถมศึกษา ไว้ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตร
2. การบริหารการเรียนการสอน
3. การบริหารการประเมินผลการเรียน
4. การบริหารการนิเทศภายใน
5. การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ
6. การบริหารการวิจัยและพัฒนา
7. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ
8. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ
9. การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา

ประชุม ผงผ่าน (2545) ได้สรุปขอบข่ายงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาได้ดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. งานการเรียนการสอน
3. งานสื่อการเรียนการสอน
4. งานวัดผลและประเมินผล
5. งานห้องสมุด
6. งานนิเทศการศึกษา
7. งานวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน
8. งานส่งเสริมการสอน
9. งานประชุมอบรมทางวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) กำหนดขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียนไว้ 12 ด้าน
ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนการเรียนรู้
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวทางการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร

หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ชุมศักดิ์ อินทร์รัช (2551) ได้กำหนดงานหลักที่สำคัญในการบริหารงานวิชาการ ออกเป็น 6 งาน ดังนี้

1. งานหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร
2. งานบริหารหลักสูตร
3. งานสื่อและนวัตกรรม
4. งานวัดและประเมินผล
5. งานนิเทศภายใน
6. งานส่งเสริมวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจงาน และแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการไว้ดังนี้

1. การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา

และองค์กรอื่น

14. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร

หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

17. การพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

โรงเรียนไว้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

7. การนิเทศการศึกษา

8. การแนะแนวการศึกษา

9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร

หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อการสังเคราะห์กำหนด

องค์ประกอบของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบ

ดังกล่าวและสรุปได้ ดังตาราง 1

ตาราง 1 การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

แหล่งอ้างอิง	ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ							ความถี่
	นิพนธ์ กิณางค์ (2544)	กมล ภูประเสริฐ (2545)	ประชุม ผงผ่าน (2545)	กระทรวงศึกษาธิการ (2546)	ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550)	กาญจน์ เรืองมนตรี และธีรินทร์ นามวรรณ (2554)	
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา		✓	✓	✓		✓	✓	5
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา			✓	✓	✓		✓	4
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้				✓		✓	✓	3
7. การพัฒนาห้องสมุด			✓					1
8. การนิเทศการศึกษา	✓		✓	✓		✓	✓	5
9. การแนะแนวการศึกษา			✓	✓	✓	✓	✓	5
10. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา		✓		✓	✓	✓	✓	5
11. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ				✓	✓	✓	✓	4
12. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ		✓						1

ตาราง 2 การสังเคราะห์องค์ประกอบขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	ขอบข่ายองค์ประกอบที่นำมาผนวกรวมกัน
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	- การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ - การคัดเลือกหนังสือแบบเรียน
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	- การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ - การพัฒนาห้องสมุด - การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
3. การวัดผลและประเมินผล	- การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	- การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
5. การนิเทศการศึกษา	- การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ
6. การแนะแนวการศึกษา	- การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถาบันอื่น
7. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	- การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ

จากตาราง 2 พบว่าองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 7 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา โดยได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันคือ

รุจิรัฐ ภูสาระ และจันทรานี สงวนนาม (2545) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของหลักสูตร หมายถึง ส่วนที่อยู่ภายในและประกอบกันเข้าเป็นหลักสูตรเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์ เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตรไปด้วย

พรรคชา นิลวิเชียร (2547) ได้สรุปว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง เป็นกระบวนการปรับปรุงหลักสูตรหรือสร้างหลักสูตรใหม่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการจัดการศึกษา ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) ได้สรุปว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการ หรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะกับผู้เรียนและสถานศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551) ได้สรุปว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความพยายามจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้และพัฒนาตนเองตามที่พึงประสงค์ของสังคม

การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีแนวทางการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเอง โดยจัดให้มีงานวิจัยและพัฒนา หลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคม และเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียน อื่นจัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงและ ลึกซึ้งมาก สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ผู้บกพร่อง พิการและการศึกษาทางเลือก เพิ่มเติม เนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และโลก สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรการจัดการกระบวนการเรียนรู้ การสอนและอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตร สถานศึกษา

3. นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงาน ผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาวิเคราะห์เอกสาร หลักสูตร การกำหนดหลักการ การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ กำกับติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร และการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายที่สอดคล้องกันดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545) ได้สรุปว่ากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การที่โรงเรียนจัดมวลประสบการณ์ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความคาดหวัง

ทิศนา แคมมณี (2545) ได้สรุปว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนหรือการใช้วิธีการต่าง ๆ ที่ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้

ทิศนา แคมมณี (2549) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง วัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน สารเนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอน วิธีการ กระบวนการที่ใช้ในการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน

จันทราณี สงวนนาม (2551) ได้อธิบายไว้ว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีหลักการและแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. เน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง
  2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ สามารถสรุป และสร้างองค์ความรู้ใหม่ขึ้นได้จากข้อมูลที่มี
  3. นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ครูเป็นเพียงแหล่งข้อมูลหนึ่งจากหลาย ๆ แหล่ง และเป็นผู้อำนวยการความสะดวกแก่ผู้เรียน
  4. เน้นการปฏิบัติที่ควบคู่ไปกับหลักการและทฤษฎี
  5. เน้นวิธีการสอนจากการเรียนรู้หลาย ๆ รูปแบบ
  6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดมากกว่าการค้นหาคำตอบที่ตายตัวเพียงคำตอบเดียว
  7. ถือว่ากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญมากกว่าเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลเพียงพอที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่
  8. ใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้ร่วมกันและเรียนรู้ด้วยตนเอง
- แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้

ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้ (ทิศนา แคมมณี, 2545)

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดาและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

7. ศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบหรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้า เพื่อเป็นผู้นำการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นต้นแบบให้สถานศึกษาอื่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นหนังสือแบบเรียน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2. จัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

3. ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยงานการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน

จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกัน
แบบกัลยามิตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

3. การวัดผลและประเมินผล

การวัดผลประเมินผลได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายที่แตกต่างกัน
ดังนี้

พิสนุ พงศ์ศรี (2550) ได้สรุปว่า การประเมินการเรียนรู้มีความสำคัญทั้งต่อ
ผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้องและช่วยในการจัดการศึกษา 8 ประการ ดังนี้

1. การจัดตำแหน่ง จะช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนมีความสามารถต่างกัน
อย่างไรบ้าง ในด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และจริยธรรม ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ในการ
จำแนกผู้เรียน
2. การวินิจฉัย เป็นการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อหาสาเหตุ โดยพิจารณา
วินิจฉัยว่า เพราะเหตุใดจึงได้ผลเช่นนั้น
3. การเปรียบเทียบพัฒนาการโดยพิจารณาจากผลการประเมินก่อน ระหว่าง
และหลังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการก้าวหน้าขึ้นเพียงใด
4. การตัดสินผลการเรียน เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนจะใช้ประโยชน์ในการ
ตัดสินผลการเรียน ทั้งในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้และในระดับที่สูงกว่า
5. การพยากรณ์ เป็นการนำผลการประเมินในปัจจุบันไปพยากรณ์อนาคตว่า
ผู้เรียนมีความสำเร็จหรือควรเรียนอะไรที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการแนะนำเพื่อศึกษาต่อ
หรือประกอบอาชีพ
6. การปรับปรุงการเรียนการสอน ผลการประเมินสามารถนำไปปรับปรุง
การเรียนการสอนได้ เพราะผลการประเมินที่พบว่า ผู้เรียนยังไม่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่
คาดหวังอาจเกิดจากการจัดการเรียนการสอนไม่ดี ไม่เหมาะสม หรือไม่มีคุณภาพเพียงพอ
7. การวิจัย สารสนเทศจากการประเมินผลการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ
สามารถนำไปใช้พื้นฐานในการวิจัยทางการศึกษาหรือสาขาอื่น ๆ ได้
8. เป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้อง การประเมินเป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้อง
หลายฝ่าย โดยเฉพาะผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาแล้ว ทั้งครู ผู้บริหารต้นสังกัด
ประชาชน ชุมชน สังคม ในการร่วมกันจัดการศึกษาให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

สันติ บุญภิรมย์ (2552) ได้สรุปว่า การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่เกิด
จากการนำข้อมูลที่ได้มาจากการวัดมาทำการพิจารณาตัดสินเป็นระบบ อย่างครอบคลุม เพื่อหา
ข้อสรุปด้วยคุณธรรม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้สรุปถึง การวัดผลไว้ว่า เป็นกระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุประสงค์ของหรือบุคคลตามความมุ่งหมายและเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัดนั้น ๆ ส่วนการประเมินผลเป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพคุณค่า ความจริงและการกระทำ แนวทางการปฏิบัติในด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารในด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้

1. กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ
2. การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัด ประเมินผลของสถานศึกษา
3. วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนและอนุเมติ ผลการเรียน
4. จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้นและจัดให้มีการส่งเสริม กรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน
5. จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล
6. จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน
7. ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการประเมินการเรียนด้านต่าง ๆ รายปี/ รายภาค และตัดสินผลการเรียนการสอนผ่านช่วงชั้นและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
8. การเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษาที่จะแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินการ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ได้แก่ คณะกรรมการเทียบระดับการศึกษา ทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนและเสนอคณะกรรมการ บริหารหลักสูตรและวิชาการ พร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการเทียบโอน

สรุปได้ว่า การวัดผลและการประเมินผล หมายถึง การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และ ประเมินผลการเรียนการสอน โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรีนรู้ หน่วยการ เรีนรู้ แผนการจัดการเรีนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรีนรู้ ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินความสภาพจริง จากกระบวนการการปฏิบัติและ ผลงาน จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น

สถานประกอบการและอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สุกัญ เทียนทอง (2546) ได้สรุปว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีขอบเขตอยู่ในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาศักยภาพให้ครูมีคามเป็นผู้นำทางวิชาการ ปฏิบัติหน้าที่โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ให้ครูสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และให้สามารถศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) ได้นำเสนอแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษา ที่ได้ให้ความหมายแตกต่างไว้ว่า ดังนั้น พจน ละเอียดชัย ได้สรุปว่า การวิจัย คือ วิธีแก้ปัญหาที่มีระบบ แบบแผน เชื่อถือได้ เพื่อให้เกิดความรู้ที่เชื่อถือได้ ดังเช่น อนันต์ ศรีโสภาก ที่สรุปว่า การวิจัย เป็นกระบวนการเสาะแสวงหาความรู้จากปัญหาที่ชัดเจน อย่างมีระบบ โดยมีการทดลองสมมติฐานที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในเรื่องนั้น ๆ เพื่อนำไปพยากรณ์หรือสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงเมื่อควบคุมสิ่งหนึ่งใดให้คงที่

สรุปได้ว่า การวิจัย หมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้ ความจริงที่มีระบบและวิธีการที่น่าเชื่อถือ เพื่อนำความรู้ความจริงที่นั่นไปใช้ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาหรือก่อให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหาร ดังนี้

1. กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของนักเรียน ครูผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา
2. พัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียน โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด การจัดการ การหาเหตุผลในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการและการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ
3. พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย
4. รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัย เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษารวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

โดยสรุป การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสาน

ความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

5. การนิเทศการศึกษา

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ อย่างกว้าง ๆ ดังนี้

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2543) ได้ให้ความหมายของการนิเทศ คือ กระบวนการ ทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้วยการให้ความช่วยเหลือ และนำส่งเสริมให้เกิด การปรับปรุงการสอน เพื่อพัฒนานักเรียนให้เต็มศักยภาพ

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษา คือ การทำความเข้าใจ ในภารกิจที่พึงปฏิบัติเพื่อการปฏิรูปการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดแนวทางสำหรับผู้บริหารในการปฏิบัติใน การนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศ ภายในว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผล การนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงาน ของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความ เชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง
2. จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทัวถึงและต่อเนื่อง เป็นระบบ และกระบวนการ
3. จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ การเรียนการสอนในสถานศึกษา ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบ หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา ประเมินผลการจัดระบบและการนิเทศการศึกษา ในสถานศึกษา ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศ งานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขต พื้นที่การศึกษา

6. การแนะแนวการศึกษา

สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2546) ได้ให้ความหมายการแนะแนวว่า เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถที่จะช่วยให้ตนเองได้รู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจคนอื่น ในสังคม สามารถปรับตัวเพื่อที่จะอยู่ร่วมกันได้ด้วยดีและช่วยให้ได้พัฒนาตนเองทุกด้าน จุดมุ่งหมายที่

สำคัญที่สุดของการแนะนำมุ่งไปที่การช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนให้สามารถแก้ปัญหา สามารถเลือก และสามารถตัดสินใจด้วยตนเองอย่างดีที่สุด อย่างฉลาดที่สุด สามารถดำเนินชีวิตและปรับตนเอง ให้เข้ากับสถานการณ์ให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างดี มีความสุข ความเจริญและความก้าวหน้าในชีวิต

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) ได้ให้ความหมายการแนะนำว่า การแนะนำ เป็นกิจกรรมกระบวนการที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้บริการแก่ผู้เรียนทั้งภายในและภายนอก ห้องเรียน โดยการชี้แนะช่วยเหลือให้สามารถเข้ากับสิ่งแวดล้อมสังคมได้อย่างมีความสุข

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553) ได้ให้ความหมายว่า การแนะนำเป็นกระบวนการ ต่อเนื่องที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ เพื่อช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักเข้าใจตนเอง และสิ่งแวดล้อม สามารถตัดสินใจเลือกสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง อย่างฉลาด มีเหตุผล รู้จักป้องกันปัญหา วางแผนและพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

นอกจากนี้ ลักษณะ สรวิวัฒน์ (2543) ได้สรุปหลักบริหารงานแนะนำในโรงเรียน 10 ประการ ได้แก่

1. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะและขอบข่าย ของการบริการงานแนะนำเป็นอย่างดี มีความตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องจัดบริการนี้ ในโรงเรียน พร้อมทั้งให้การสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณ เวลาที่จัดกิจกรรม กำลังคน อีกทั้งวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการแนะนำ
2. บุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการบริการ แนะนำในโรงเรียน พร้อมทั้งจะร่วมงานและในการริเริ่มโครงการ จะต้องให้บุคลากรโรงเรียนรับรู้ใน การวางแผนงานด้วย
3. มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการบริการแนะนำอย่างชัดเจนและครอบคลุม ทั้งการป้องกัน การแก้ปัญหาและการส่งเสริมพัฒนาของนักเรียน
4. บริการแนะนำที่มีประสิทธิภาพ คือ บริการที่สนองต่อความต้องการของ นักเรียน จะต้องมีการสำรวจความต้องการของนักเรียนก่อนที่จะวางโครงการและการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ
5. การบริการแนะนำจะต้องจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนทุกคนและทุกระดับชั้น
6. จะต้องมีการคัดเลือกบุคลากรที่จะมาดำเนินการแนะนำ โดยเลือกจากบุคคล ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนทั้งความรู้ คือ ได้รับการฝึกอบรมโดยเฉพาะทางการแนะนำและการให้ คำปรึกษา ตลอดจนมีประสบการณ์และบุคลิกภาพที่เหมาะสม
7. มีการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน ตลอดจนผู้ปกครอง รู้จักบริการแนะนำในโรงเรียน

8. มีการติดต่อประสานงานกับบุคลากรและสถาบันต่าง ๆ ที่จะส่งตัวนักเรียนไปขอความช่วยเหลือ

9. บริการแนะแนวของแต่ละโรงเรียน ควรจะมีการกำหนดโครงสร้างโดยเฉพาะของตนเอง เนื่องจากความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียน ความพร้อมของบุคลากร ตลอดจนวัตถุประสงค์ของโรงเรียนแตกต่างกัน

10. จะต้องมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรต่าง ๆ ที่มีต่อการบริการแนะแนวในโรงเรียน และมีการประสานงานไม่ก้าวล่วงงานซึ่งกันและกัน
กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดแนวทางสำหรับผู้บริหารในการปฏิบัติในการแนะแนวการศึกษา ดังนี้

1. กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. จัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะแนวดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน

3. สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4. ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน

5. คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและบุคลิกภาพที่เหมาะสมมาทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะอนุกรรมการแนะแนว

6. ดูแล กำกับ นิเทศ ติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

7. ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน

8. ประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน บ้าน ศาสนาสถาบัน ชุมชน ในลักษณะเครือข่าย การแนะแนว

สรุปได้ว่า การแนะแนวการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน ดำเนินการแนะแนวการศึกษาโดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา ติดตามและประเมินผล การจัดการระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา ประสาน

ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนว การศึกษากับสถานศึกษาหรือ
เครือข่ายแนะแนวในเขตพื้นที่การศึกษา

7. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้สรุปว่า การประกันคุณภาพ
การศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและดำเนินการกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา
เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ และสุวรรณ มงคลรุ่งเรือง (2545) ได้สรุปว่า
การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมแนวปฏิบัติหรือแผนงานที่ได้จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ
หรือเป็นกิจกรรมที่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้า โดยมีเป้าหมายของกิจกรรมหรือการกระทำที่วางไว้คือ
ผู้ใช้บริการจะได้รับผลผลิตจากมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพ

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551) ได้สรุปว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง
กระบวนการที่ทำให้มั่นใจว่าผลผลิตนั้นมีมาตรฐานเป็นที่พอใจแก่ผู้ใช้บริการในระดับสากล
ซึ่งมีองค์ประกอบทำให้มีคุณภาพ ได้แก่ ปัจจัยตัวป้อน กระบวนการและผลผลิต

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพ หมายถึง การดำเนินการกิจกรรมของสถานศึกษา
เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตามกระบวนการที่ได้จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ ผลผลิตมีคุณภาพ
ผู้รับบริการพึงพอใจ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดแนวทางสำหรับผู้บริหารในการปฏิบัติการ
พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน
การศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและ
ความต้องการของชุมชน

2. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อ
การพัฒนางานและการสร้างระบบประกันคุณภาพภายใน จัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ข้อมูล
มีความสมบูรณ์เรียกใช้งานง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

3. จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์/แผน/
ยุทธศาสตร์)

4. ดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม
สถานศึกษาต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้นการมีส่วนร่วมและวงจรการพัฒนาคุณภาพของ
เดมมิ่ง (Deming Cycle)

5. ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง
ด้วยการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

6. ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด
เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

7. จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่
ต่อสาธารณชน

สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง
การจัดระบบโครงสร้างองค์การให้รองรับการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนด
เกณฑ์การประเมินเป้าหมาย ความสำเร็จของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัดของ
กระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงาน
รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา

การบริหารสู่ความเป็นเลิศ

1. ความหมายของความเป็นเลิศ

Webster (1981) ให้ความหมาย ความเป็นเลิศ (Excellence) หมายถึง สิ่งที่ดีที่สุดใน
สมบูรณ์ที่สุดหรือการกระทำที่ประกอบด้วยคุณภาพที่สูงที่สุด จนเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

พินิจศักดิ์ พลสารมย์ (2540) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์สู่ความเป็นเลิศว่า
ต้องเปลี่ยนจากกรอบแนวคิดเดิมไปสู่กรอบแนวคิดใหม่ โดยต้องเริ่มที่ผู้บริหาร เพื่อก่อให้เกิด
การบริหารที่มุ่งเน้นคุณภาพ โดยให้มีการปรับปรุงคุณภาพทั่วทั้งองค์การให้ดำรงอยู่ได้ตาม
สภาพแวดล้อมหรือปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2546) กล่าวว่า ระบบการบริหารเพื่อความเป็นเลิศ
เป็นกลยุทธ์ที่ทำให้องค์การสามารถรักษาลูกค้าไว้ได้ ได้มาซึ่งความภักดีของลูกค้าและได้มาซึ่ง
ส่วนแบ่งตลาดมากขึ้น ทำให้องค์การเจริญเติบโต ไหวพริบต่อการตอบสนองการเปลี่ยนแปลงและ
ความต้องการของลูกค้าและตลาดที่เปลี่ยนไปหรือเกิดใหม่ สามารถสร้างโอกาสใหม่ทางธุรกิจ
ใช้ทรัพยากรขององค์การเพื่อให้ประสิทธิภาพสูงขึ้นและมีประสิทธิผลมากขึ้น และเป็นการพัฒนาที่
ยั่งยืน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547) ได้ให้ความหมายว่า เลิศ หมายถึง ยอดเยี่ยม
เด่น อยู่ระดับที่หนึ่ง มีประสิทธิภาพระดับสูง ความรวดเร็วในความก้าวหน้าของกระบวนการ

จากความหมายข้างต้น จะเห็นได้ว่า การให้ความหมายของคำว่า เลิศ นั้นมีความ
เกี่ยวข้องกับคำว่า คุณภาพ และเมื่อพิจารณาจากความหมายของคำว่า คุณภาพ

Baumgart (1987) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณภาพ หมายถึง แบบความเป็นเลิศ หรือสิ่งที่เหนือกว่าหรือดีกว่าปกติธรรมดา ดังนั้น กล่าวได้ว่า มาตรฐาน คุณภาพ และความเป็นเลิศ ทั้งสามคำนั้นมีความเกี่ยวข้องกันอยู่แต่ก็มีความแตกต่าง

Sallis (1993) กล่าวว่า คุณภาพตามความเข้าใจของคนทั่วไปในปัจจุบัน หมายถึง ความสมบูรณ์แบบ ซึ่งใกล้เคียงกับความดี และความจริง ซึ่งแสดงถึงควมมีมาตรฐานสูงสุด นอกจากนี้ คุณภาพยังมีความหมายที่สัมพันธ์กัน 2 ด้าน คือ ด้านผู้ผลิต คุณภาพ หมายถึง ความตรงตามมาตรฐาน และด้านผู้บริโภค คุณภาพ หมายถึง ความตรงตามความต้องการ

พัชรินทร์ วงศ์จันทร์ (2547) กล่าวว่า คุณภาพ คือ คุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่บ่งชี้ ความต้องการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแสดงถึงควมมีประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

กรมวิชาการ (2549) ได้ให้คำจำกัดความ “ความเป็นเลิศของโรงเรียน” หมายถึง การพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน โดยการปรับระบบภายในให้มีความพร้อมที่จะพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา โดยอาศัยกระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการนิเทศทางการศึกษา เพื่อนำไปสู่ผลผลิตคือ นักเรียน มีคุณภาพคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งทุกกระบวนการของการดำเนินงาน ผู้บริหารจะเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ผลงานบรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้นผู้บริหารต้องมีความรู้ ความสามารถและทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียน จึงสามารถพัฒนาสู่ความเป็นเลิศได้

สุนิสา วิทยานุกรณ์ (2552) กล่าวว่า คุณภาพ หมายถึง ความเป็นเลิศ มีคุณลักษณะที่มีลักษณะพิเศษ มีผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นเป็นที่ยอมรับ มีความสอดคล้องในทางปฏิบัติที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ เหมาะสมตรงกับความมุ่งหมาย มีความพึงพอใจ นอกจากนี้คุณภาพขึ้นอยู่กับระดับมาตรฐานในการผลิตหรือระดับมาตรฐานของผลงาน ตามการรับรู้ของผู้ใช้บริการที่ต้องการและคาดหวังไว้ และมีคุณสมบัติเป็นไปตามข้อกำหนด เหมาะสมกับการนำไปใช้ประโยชน์และถูกต้องตามวัตถุประสงค์

กล่าวโดยสรุป ความเป็นเลิศนั้นมีความเกี่ยวข้องกับ คำว่า คุณภาพ หมายถึง สิ่งที่ดีที่สุด สมบูรณ์ที่สุดหรือการกระทำที่ประกอบด้วยคุณภาพที่สูงที่สุด จนเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปและสามารถเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นได้

2. ความสำคัญของความเป็นเลิศ

จากการศึกษาแนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับความเป็นเลิศด้านการศึกษา (Education excellence) ของสถานศึกษา มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของความเป็นเลิศไว้ดังนี้

Bosker, Creemers และ Stringfield (1999) กล่าวว่า ระบบการศึกษาที่ดีเลิศ ไม่ได้เป็นเพียงมาตรฐานของระดับความสำเร็จโดยเฉลี่ยหรือผลลัพธ์ของระดับคะแนนที่สูงของ

นักเรียน แต่ยังคงรวมถึงการทำให้ช่องว่างระหว่างนักเรียนที่มีสิทธิพิเศษกับนักเรียนที่ไม่มีสิทธิพิเศษหมดไป วัตถุประสงค์ของความเป็นเลิศของสถานศึกษา คือ การเพิ่มของประสิทธิภาพของระบบการศึกษา

สถาบันมาตรฐานและเทคโนโลยีแห่งชาติอเมริกา (National Institute of Standards and Technology: NIST, 2001 อ้างถึงใน เอกธิป สุขวารี, 2554) กล่าวว่า สถานศึกษาที่เป็นเลิศด้านการศึกษา คือ สถานศึกษาที่ใช้กระบวนการผสมผสานในการดำเนินงาน โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งมอบคุณค่าที่ได้รับการปรับปรุงอยู่เสมอแก่นักเรียน ปรับปรุงประสิทธิภาพและความสามารถของทั้งสถานศึกษาและการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและบุคคล

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2556) กล่าวว่า องค์กรที่เป็นเลิศตามความหมายของรางวัลคุณภาพแห่งชาติ MBNQA คือ องค์กรที่มีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ (Performance excellence) ซึ่งหมายถึง แนวทางการจัดการอย่างบูรณาการ ซึ่งทำให้เกิดการเพิ่มคุณค่าให้กับลูกค้าอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จทางธุรกิจ การปรับปรุงประสิทธิภาพและความสามารถขององค์กร และการเรียนรู้ร่วมกันขององค์กร และของแต่ละบุคคล

สรุปได้ว่า ความสำคัญของความเป็นเลิศ คือ กระบวนการบริหารจัดการที่มีผลการดำเนินงานที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน น่าเชื่อถือ มีลักษณะหรือสภาพของสถานศึกษาที่ดีเยี่ยมในการจัดการศึกษา เพื่อเพิ่มของประสิทธิภาพของระบบการศึกษาในทุกด้าน

3. องค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษา

ทวีศักดิ์ สุทกวาทิน (2548) ได้กล่าวถึงการกำหนดเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศไทยที่ใช้ในการประเมินความเป็นองค์กรชั้นนำไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำ การประเมินภาวะผู้นำเป็นการดูว่าผู้นำระดับสูงขององค์กรแสดงบทบาทอย่างไรในการชี้นำองค์กรเกี่ยวกับค่านิยมและทิศทางขององค์กร ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ความสามารถในการตัดสินใจ การสร้างนวัตกรรม การสร้างองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ความรับผิดชอบต่อลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนความรับผิดชอบต่อสาธารณะและความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จขององค์กร

2. การวางกลยุทธ์ พิจารณาจากความสามารถขององค์กรในการพัฒนากลยุทธ์ต่าง ๆ และการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับองค์กร

3. การมุ่งเน้นลูกค้าและตลาด พิจารณาจากวิธีดำเนินการขององค์กรในการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า ให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจต่อการดำเนินการขององค์กร การรักษาลูกค้าขององค์กร ซึ่งส่งผลให้การดำเนินธุรกิจขององค์กรประสบความสำเร็จ

4. ระบบสารสนเทศและการวิเคราะห์เชิงบูรณาการ เป็นการพิจารณาว่าองค์กรมีระบบจัดการสารสนเทศที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพต่อการประเมินผลการดำเนินการขององค์กร และการวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

5. การจัดการทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับองค์กร พิจารณาจากระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถสรรหาคัดเลือกผู้ที่มีขีดความสามารถสูง เข้ามาเป็นพนักงานขององค์กร ความสามารถของระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในการจูงใจและส่งเสริมเพื่อให้พนักงานได้ใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติภารกิจให้กับองค์กร ตลอดจนการเอื้ออำนวยให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

6. การจัดการกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ครอบคลุมถึงความสามารถขององค์กรในการออกแบบผลิตภัณฑ์หรือบริการตามความต้องการของตลาดหรือลูกค้า ความสามารถในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาข้อผิดพลาดในกระบวนการผลิตสินค้าหรือบริการ

7. การบรรลุผลลัพธ์ทางธุรกิจ ประเมินผลจากการดำเนินงานขององค์กรในการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า ผลลัพธ์ด้านการเงินและการตลาด ผลลัพธ์ด้านทรัพยากรมนุษย์ และผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลขององค์กร

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2556) กล่าวถึงรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศไทย (Thailand Quality Award : TQA) ว่า เป็นรางวัลและเครื่องหมายแสดงถึงความเป็นเลิศในการบริหารจัดการขององค์กรที่ทัดเทียมระดับมาตรฐานโลก เนื่องจากมีเกณฑ์ในการประเมินและกระบวนการตัดสินเช่นเดียวกับ MBNQA ของประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องจาก TQA ใช้ MBNQA เป็นแม่แบบ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา 7 หมวด ดังนี้

1. การนำองค์กร

เป็นการตรวจประเมินว่า ผู้นำระดับสูงขององค์กรได้ดำเนินการในเรื่องค่านิยม ทิศทาง และความคาดหวังในผลการดำเนินการอย่างไร รวมไปถึงการมุ่งเน้นลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหลาย การให้อำนาจในการตัดสินใจ การสร้างนวัตกรรม และการเรียนรู้ในองค์กร รวมทั้งตรวจประเมินว่าองค์กรโดยผู้นำระดับสูง ธรรมชาติ การทบทวนผลการดำเนินงาน ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ การดำเนินงานอย่างมีจริยธรรม และการให้การสนับสนุนต่อชุมชนที่สำคัญ

2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์

เป็นการตรวจประเมินว่า องค์กรมีวิธีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการขององค์กรไว้อย่างไร รวมทั้งนำวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติที่เลือกไว้ไปปฏิบัติ และวัดผลความก้าวหน้าอย่างไร การจัดทำกลยุทธ์ ประกอบด้วย กระบวนการจัดทำกลยุทธ์ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ที่ประกอบด้วย จัดทำแผนปฏิบัติการ การนำแผนไปปฏิบัติ และการคาดการณ์ผลการดำเนินงาน

3. การมุ่งเน้นลูกค้า

เป็นการตรวจประเมินว่า องค์กรกำหนดความต้องการความคาดหวังและความนิยมของลูกค้าและตลาดอย่างไร รวมถึงองค์กรมีการดำเนินการอย่างไรในการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า และการกำหนดปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ลูกค้าสร้างความพึงพอใจความภักดี และการรักษาลูกค้า การนำไปสู่การขยายตัวของธุรกิจ ความรู้เกี่ยวกับลูกค้าและตลาด ความสัมพันธ์กับลูกค้าและความพึงพอใจของลูกค้า ประกอบด้วย การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าและการประเมินความพึงพอใจของลูกค้า

4. การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้

เป็นการตรวจประเมินว่า องค์กรเลือกรวบรวม วิเคราะห์ จัดการ และปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศ และสินทรัพย์ทางความรู้อย่างไร การวัดและการวิเคราะห์ขององค์กร ประกอบด้วย การวัดผลการดำเนินงานและการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน การจัดการสารสนเทศและความรู้ ประกอบด้วย ความพร้อมใช้งานของข้อมูลและสารสนเทศ

5. การมุ่งเน้นบุคลากร

เป็นการตรวจประเมินว่า ระบบการเรียนรู้ของพนักงานและการสร้างแรงจูงใจในองค์กรช่วยให้พนักงานสามารถพัฒนาตนเองและใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ เพื่อให้มุ่งไปในแนวเดียวกันกับวัตถุประสงค์และแผนปฏิบัติการโดยรวมขององค์กร รวมถึงตรวจประเมินความใส่ใจ การสร้างและรักษาสภาพแวดล้อมในการทำงาน สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน ซึ่งจะโน้มนำไปสู่การปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ

6. การมุ่งเน้นการปฏิบัติการ

เป็นการตรวจประเมินในแง่มุมต่าง ๆ ที่สำคัญทั้งหมดของการจัดการกระบวนการ รวมถึงผลิตภัณฑ์การบริการ และกระบวนการธุรกิจที่สำคัญที่ช่วยสร้างคุณค่าแก่ลูกค้า และองค์กร ตลอดจนกระบวนการสนับสนุนที่สำคัญต่าง ๆ ที่สร้างคุณค่าให้กับองค์กร

7. ผลลัพธ์

เป็นการตรวจประเมินผลการดำเนินการขององค์กร และการปรับปรุงในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ ความพึงพอใจของลูกค้า ผลการดำเนินการที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการ ผลการดำเนินการด้านการเงินและการตลาด ผลลัพธ์ด้านทรัพยากรบุคคลผลลัพธ์ด้านการปฏิบัติงาน และความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ยังตรวจประเมินผลการดำเนินการขององค์กร โดยเปรียบเทียบกับคู่แข่งด้วย

ค่านิยมและแนวคิดหลักของเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ เป็นความเชื่อและพฤติกรรมที่ฝังลึกอยู่ในองค์กรที่มีผลการดำเนินการที่เป็นเลิศ มี 11 ประการ คือ

1. มุมมองเชิงระบบ (Systems Perspective)

2. การนำองค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership)
3. ความเป็นเลิศที่มุ่งเน้นผู้เรียนและลูกค้ากลุ่มอื่น (Student-and Customer-Centered Excellence)
4. ให้ความสำคัญกับคน (Valuing People)
5. การเรียนรู้ระดับองค์กรและความคล่องตัว (Organizational Learning and Agility)
6. มุ่งเน้นที่ความสำเร็จ (Focus on Success)
7. การจัดการเพื่อนวัตกรรม (Managing for Innovation)
8. การจัดการโดยใช้ข้อมูลจริง (Management by FACT)
9. การสร้างประโยชน์ให้สังคม (Societal Contributions)
10. จริยธรรมและความโปร่งใส (Ethics and Transparency)
11. การส่งมอบคุณค่าและผลลัพธ์ (Delivering value and Result)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ได้ขับเคลื่อนนโยบายโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยให้โรงเรียนพัฒนาระบบบริหารจัดการโรงเรียนด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ เพื่อช่วยให้องค์กรประเมินตนเองภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมี 7 หมวด ดังนี้

หมวด 1 การนำองค์กร

การนำองค์กรเป็นการดำเนินการที่แสดงให้เห็นว่าระบบการนำของสถานศึกษา (School system) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรหลักที่เป็นทีม นำ กำหนดค่านิยม ทิศทางและผลงานที่คาดหวังอย่างไร รวมถึงการมุ่งเน้นนักเรียน การเรียนรู้การกระจายอำนาจให้บุคลากร นวัตกรรม และการเรียนรู้ในองค์กร โดยมีส่วนประกอบย่อย ดังนี้ 1) การนำองค์กร 2) การกำกับดูแลองค์กรและความรับผิดชอบต่อสังคม

หมวด 2 การวางแผนกลยุทธ์

แผนเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ โดยเฉพาะเป้าหมายของสถานศึกษาในโครงการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่มาตรฐานสากล ถือเป็นเป้าหมายที่มีความท้าทายเป็นอย่างมาก แผนจึงต้องมีความชัดเจน เห็นแนวทางการเดินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ในระบบการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ สถานศึกษาจะต้องแสดงให้เห็นกระบวนการในการวางแผนกลยุทธ์และนำแผนสู่การปฏิบัติโดยมีส่วนประกอบย่อย ดังนี้ 1) การจัดทำแผนเชิงกลยุทธ์ 2) การนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ

หมวด 3 การมุ่งเน้นนักเรียน

นักเรียนเป็นหัวใจและเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษา สถานศึกษาต้องแสดงให้เห็นกระบวนการทำงานของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับนักเรียน มีส่วนประกอบย่อย ดังนี้ 1) การรับฟังนักเรียน 2) ความผูกพันของนักเรียน

หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการเรียนรู้

เป็นเสมือนเส้นทางหลักที่เชื่อมโยงการขับเคลื่อนของสถานศึกษาจากแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติให้ครบวงจร และมีการป้อนกลับเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน มีส่วนประกอบย่อย ดังนี้ 1) การวัดผลการดำเนินการ 2) การวิเคราะห์ผลการดำเนินการและการปรับปรุงผลการดำเนินการของโรงเรียน 3) การจัดการความรู้ สารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศ

หมวด 5 การมุ่งเน้นบุคลากร

ระบบการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากรและการสร้างแรงจูงใจที่ช่วยให้บุคลากรพัฒนาตนเองและใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ โดยสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน พันธกิจ กลยุทธ์และแผนปฏิบัติการโดยรวมของสถานศึกษา รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่ผลการดำเนินการที่ดีของสถานศึกษา มีส่วนประกอบย่อย ดังนี้ 1) สภาพแวดล้อมในการทำงาน 2) ความผูกพันของบุคลากร

หมวด 6 การมุ่งเน้นการดำเนินการ

กระบวนการเป็นหัวใจที่สำคัญที่สุดของระบบบริหารคุณภาพ สถานศึกษาจะต้องออกแบบกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุน กระบวนการของสถานศึกษาจะต้องเกิดจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งได้แก่ บุคลากรของสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมกันกำหนด สถานศึกษาจะต้องเรียงลำดับความสำคัญกระบวนการแต่ละกระบวนการและออกแบบกระบวนการเพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีส่วนประกอบย่อย ดังนี้ 1) ระบบงาน 2) กระบวนการทำงาน

หมวด 7 ผลลัพธ์

สถานศึกษาต้องจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่แสดงผลการดำเนินงานแต่ละด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเรียนรู้ของนักเรียน 2) ด้านการพัฒนาครู 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน 4) ด้านความสัมพันธ์กับนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน 5) ด้านภาวะผู้นำและการบริหาร

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2562) กล่าวถึงการดำเนินการการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพขององค์กรไปสู่ความเป็นเลิศ (PMQA) ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 การนำองค์การ

การกำหนดทิศทางขององค์การ ควรให้ความสำคัญ คำนึงถึงการตอบสนอง ความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด รวมถึงต้องนำ ส่วนราชการไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์และภารกิจของหน่วยงานได้ ผู้บริหารของส่วนราชการควรมี บทบาทในการกระตุ้น ส่งเสริม ผลักดัน สร้างบรรยากาศในองค์การ ให้บุคลากรมีพฤติกรรมที่มุ่งเน้น ผลการดำเนินงาน สร้างวัฒนธรรมองค์การ เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์สุขของ ประชาชน

ด้านที่ 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์

เพื่อให้องค์การสามารถกำหนดยุทธศาสตร์ได้อย่างเหมาะสม กลไกที่สำคัญในการ บริหารยุทธศาสตร์ คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (Environmental Analysis) ปัจจัยต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงบริบทต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์การที่องค์การต้องเผชิญ อันจะนำไปสู่การวิเคราะห์และกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อรองรับได้อย่างเหมาะสมต่อไป การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ได้อย่างชัดเจน องค์การสามารถนำเครื่องมือต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการ วิเคราะห์ โดยต้องพิจารณาเลือกเครื่องมือทางการจัดการที่มีความเหมาะสมกับบริบทขององค์การ และนำมาใช้ในการตัดสินใจต่อไป

ด้านที่ 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การทำให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดความผูกพันเป็นการดำเนินการ ในเชิงกลยุทธ์ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเชื่อมั่นจนถึงระดับที่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้การสนับสนุน ปกป้อง และให้ความร่วมมือกับส่วนราชการอย่างเต็มที่ การจะสร้างเชื่อมั่นในระดับ ดังกล่าวต้องอาศัยผู้ปฏิบัติงานที่มีวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยอยู่บน พื้นฐานของความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับพันธกิจของส่วนราชการ เหตุผลในการดำรงอยู่ของ ส่วนราชการ คุณค่าที่ส่วนราชการส่งมอบต่อผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสังคม พฤติกรรมและ ความชอบของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ด้านที่ 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้

เป็นการรวบรวมและจัดเก็บองค์ความรู้ที่จำเป็นในการขับเคลื่อนองค์การ ถ่ายทอด ส่งต่อ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ปลูกฝังให้การเรียนรู้เป็นวัฒนธรรมองค์การ เชื่อมโยงต่อยอด องค์ความรู้ไปสู่การพัฒนาองค์การและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ต้องได้รับการปลูกฝังลงไปในวิถีการ ปฏิบัติงานขององค์กร โดยควรเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำวันที่ทำงานเป็นกิจวัตร สิ่งที ส่งผลต่อการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุโดยตรง เน้นการสร้างองค์ความรู้และแบ่งปันความรู้ทั่วทั้งองค์การ สิ่งที่เกิดจากการมองเห็นโอกาสในการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและมีความหมาย รวมทั้งการสร้าง นวัตกรรมจัดการความรู้ (Knowledge Management) ต้องมุ่งเน้นที่ความรู้ที่บุคลากรต้องใช้ใน

การปฏิบัติงาน เพื่อการปรับปรุงกระบวนการ ผลิตภัณฑ์ และบริการ และใช้นวัตกรรมเพื่อเพิ่มคุณค่า
 ให้แก่ลูกค้าและองค์กร

ด้านที่ 5 การมุ่งเน้นบุคลากร

เป็นระบบการบริหารจัดการบุคลากรครบวงจรและบูรณาการตั้งแต่การสรรหา
 ว่าจ้าง บรรจุ รักษาบุคลากร สร้างสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนการทำงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ
 และประสิทธิผล ระบบการบริหารจัดการด้านบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ ตอบสนองยุทธศาสตร์ และ
 สร้างแรงจูงใจ มีความคล่องตัวและมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ มีการสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่ดี ก่อเกิด
 ความร่วมมือ ระบบการพัฒนาบุคลากรมีความทันสมัย พัฒนาบุคลากรในส่วนราชการให้ก้าวทัน
 เทคโนโลยี มีทักษะในการแก้ไขปัญหา สร้างความรอบรู้ และความมีจริยธรรม มีความคิดริเริ่มที่
 นำไปสู่นวัตกรรม มีความเป็นผู้ประกอบการสาธารณะ ปฏิบัติงานโดยเน้นให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง

ด้านที่ 6 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ

คือ การทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว ปัจจัยที่สร้าง
 การเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้น การปรับตัวเพื่อรองรับขีดความสามารถในการแข่งขัน โครงสร้างของ
 ระบบการปฏิบัติการเชื่อมโยงสู่ผลลัพธ์ และการบริการภายใต้การวางแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว
 เชื่อมโยงกระบวนการระดับบนสู่กระบวนการระดับย่อย และการทำงานในส่วนงานต่าง ๆ
 กระบวนการสร้างคุณค่าและกระบวนการสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผล และสนับสนุน
 ขีดความสามารถในการแข่งขัน

ด้านที่ 7 ผลลัพธ์การดำเนินการ

เป็นการตรวจประเมินว่า ส่วนราชการมีวิธีการอย่างไรในการประเมินผลการ
 ดำเนินการและการปรับปรุงในด้านที่สำคัญทุกด้านของส่วนราชการ ได้แก่ ผลลัพธ์ด้านประสิทธิผล
 และการบรรลุพันธกิจ ผลลัพธ์ด้านผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลลัพธ์ด้านบุคลากร ผลลัพธ์
 ด้านการนำองค์การและการกำกับดูแลส่วนราชการ ผลลัพธ์ด้านงบประมาณ การเงินและการเติบโต
 และผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลของกระบวนการและการจัดการเครือข่ายอุปทาน นอกจากนี้ยังตรวจ
 ประเมินระดับผลการดำเนินการของส่วนราชการเปรียบเทียบกับคู่เทียบ และส่วนราชการอื่นที่มี
 ภารกิจคล้ายคลึงกัน

จากการศึกษาแนวคิดต่าง ๆ ของการบริหารสู่ความเป็นเลิศข้างต้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์
 องค์ประกอบดังกล่าวและสรุปได้ดังตาราง 3

ตาราง 3 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดองค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ

ชื่อ	การบริหาร สู่ความเป็นเลิศ	ทวิศักดิ์ สุทกาทิน (2548)	สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2556)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน (2557)	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบ ราชการ (2562)	ความถี่
1	การนำองค์กร/ผู้นำ	✓	✓	✓	✓	4
2	การวางแผน/การวางแผนเชิงกลยุทธ์	✓	✓	✓	✓	4
3	การมุ่งเน้นผู้เรียน/ผู้รับบริการ/ลูกค้า	✓	✓	✓	✓	4
4	การมุ่งเน้นบุคลากร/ทรัพยากรบุคคล	✓	✓	✓	✓	4
5	การมุ่งเน้นกระบวนการ/การดำเนินการ	✓	✓	✓	✓	4
6	การวัดผล การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	✓	✓	✓	✓	4
7	ผลลัพธ์การดำเนินการ	✓	✓	✓	✓	4

จากตาราง 3 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ผู้วิจัยสามารถสรุปและได้นำองค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบเดียวกัน ทำได้องค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศทั้งสิ้น 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การนำองค์กร
2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์
3. การมุ่งเน้นผู้เรียน
4. การมุ่งเน้นบุคลากร
5. กระบวนการดำเนินการ
6. การวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้
7. ผลลัพธ์การดำเนินการ

ผู้วิจัยจะกล่าวถึงรายละเอียดของแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศในแต่ละด้าน ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การนำองค์กร

ความหมายของการนำองค์กร

มีนักวิชาการได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการนำองค์กร ดังนี้

พยอม วงศ์สารศรี (2544) กล่าวว่า การนำองค์กรเป็นกระบวนการที่บุคคลหนึ่ง (ผู้นำ) ใช้อิทธิพลและอำนาจของตนกระตุ้นชี้แนะให้บุคคลอื่น (ผู้ตาม) มีความกระตือรือร้นเต็มใจทำในสิ่งที่เขาต้องการ โดยมีเป้าหมายขององค์กรเป็นจุดหมายปลายทาง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) กล่าวว่า การนำองค์กรเป็นการดำเนินการที่แสดงให้เห็นว่า ระบบการนำของสถานศึกษา (School system) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรหลักที่เป็นทีม นำ กำหนดค่านิยม ทิศทางและผลงานที่คาดหวังอย่างไร รวมถึงการมุ่งเน้นนักเรียน การเรียนรู้การกระจายอำนาจให้บุคลากร นวัตกรรม และการเรียนรู้ในองค์กร

ความสำคัญของการนำองค์กร

มีนักวิชาการได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของการนำองค์กร ดังนี้

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2556) ได้ให้ความสำคัญของการนำองค์กรว่าเป็นการตรวจประเมินว่าผู้นำระดับสูงขององค์กรได้ดำเนินการในเรื่องค่านิยม ทิศทาง และความคาดหวังในผลการดำเนินการอย่างไร รวมไปถึงการมุ่งเน้นลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหลาย การให้อำนาจในการตัดสินใจ การสร้างนวัตกรรม และการเรียนรู้ในองค์กร รวมทั้งตรวจประเมินว่าองค์กรโดยผู้นำระดับสูง มีธรรมาภิบาล การทบทวนผลการดำเนินงาน ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ การดำเนินงานอย่างมีจริยธรรม และการให้การสนับสนุนต่อชุมชนซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2562) ได้ให้ความสำคัญของการนำองค์กรว่า การนำองค์กรเป็นการตรวจประเมินว่า ผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐดำเนินการอย่างไรในเรื่องวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ระยะสั้นและระยะยาว ค่านิยม และความคาดหวังในผลการดำเนินการ รวมถึงการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหลาย การกระจายอำนาจการตัดสินใจ การสร้างนวัตกรรมและการเรียนรู้ในหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งตรวจประเมินว่าหน่วยงานภาครัฐมีการกำกับดูแลตนเองที่ดี และดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชนอย่างไร

สรุปได้ว่า การนำองค์กร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทางการดำเนินที่ชัดเจน มีการสื่อสาร สร้างความเข้าใจในทิศทางของสถานศึกษา มีการสร้างบรรยากาศที่ดีต่อการปฏิบัติงานร่วมกัน อีกทั้งผู้บริหารมีภาวะผู้นำและการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านบุคลิกภาพและการปฏิบัติงาน

รวมถึงให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคม โดยคำนึงถึงผลกระทบในเชิงลบต่อสังคม และ
สถานศึกษามีการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและแก้ไขการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์

ความหมายของการวางแผนเชิงกลยุทธ์

มีนักวิชาการได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ดังนี้

อุทิศ ขาวเอียร (2549) ได้กล่าวถึงการวางแผนเชิงกลยุทธ์ คือ

เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและมีการตรวจสอบสัมพันธ์กันระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของแผน
ตั้งแต่การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอก และสภาวะองค์กรภายใน การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ
และวัตถุประสงค์หลักของการวิเคราะห์และการจัดวางกลยุทธ์ ตลอดจนขึ้นำการปรับปรุงกลไกของ
องค์กร และการติดตามประเมินผล ซึ่งเป็นผลที่ได้จากกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่อาจ
เปรียบเสมือนการทำความเข้าใจต่อคำถามอย่างเป็นขั้นตอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ได้กล่าวถึงการวางแผน
เชิงกลยุทธ์ คือ การบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดทำวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของ
โรงเรียน การถ่ายทอดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติการจัดสรรทรัพยากร
ให้เพียงพอที่จะทำให้แผนปฏิบัติการบรรลุผลสำเร็จ การจะปรับเปลี่ยนแผนเมื่อสถานการณ์
เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงวิธีการวัดความสำเร็จ และการรักษาความยั่งยืนของโรงเรียนในระยะยาว

ความสำคัญของการวางแผนเชิงกลยุทธ์

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญเกี่ยวกับการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ดังนี้

อุทิศ ขาวเอียร (2549) กล่าวถึงความสำคัญของกระบวนการวางแผนกลยุทธ์

ในการบริหาร ว่า เป็นกระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะมีส่วนร่วมในการวางแผน
กระบวนการระดมสมองดังกล่าวทำให้บุคลากรในองค์กรภาคีรัฐเกิดความเข้าใจร่วมกันกับ
ภาคประชาชนและยอมรับซึ่งกันและกันในการกำหนดเป้าประสงค์หลักของการพัฒนาที่ประชาคม
ต้องการ ยิ่งกว่านั้นกระบวนการดังกล่าวจะต้องเกิดจากการหลอมแนวความคิด เพื่อนำไปสู่
แนวทางดำเนินงานที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมรับรู้การวิเคราะห์การศึกษาหาแนวทางที่เหมาะสมและ
เห็นพ้องต้องกันและพร้อมจะปฏิบัติงานร่วมกัน อันจะนำไปสู่การประสานงานที่มีความสอดคล้อง
ส่งผลให้สามารถผลักดันภารกิจขององค์กรให้ก้าวไปข้างหน้า

พสุ เดชะรินทร์ (2553) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนเชิงกลยุทธ์

คือ สิ่งที่ต้องการทำเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ โดยความสำเร็จของแต่ละองค์กรนั้นแตกต่างกัน ถ้าเป็น
องค์กรเอกชนความสำเร็จอาจอยู่ที่ตัวเลขทางการเงิน แต่ถ้าเป็นหน่วยงานราชการความสำเร็จนั้น
ก็อยู่ที่การบรรลุวิสัยทัศน์ สามารถทำความเข้าใจง่าย ๆ จากการตอบคำถาม 4 คำถาม ได้แก่

1) ในอนาคตเราต้องการไปสู่จุดไหน 2) ปัจจุบันเราอยู่ ณ จุดไหน 3) เราจะไปสู่จุดหมายในอนาคตได้อย่างไร 4) เราจะต้องปรับเปลี่ยนอะไรบางอย่างเพื่อไปสู่จุดนั้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการวางแผนว่า แผนเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ โดยเฉพาะเป้าหมายของสถานศึกษาในโครงการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่มาตรฐานสากล ถือเป็นเป้าหมายที่มีความท้าทายเป็นอย่างมาก แผนจึงต้องมีความชัดเจนเห็นแนวทางการเดินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ในระบบการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ สถานศึกษาจะต้องแสดงให้เห็นกระบวนการในการวางแผนกลยุทธ์และนำแผนสู่การปฏิบัติ

สรุปได้ว่า การวางแผนเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การวางแผนที่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นกระบวนการตัดสินใจเพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ โดยสถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยพิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อกำหนดและจัดทำแผนกลยุทธ์ โดยพิจารณาความเหมาะสมและสามารถนำแผนกลยุทธ์นั้นไปปฏิบัติได้จริง มีการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ คำนึงถึงโครงสร้างและวัฒนธรรมของสถานศึกษา มีการควบคุมแผนกลยุทธ์ให้มีการดำเนินการที่ถูกต้อง เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จและเกิดความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ โดยจะต้องมีการประเมินแผนกลยุทธ์ กระบวนการปฏิบัติงานและผลสำเร็จของสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 การมุ่งเน้นผู้เรียน

ความหมายของการมุ่งเน้นผู้เรียน

มีนักวิชาการได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับ การมุ่งเน้นผู้เรียน ดังนี้

ปราชญา กล้าผจญ (2553) ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาแนวใหม่ เลิกใช้วิธีเดิมที่ถือเอาครู อาจารย์ เป็นศูนย์กลางอีกต่อไป ต้องถือว่านักเรียนเป็นบุคคลสำคัญ ครูทำหน้าที่อำนวยความสะดวก เป็นผู้จัดบรรยากาศให้แก่ผู้เรียน หาทางทำให้ผู้เรียนมีความสุข สนุกสนานกับการเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ได้กล่าวถึง หมวดการมุ่งเน้นผู้เรียนนี้เป็นการตรวจประเมินถึงวิธีการที่โรงเรียนสร้างความผูกพันกับนักเรียนเพื่อความสำเร็จด้านการตลาดในระยะยาว กลยุทธ์ในการสร้างความผูกพันครอบคลุมถึงวิธีการสร้างวัฒนธรรมมุ่งเน้นนักเรียน รวมทั้งวิธีการที่โรงเรียนรับฟังเสียงของนักเรียน และการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อปรับปรุงและค้นหาโอกาสในการสร้างนวัตกรรม

ความสำคัญของการมุ่งเน้นผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่า นักเรียนเป็นหัวใจและเป้าประสงค์ของการจัด

การศึกษา สถานศึกษาต้องแสดงให้เห็นกระบวนการทำงานของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับนักเรียน มีองค์ประกอบสำคัญ คือ การรับฟังนักเรียน และความผูกพันของนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2562) กล่าวถึงความสำคัญของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่า การทำให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดความผูกพันเป็นการดำเนินการในเชิงกลยุทธ์ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเชื่อมั่นจนถึงระดับที่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้การสนับสนุน ปกป้อง และให้ความร่วมมือกับส่วนราชการอย่างเต็มที่ การจะสร้างเชื่อมั่นในระดับดังกล่าวต้องอาศัยผู้ปฏิบัติงานที่มีวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับพันธกิจของส่วนราชการ เหตุผลในการดำรงอยู่ของส่วนราชการ คุณค่าที่ส่วนราชการส่งมอบต่อผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสังคมพฤติกรรมและความชอบของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

สรุปได้ว่า การมุ่งเน้นผู้เรียน หมายถึง การตรวจประเมินถึงวิธีการที่สถานศึกษาสร้างความผูกพันกับนักเรียนเพื่อความสำเร็จในระยะยาว เปรียบเสมือนกลยุทธ์ในการสร้างความผูกพันครอบคลุมถึงวิธีการสร้างวัฒนธรรมมุ่งเน้นผู้เรียน รวมทั้งวิธีการที่สถานศึกษารับฟังความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครอง โดยมีกระบวนการดำเนินงานดังนี้ มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของนักเรียน มีการจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน มีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อทราบถึงสภาพปัญหาของนักเรียน มีการสำรวจความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน มีการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน นำผลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 4 การมุ่งเน้นบุคลากร

ความหมายของการมุ่งเน้นบุคลากร

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2556) ได้กล่าวถึงการมุ่งเน้นบุคลากรว่าเป็นการตรวจประเมินความสามารถของโรงเรียนมีวิธีการอย่างไร ในการกำหนดขีดความสามารถของบุคลากร อัตรากำลัง และการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่นำไปสู่ผลการดำเนินงานที่ดี นอกจากนี้ ในหมวดนี้ยังเป็นการตรวจประเมินว่าโรงเรียนมีวิธีการอย่างไรในความผูกพัน จัดการและพัฒนาบุคลากร เพื่อพัฒนาศักยภาพของพวกเขามาใช้อย่างเต็มที่ โดยสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับพันธกิจ กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ได้กล่าวถึง การมุ่งเน้นบุคลากร หมายถึง การบริหารจัดการเกี่ยวกับการผูกใจ การพัฒนาและการจัดการบุคลากร เพื่อให้มีการใช้ศักยภาพของบุคลากรอย่างเต็มที่ และสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับพันธกิจ กลยุทธ์ และ

แผนปฏิบัติการโดยรวมของโรงเรียน รวมถึงการประเมินขีดความสามารถ อัตรากำลัง และการสร้างสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานที่จะก่อให้เกิดผลการดำเนินงานที่ดี

ความสำคัญของการมุ่งเน้นบุคลากร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมุ่งเน้นบุคลากรว่า เป็นระบบการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากรและการสร้างแรงจูงใจที่ช่วยให้บุคลากรพัฒนาตนเองและใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ โดยสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน พันธกิจ กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการโดยรวมของสถานศึกษา รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่ผลการดำเนินการที่ดีของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2562) ได้กล่าวถึงความสำคัญเกี่ยวกับการมุ่งเน้นบุคลากรว่า การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคลเป็นการตรวจประเมินว่าระบบงาน และระบบการเรียนรู้ของบุคลากร และการสร้างแรงจูงใจ ช่วยให้บุคลากร พัฒนาตนเองและใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ เพื่อให้มุ่งไปในแนวทางเดียวกันกับเป้าประสงค์และแผนปฏิบัติการโดยรวมของหน่วยงานภาครัฐอย่างไร รวมทั้งตรวจประเมินความใส่ใจการสร้างและรักษาสภาพแวดล้อมในการทำงาน สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งจะนำไปสู่ผลการดำเนินการที่เป็นเลิศ และความเจริญก้าวหน้าของบุคลากรและหน่วยงานภาครัฐ

กล่าวโดยสรุป การมุ่งเน้นบุคลากร หมายถึง สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยมีกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของบุคลากร ดังนี้ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์และนำข้อคิดเห็นไปปฏิบัติเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น มีการสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ หรือทักษะระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา มีการมอบหมายงานที่เหมาะสมกับทักษะและความสามารถของบุคลากรแต่ละบุคคล เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา มีระบบส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถอย่างสม่ำเสมอ มีการประเมินผลบุคลากรและมอบรางวัลการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าให้กับบุคลากรและมีการส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัย ความปลอดภัยให้กับบุคลากร โดยการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เหมาะสมเอื้อต่อการปฏิบัติงาน

องค์ประกอบที่ 5 กระบวนการดำเนินการ

ความหมายของกระบวนการดำเนินการ

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2556) ได้กล่าวถึงกระบวนการดำเนินการว่า กระบวนการดำเนินการเป็นการอธิบายว่า โรงเรียนมีวิธีการออกแบบจัดการ และปรับปรุงระบบงาน และกระบวนการทำงานเพื่อนำไปสร้างคุณค่าให้นักเรียน ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จและยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) กล่าวว่า การมุ่งเน้นกระบวนการดำเนินการ เป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับการกำหนดสมรรถนะหลัก ระบบงาน การออกแบบการจัดการ และปรับปรุงกระบวนการที่สำคัญ เพื่อนำระบบงานไปใช้สร้างคุณค่าให้ ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และโรงเรียนประสบความสำเร็จ รวมทั้งการเตรียมพร้อมต่อภาวะฉุกเฉิน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2562) ได้กล่าวถึงการมุ่งเน้นการดำเนินการ เป็นการตรวจประเมินแง่มุมที่สำคัญทั้งหมดของการจัดการกระบวนการการให้บริการ และกระบวนการอื่นที่สำคัญที่ช่วยสร้างคุณค่าแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการบรรลุพันธกิจของส่วนราชการ ตลอดจนกระบวนการสนับสนุนที่สำคัญต่าง ๆ และครอบคลุมกระบวนการที่สำคัญของหน่วยงานทั้งหมด

ความสำคัญของกระบวนการดำเนินการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดกระบวนการว่า กระบวนการเป็นหัวใจที่สำคัญที่สุดของระบบบริหารคุณภาพ สถานศึกษา จะต้องออกแบบกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการหลักและกระบวนการสนับสนุน กระบวนการของสถานศึกษาจะต้องเกิดจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งได้แก่ บุคลากรของสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนร่วมกันกำหนด สถานศึกษาจะต้องเรียงลำดับความสำคัญกระบวนการแต่ละ กระบวนการและออกแบบกระบวนการเพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2562) ได้กล่าวถึงความสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการว่า การจัดการกระบวนการเป็นการตรวจประเมินแง่มุมที่สำคัญทั้งหมดของการจัดการกระบวนการ การให้บริการ และกระบวนการอื่นที่สำคัญที่ช่วยสร้างคุณค่าแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการบรรลุพันธกิจของหน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนกระบวนการสนับสนุนที่สำคัญต่าง ๆ หมดนี้ครอบคลุมกระบวนการที่สำคัญและหน่วยงานทั้งหมด

กล่าวโดยสรุป กระบวนการดำเนินการ หมายถึง การบริหารจัดการของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานของทุกฝ่ายมีความเป็นระบบ ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงาน โดยมีกระบวนการดำเนินการ ดังนี้ ร่วมกันวางแผนและออกแบบกระบวนการทำงาน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานที่เป็นระบบ มีการกำหนดกระบวนการทำงานและข้อกำหนดที่สำคัญในการปฏิบัติงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงานซึ่งกันและกันของบุคลากรในสถานศึกษา มีการสนับสนุนทรัพยากรในการปฏิบัติงานระหว่างบุคลากร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถานศึกษา ร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เหมาะสม เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการทำงาน มีการประเมินผลและปรับปรุงกระบวนการทำงาน เพื่อนำไปพัฒนาสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 6 การวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้

ความหมายของการวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ได้กล่าวถึง การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ เป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับการเลือกรวบรวม วิเคราะห์ จัดการและปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศ และสินทรัพย์ทางความรู้ และการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งการทบทวนผลการดำเนินการ และใช้ผลการทบทวนในการปรับปรุงผลการดำเนินการ เพื่อผลักดันให้เกิดการปรับปรุงผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลการดำเนินงาน และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2562) ได้กล่าวถึง การจัดการ ความรู้ว่า เป็นเครื่องมือบริหารจัดการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์การ ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ใน ตัวบุคคลหรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์การสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนา ตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์การมีความสามารถในเชิง แข่งขันสูงสุด

ความสำคัญของการวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2556) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ว่า เป็นการตรวจประเมินว่า โรงเรียนเลือก รวบรวมวิเคราะห์ จัดการปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศ และสินทรัพย์ทางปัญญาที่มีการสั่งสมความรู้ภายในองค์การอย่างไร โรงเรียนมีการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างไร นอกจากนี้ ยังตรวจประเมินว่าโรงเรียนใช้ ผลการทบทวนเพื่อปรับปรุงผลการดำเนินการอย่างไร เพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ บรรลุวัตถุประสงค์

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2562) กล่าวว่า การวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ เป็นหมวดหลักของเกณฑ์ในด้านสารสนเทศที่สำคัญทั้งหมดที่ เกี่ยวข้องกับการวัด การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผลการดำเนินการ รวมทั้งการจัดการความรู้ของ ส่วนราชการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อผลักดันให้เกิดการปรับปรุง การสร้างนวัตกรรม และการเพิ่ม ความสามารถในการแข่งขันของส่วนราชการ กล่าวคือ เป็น “สมอง” ขององค์การที่เป็นศูนย์กลาง ในการปฏิบัติการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันของปฏิบัติการกับ วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ขององค์การ ซึ่งหัวใจสำคัญของการใช้ข้อมูลและสารสนเทศดังกล่าวอยู่ที่ คุณภาพและความพร้อมใช้งานของข้อมูล นอกจากนี้ สารสนเทศ การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ อาจเป็นที่มาของความได้เปรียบเชิงแข่งขันและการเพิ่มประสิทธิภาพ และครอบคลุมการพิจารณาเชิง ยุทธศาสตร์ในเรื่องดังกล่าวไว้ กล่าวได้ว่า เป็นการตรวจประเมินว่าส่วนราชการมีวิธีการในการ วิเคราะห์และทบทวนผลการดำเนินการจัดการความรู้ เพื่อปรับปรุงผลการดำเนินการ และบริหาร จัดการเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุป การวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ หมายถึง การบริหารจัดการของสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลสารสนเทศ การวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ โดยมีกระบวนการดำเนินการ ดังนี้ มีการคัดเลือกข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลสารสนเทศที่ได้ มีระบบรวบรวมข้อมูลสารสนเทศและการจัดการความรู้ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน มีการวิเคราะห์ผลข้อมูลที่ได้จากกระบวนการทำงาน เพื่อนำผลไปปรับปรุงการปฏิบัติงาน สรุปและรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และมีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 7 ผลลัพธ์การดำเนินการ

ความหมายของผลลัพธ์การดำเนินการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) กล่าวถึงผลลัพธ์การดำเนินการว่า คือ การรักษาการนำเสนอคุณค่าที่ดีเยี่ยมของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีผลการดำเนินการที่ดีเยี่ยม โดยเห็นได้จากตัวชี้วัดด้านการปฏิบัติการบุคลากร กฎหมาย สังคม จริยธรรม และการเงิน รวมทั้งตัวชี้วัดด้านการเรียนรู้ระดับองค์กรและระดับบุคคล

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2562) กล่าวว่า ผลลัพธ์การดำเนินการเป็นการตรวจสอบประเมินว่า ส่วนราชการมีวิธีการอย่างไรในการประเมินผลการดำเนินการ และการปรับปรุงในด้านที่สำคัญทุกด้านของส่วนราชการ นอกจากนี้ยังตรวจสอบประเมินระดับผลการดำเนินการของส่วนราชการเปรียบเทียบกับคู่แข่ง และส่วนราชการอื่นที่มีภารกิจคล้ายคลึงกัน

ความสำคัญของผลลัพธ์การดำเนินการ

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2556) กล่าวถึงความสำคัญของผลลัพธ์การดำเนินการว่า เป็นการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินการขององค์กร และการปรับปรุงในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ ความพึงพอใจของลูกค้า ผลการดำเนินการที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการ ผลการดำเนินการด้านการเงินและการตลาด ผลลัพธ์ด้านทรัพยากรบุคคลผลลัพธ์ด้านการปฏิบัติงาน และ ความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ยังตรวจสอบประเมินผลการดำเนินการขององค์กร โดยเปรียบเทียบกับคู่แข่งด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ให้ความสำคัญหมวดผลลัพธ์ว่า มุ่งเน้นผลลัพธ์ของการประเมินวัตถุประสงค์ และการประเมินของนักเรียนและผู้ปกครองต่อหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอน และบริการเสริมอื่น ๆ รวมทั้ง การประเมินกระบวนการและกิจกรรมการปรับปรุงกระบวนการที่สำคัญ ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นนักเรียน ผลลัพธ์บุคลากร ผลลัพธ์ด้านการกำกับดูแลโรงเรียน ระบบการนำองค์กร และ

ความรับผิดชอบต่อสังคมในวงกว้าง และภาพรวมผลการดำเนินการด้านการเงินและสมรรถนะ การให้บริการ (การตลาด) โดยรวม

กล่าวโดยสรุป ผลลัพธ์การดำเนินการ หมายถึง การบริหารจัดการเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาและบรรลุมิติประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่อไปนี้ ได้แก่ ด้านหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านกระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษา ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ด้านงบประมาณของสถานศึกษา ด้านการนำองค์กรและการกำกับดูแล องค์กรสอดคล้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์

การพัฒนาแนวทาง

ความหมายการพัฒนาแนวทาง

ความหมายของแนวทาง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ได้ให้ความหมายแนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนว

Good (1973) ได้ให้ความหมาย แนวทาง หมายถึง แบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ เป็นตัวอย่างเพื่อการลอกเลียนแบบ เป็นสิ่งที่เป็นตัวแบบของสิ่งหนึ่ง เป็นหลักการหรือแนวคิดหรือเป็นชุดของปัจจัย หรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

Stoner และ Wankel (1986) ได้ให้ความหมายแนวทาง หมายถึง การจำลองความจริงของปรากฏการณ์ เพื่อให้เข้าใจความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น เป็นการสร้างมโนทัศน์ (Conceptualization) เกี่ยวกับชุดของปรากฏการณ์และมีจุดมุ่งหมาย เพื่อทำให้เกิดความชัดเจนของนิยามความสัมพันธ์และประพจน์ที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เพื่อใช้เป็นหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ในการสร้างหรือทำซ้ำ โดยผ่านมโนทัศน์ในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

ความหมายของการพัฒนา

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2526) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง (Directed Change) หรือการเปลี่ยนแปลงที่ได้วางแผนไว้แน่นอนล่วงหน้า (Planned Change)

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาไว้ว่าการกระทำให้เกิดขึ้นคือ เปลี่ยนจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่า

ยนต์ ชุ่มจิต (2541) ได้ให้ความหมายของการพัฒนา หมายถึง การดำเนินงานที่พยายามจะสร้างเสริมให้ครูมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการสอนและการทำงาน ตลอดจนมีเจตคติที่ดีในการทำงาน รวมถึงการมีบุคลิกภาพและคุณธรรมของความเป็นครูที่ดีด้วย

คำหมาน คนไค (2542) ได้ให้ความหมายถึงการพัฒนา หมายถึง การทำให้ครูประจำการมีคุณภาพ และมาตรฐานเพิ่มขึ้นหรือสูงขึ้น ด้วยวิธีการและกิจกรรมต่าง ๆ

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช (2542) ได้ให้ความหมายการพัฒนาไว้ 2 ลักษณะ คือ
1) การทำให้ดีขึ้นหรือทำให้สมบูรณ์ขึ้น 2) การทำให้เกิดขึ้น

Good (1973) ได้อธิบายความหมายของคำว่า “การพัฒนา” ทางการศึกษาว่า การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทางด้านความสามารถนั้น ๆ อันเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำด้วยตัวเอง หรือผู้อื่นจัดให้

สรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเป็นผลมาจากการทำให้เกิดขึ้น และ/หรือทำสิ่งเดิมที่มีอยู่ให้ดีขึ้น โดยอาศัยกระบวนการ วิธีการและกิจกรรมต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การพัฒนาแนวทาง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเป็นผลมาจากการทำให้เกิดขึ้นหรือทำสิ่งเดิมที่มีอยู่ให้ดีขึ้น โดยอาศัยกระบวนการ วิธีการ และกิจกรรมต่าง ๆ ตามทางปฏิบัติที่วางไว้ เพื่อใช้เป็นหลักการ แนวคิด ทฤษฎีในการสร้างหรือทำซ้ำ โดยผ่านมโนทัศน์ในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

ลักษณะที่ดีของแนวทาง

คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง ได้มีนักวิชาการกล่าวไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้สรุปไว้ว่า
คุณลักษณะที่ดีของการพัฒนาแนวทางไว้หลายประการ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแผนที่มีจุดหมายเพื่อแก้ปัญหา โดยมีความเกี่ยวข้องกับการวางแผนใช้กลยุทธ์ เพื่อการพัฒนาและการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กรเพื่อใช้ในการเปลี่ยนแปลง
2. การพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบกล่าวว่า คือ เป็นแนวคิดที่มองการเปลี่ยนแปลงขององค์กรในลักษณะที่สัมพันธ์และเกี่ยวข้องร่วมกันถึงการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันในลักษณะเกี่ยวเนื่องกัน
3. การพัฒนาองค์กรเป็นระบบกระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาและใช้เวลานาน โดยนัยนี้กระบวนการพัฒนาองค์กรจึงเป็นกระบวนการแก้ปัญหาขององค์กรที่ดำเนินงานต่อเนื่องกัน ไม่ใช่เป็นการแก้ปัญหาเพียงครั้งเดียวแล้วเลิกไป หากต้องดำเนินการปรับปรุงอยู่เรื่อย ๆ

4. การพัฒนาองค์กรต้องการให้ผู้ผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง นักปฏิบัติการส่วนใหญ่เน้นความต้องการบุคคลที่สาม ซึ่งเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลง

5. การพัฒนาองค์กรมีการมุ่งเน้นเพิ่มสมรรถนะและสุขภาพที่สมบูรณ์ โดยทั่วไปจะต้องมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ (2544) ได้อธิบายไว้ว่า คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง การศึกษาและการจัดทำเอกสารที่ประกอบไปด้วยข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นที่แสดงถึงเหตุผลสนับสนุน ความถูกต้อง สมบูรณ์ของโครงการ เพื่อให้ได้มาซึ่งโครงการที่ดี โดยโครงการที่ดี ได้แก่ โครงการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และเมื่อปฏิบัติแล้วจะให้ผลประโยชน์ตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุน

สุบิน อ้อสุวรรณ (2544) ได้ให้ความเห็นถึงคุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง ข้อกำหนดหรือสิ่งที่ระบุไว้นั้นสามารถปฏิบัติได้จริง ซึ่งสอวัตต์ได้โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

วรรณรี ปทุมมาศ (2546) ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง รายละเอียดของแนวทางที่เหมาะสมและเป็นไปตามนั้นสอดคล้องตรงกับความต้องการตามบริบทของโรงเรียนที่นำไปปฏิบัติได้จริง

ศักดิ์ผจญ เริงใจ (2547) ได้ให้ความหมายถึงคุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง รายละเอียดที่ระบุไว้ในแนวทางนั้นสามารถปฏิบัติได้จริงภายใต้บริบทของโรงเรียน และชุมชน

ปรีชา กองจินดา (2549) ได้ให้ความหมายถึงคุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง สิ่งที่ระบุในแนวทางเป็นไปตามหลักวิชาการ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ภายใต้บริบทของโรงเรียน

สรุปได้ว่า ลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง รายละเอียดของแนวทางที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ และเป็นไปตามความตรงของโครงสร้างตามหลักวิชาที่มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของลักษณะที่ดีของแนวทาง และการพัฒนาแนวทางมีการยืดหยุ่นหรือพึงพอใจในสิ่งที่สำเร็จ เพื่อการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและนำไปปฏิบัติจริงได้

การประเมินความต้องการจำเป็น

ความหมายของความต้องการจำเป็น

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของความต้องการจำเป็นไว้ดังนี้

Kaufman และ English (1981) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความขัดแย้งระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสิ่งที่ปรารถนาจะเกิดขึ้นหรือต้องการให้เกิดขึ้น

Stufflebeam และคณะ (1985) กล่าวว่าไว้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง สิ่งที่จำเป็นต้องได้รับการตอบสนองหรือก่อให้เกิดประโยชน์เมื่อได้รับการตอบสนอง โดยให้ความหมายความต้องการจำเป็นตามมุมมอง (View) 4 ด้าน ดังนี้

1. มุมมองด้านความแตกต่าง (Discrepancy View) ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างการกระทำหรือผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ (Desired Performance) กับการกระทำหรือผลการปฏิบัติงานที่สังเกตได้จากการปฏิบัติจริง (Observed Performance)

2. มุมมองด้านความเป็นประชาธิปไตย (Democratic View) ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความปรารถนา ความต้องการของคนส่วนใหญ่ ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มอ้างอิงที่เชื่อถือได้

3. มุมมองด้านการวิเคราะห์ (Analytic View) ความต้องการจำเป็น หมายถึง สารสนเทศของสิ่งหนึ่งสิ่งใดในหน่วยงานที่บุคลากรผู้มีความสามารถได้พิจารณาลงความเห็นว่า มีความสำคัญต่อหน่วยงานและทำให้เกิดการพัฒนาในหน่วยงาน

4. มุมมองด้านการวินิจฉัย (Diagnostic View) ความต้องการจำเป็น หมายถึง สิ่งที่คุณได้พิจารณาแล้วว่า มีความบกพร่อง หรือขาดหายไป (Deficiency of Absence) และ พิสูจน์ความแตกต่างหรือช่องว่าง (Gap) ระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่ หรือสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (What is ?) กับสิ่งที่ควรจะเป็นหรือสภาพที่คาดหวัง (What should be?)

McKillip (1987) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง การตัดสินคุณค่าของกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งเกี่ยวกับปัญหาที่พบและพยายามในการแก้ปัญหา 4 ประการ ดังนี้

1. ความต้องการจำเป็น เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับคุณค่า แตกต่างกันแต่ละบุคคล
2. ความต้องการจำเป็น เป็นเรื่องเฉพาะของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
3. ความต้องการจำเป็น อยู่ในรูปของปัญหาเมื่อผลผลิตไม่เพียงพอ
4. ความต้องการจำเป็น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือการแก้ปัญหา

ทิพวรรณ ประเสริฐอำไพสกุล (2544) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็น เป็นความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่คาดหวัง ซึ่งผลการประเมินความต้องการจำเป็น จะชี้สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันที่ต้องได้รับการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข ตามการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูล

กล่าวโดยสรุป ความต้องการจำเป็น เป็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับ สิ่งที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน เป็นสภาพที่ต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุง แก้ไขตามการรับรู้ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ประเภทของความต้องการจำเป็น

มีนักวิชาการได้จัดประเภทความต้องการจำเป็นไว้ดังนี้

Witkin และ Altschuld (1995) ได้จำแนกความต้องการจำเป็นตามองค์กรผู้รับและผู้ให้บริการออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ความต้องการจำเป็นระดับปฐมภูมิ (Primary Needs) เป็นความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการ (Service Receivers) หรือลูกค้าในทางการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นความต้องการจำเป็นของนักเรียน ความต้องการจำเป็นระดับทุติยภูมิ (Secondary Needs) เป็นความต้องการจำเป็นของผู้ให้บริการ (Service Providers) เช่น ความต้องการจำเป็นของบุคลากรในหน่วยงาน ความต้องการจำเป็นของผู้บริหาร และความต้องการจำเป็นระดับตติยภูมิ (Tertiary Needs) เป็นความต้องการจำเป็นด้านทรัพยากรและการแก้ปัญหา (Resources Solution) ซึ่งช่วยในการดำเนินงานของหน่วยงาน ในบรรดาความต้องการจำเป็นทั้งหมด Witkins เห็นว่า ความต้องการที่มีความสำคัญที่สุด คือ ความต้องการจำเป็นเป็นระดับปฐมภูมิ เนื่องจากเป็นกลุ่มเป้าหมายที่องค์กรต้องรับใช้

Witkin และ Altschuld (1995) ได้จำแนกประเภทของความต้องการจำเป็นออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับที่ 1 (Primary) ความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการ (Service Receivers) เช่น นักเรียน ลูกค้า คนไข้ ผู้ใช้ข้อมูล พนักงาน เป็นต้น
2. ระดับที่ 2 (Secondary) เป็นความต้องการจำเป็นของผู้ให้บริการและกำหนดนโยบาย (Service Providers and Policymakers) เช่น ครู ผู้ปกครอง บรรณารักษ์ ผู้บริหาร ผู้จัดการ
3. ระดับที่ 3 (Tertiary) ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับทรัพยากรหรือวิธีแก้ปัญหา (Resources or Solutions) เช่น อาคารสถานที่ การอำนวยความสะดวก วัสดุ เทคโนโลยี การขนส่ง เงินเดือน และผลตอบแทน เงื่อนไขการทำงาน เป็นต้น

Kaufman และคณะ (1991) ได้จำแนกความจำเป็นใหม่ตามแนวคิดเชิงระบบได้เป็น 4 ประเภท คือ ความต้องการจำเป็นด้านปัจจัย (Input Needs) ความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการ (Process Needs) ความต้องการจำเป็นด้านผลลัพธ์ (Outcome Needs) ความต้องการจำเป็นด้านการแก้ปัญหา (Solution Needs) ตามความคิดของ Kaufman และคณะ ความต้องการจำเป็นด้านผลลัพธ์ถือเป็นความต้องการจำเป็นที่แท้จริง (Needs) ส่วนความต้องการจำเป็นด้านปัจจัยและกระบวนการถือเป็นความต้องการจำเป็นเทียม (Quasi Needs) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความต้องการจำเป็นที่แท้จริง (Needs) มีการจำแนกเป็น
  - 1.1 ความต้องการจำเป็นระดับจุลภาค เน้นการวัดผลผลิต

1.2 ความต้องการจำเป็นระดับมหภาค เน้นการผลิตผล

1.3 ความต้องการจำเป็นระดับเมกะ เน้นการวัดผลลัพธ์ โดยการเปรียบเทียบ

ความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นด้านผลผลิต (Product Gap) ผลผลิต (Output Gap) และผลลัพธ์ (Outcome Gap) ตามลำดับ

2. ความต้องการจำเป็นเทียม (Quasi Needs) ความต้องการจำเป็นจำแนกเป็น
ต้องการจำเป็นด้านกระบวนการ และปัจจัย โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพที่เป็นอยู่
จริงกับสภาพที่ควรจะเป็นด้านกระบวนการ (Process Gap) และด้านปัจจัย (Input Gap)

ถนอมจิตต์ ชูททะกะพันธ์ (2546) ได้จำแนกประเภทของความต้องการจำเป็นโดยใช้
หลักการจัดประเภทตามคุณลักษณะ ดังนี้

1. ระดับความต้องการจำเป็น ได้แก่ ความต้องการจำเป็นของสังคม (Mega Needs, Social Needs) ความต้องการจำเป็นขององค์กร (Macro Needs, Organizational Needs) ความต้องการจำเป็นของกลุ่มบุคคล (Group Needs) ความต้องการจำเป็นของบุคคล (Micro Needs, Personal Needs) ความต้องการจำเป็นด้านปัจจัยและกระบวนการ (Quasi Needs)

2. สิ่งที่ถูกประเมิน ได้แก่ ความต้องการจำเป็นด้านผลลัพธ์ (Outcome Needs) ความต้องการจำเป็นด้านผลผลิต (Output Needs) ความต้องการจำเป็นด้านผลผลิตและความต้องการ (Product Needs, Input Needs) ความต้องการจำเป็นด้านการแก้ปัญหา (Solution Needs)

3. เจ้าของความต้องการจำเป็น แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ความต้องการจำเป็นปฐมภูมิ (Primary Needs) เป็นความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการ ความต้องการจำเป็นทุติยภูมิ (Secondary Needs) เป็นความต้องการจำเป็นของผู้ให้บริการ ความต้องการจำเป็นตติยภูมิ (Tertiary Needs) เป็นความต้องการจำเป็นด้านทรัพยากร (Resources) และการแก้ไขปัญหา

สุวิมล ว่องวานิช (2548) ได้จำแนกความต้องการจำเป็นตามช่วงเวลาที่ต้องการ
กำหนดความต้องการจำเป็น ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ความต้องการจำเป็นในปัจจุบัน (Present หรือ Current Needs) เช่น
ความต้องการจำเป็นของครูในปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของ
ผู้เรียน

2. ความต้องการจำเป็นในอนาคต (Future Needs) เป็นความต้องการ
จำเป็นที่กำหนดล่วงหน้าว่า จะมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง เพื่อเตรียมการรับมือ หรือป้องกันปัญหาที่คาดว่าจะ
จะเกิด เช่น ความต้องการจำเป็นในการผลิตบัณฑิตศึกษาในอีก 10 ปีข้างหน้าจะมีลักษณะเช่นใด
หากประเทศไทยจะเปลี่ยนผ่านตนเองเข้าสู่สังคมฐานความรู้ในยุคเศรษฐกิจ ฐานความรู้ ความต้องการ

จำเป็นในการพัฒนากำลังคนระดับช่างฝีมือ เพื่อสร้างขีดสมรรถนะในการแข่งขันของประเทศ นอกจากนี้ สุวิมล ว่องวานิช ยังแบ่งประเภทความต้องการจำเป็นตามขอบเขตการวิจัยดังนี้ การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete Needs Assessment) มีกิจกรรมต้องดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ การระบุความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญที่สุด (Needs Identification) การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) และการกำหนดทางเลือกของการแก้ปัญหา (Needs Solution)

กล่าวโดยสรุป ประเภทของความต้องการจำเป็น มีการแบ่งไว้หลากหลาย ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้วิจัยว่า ต้องการข้อมูลประเภทใด ซึ่งจะช่วยในการออกแบบการวิจัยและการเก็บข้อมูลได้ตรงตามความต้องการหรือจุดมุ่งหมายในการประเมินความต้องการจำเป็น

ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการวางแผนการดำเนินงานเพื่อขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น มีนักวิชาการได้จำแนกขั้นตอนการประเมินไว้ดังนี้

มยุรีย์ เขียวฉะอ่อน (2541) ได้จำแนกขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของการประเมินความต้องการจำเป็นให้ชัดเจน โดยขั้นตอนต่าง ๆ จะต้องสอดคล้องสัมพันธ์กัน
2. ออกแบบประเมินความต้องการจำเป็น โดยทำการกำหนดรายการที่จะศึกษาให้ชัดเจน ซึ่งรวมถึงจุดมุ่งหมายเฉพาะในการศึกษา ขอบเขตเนื้อหาของความต้องการจำเป็นที่จะประเมินและชนิดของความต้องการจำเป็นที่ต้องการจำแนก จุดมุ่งหมายที่ชัดเจนและตรงเป้าหมายจะนำไปสู่การเก็บรวบรวม การวิเคราะห์ข้อมูลและกระบวนการรายงานผลที่ดี ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลอาจรวมถึงการจัดการเรื่อง การสำรวจ การสัมภาษณ์ และการจัดลำดับ
3. ประเมินความต้องการจำเป็น โดยการหาความแตกต่างระหว่างสถานะที่เป็นเป้าหมายกับสถานะที่เป็นจริง จากนั้นจึงศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างซึ่งเป็นปัญหา
4. จัดลำดับความต้องการจำเป็นหรือการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ซึ่งควรทำในรูปแบบของความจำเป็นสูงสุดและต่ำสุด โดยการวางขั้นตอนการเชิงปริมาณเพื่อจัดลำดับความสำคัญ รวมทั้งการจัดหมวดหมู่ของความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์สามารถใช้ในการวางแผนปฏิบัติการได้
5. การรายงานผลและการใช้ผล ผลที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นจะทำให้เราทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่จะต้องแก้ไข ทำให้เราสามารถกำหนดเป้าหมายของโครงการหรือการวางแผนโครงการต่าง ๆ ตลอดจนสามารถตัดสินใจเลือกหนทางแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร ซึ่งคุณลักษณะเฉพาะประการหนึ่ง

ของการประเมินความต้องการจำเป็น คือ การใช้ผลเพื่อการวางแผน การแก้ปัญหา การกำหนดเกณฑ์ สำหรับการวัดผลสัมฤทธิ์ หรือการยกระดับมาตรฐานและการตรวจสอบมาตรฐานการศึกษา ดังนั้น ในขั้นสุดท้ายของกระบวนการคือ การนำผลที่ค้นพบไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การใช้ประโยชน์จากการศึกษา การประเมินความต้องการจำเป็นต้องใช้การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในช่วงเวลาที่จำกัด คือ สามารถส่งข่าวสารไปยังผู้รับสารได้เหมาะสมในช่วงเวลาที่มีอยู่

สุวิมล ว่องวานิช (2548) ได้จำแนกขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น ออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาที่มุ่งหวัง (What should be?)
2. การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน (What is?)
3. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จากข้อ 1) และ ข้อ 2) และจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้น เพื่อกำหนดความต้องการจำเป็น
4. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างในข้อ 3) และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็น
5. การศึกษากำหนดแนวทางเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็นที่วิเคราะห์ได้จากข้อ 4)

นอกจากนี้ สุวิมล ว่องวานิช (2548) ยังได้สังเคราะห์ขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจากนักวิชาการด้านการประเมินไว้ โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการออกเป็น 3 ระยะ

1. ระยะแรก เป็นระยะก่อนการประเมินประกอบด้วยขั้นตอนการเตรียมการ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายหรือวิสัยทัศน์ที่ต้องการจะให้เกิด กำหนดกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากผลการประเมินความต้องการจำเป็น กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น และขั้นการออกแบบการประเมิน เกี่ยวข้องกับการกำหนดนิยามประเภท ขอบข่ายของการประเมินความต้องการจำเป็น การวางแผนงานด้านทรัพยากรค่าใช้จ่าย และระยะในการดำเนินงาน
2. ระยะที่สอง เป็นระยะระหว่างการประเมิน มีการกำหนดวิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดความต้องการจำเป็น และการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
3. ระยะที่สาม ระยะหลังการประเมิน มีการนำผลไปใช้ประโยชน์ การเสนอผลหรือรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ กำหนดแนวทางการแก้ไขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น ในขั้นของการนำผลไปใช้ประโยชน์นี้

แนวคิดของ Witkins และ Altschuld จะแตกต่างจากแนวคิดอื่นตรงที่มีการนำเสนอให้มีการวางแผนการดำเนินงานเพื่อขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็นมิได้หยุดแค่ขั้น

การกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหาเท่านั้น แต่ต้องวางแผนว่าจะนำเอาแนวทางที่กำหนดไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างไร เพื่อบรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์

กล่าวโดยสรุป การประเมินความต้องการจำเป็น มีขั้นตอนการดำเนินงานเหมือนกับการวิจัยโดยทั่วไป กล่าวคือ มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย กรอบการวิจัย ประเมินความต้องการจำเป็น เทคนิควิธีการในการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำรายงานผล ถ้าในขั้นตอนสุดท้ายมีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่อไป

การจัดลำดับความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2548) กล่าวว่า การจัดลำดับความสำคัญ (Priority Setting) ของความต้องการจำเป็นเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์หาสาเหตุ และการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา ซึ่งจะทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุและวิธีการแก้ไขต่อไป การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เป็นการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแต่ละประเด็น จากนั้นนำความต้องการจำเป็นมาเรียงลำดับ (Sort) ตั้งแต่ความสำคัญมากไปหาน้อย จะช่วยให้ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นทราบถึงความต้องการจำเป็น หรือปัญหาที่แท้จริงที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนก่อนปัญหาอื่น ซึ่งวิธีที่ใช้จัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นนั้นมีหลายวิธีด้วยกัน ผู้ประเมินจะต้องเลือกใช้และดำเนินการด้วยความระมัดระวังภายในระยะเวลาและทรัพยากรที่จำกัด วิธีการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นมีหลายวิธีแต่ละวิธีจะแตกต่างกัน ออกไปแต่วิธีการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI Modified) ซึ่งสูตรในการคำนวณคือ (PNI Modified) = I-D/D โดยการหาค่าผลต่างของ (I-D) หารด้วยค่า (D) เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่องกว้างมากเกินไปและให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

บทบาทและอำนาจหน้าที่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

1. มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษา พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการหรือกฎหมายอื่น และมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1.1 อำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการและจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา

1.3 รับผิดชอบในการพิจารณาแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.4 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

2. ข้อ 5 แห่งประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

2.1 จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

2.2 วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

2.3 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.4 กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

2.5 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.6 ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.7 จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.8 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

2.9 ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

2.10 ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

2.11 ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.12 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

โครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

โครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 แบ่งเป็น 9 กลุ่มและ 1 หน่วย ดังนี้ 1) กลุ่มอำนวยการ 2) กลุ่มนโยบายและแผน 3) กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4) กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ 5) กลุ่มบริหารงานบุคคล 6) กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 7) กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา 8) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา 9) หน่วยตรวจสอบภายใน 10) กลุ่มกฎหมายและคดี

ทิศทางการจัดการศึกษา

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 กำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานตามภารกิจ เป็นกรอบการขับเคลื่อนการบริหารจัดการ และการยกระดับคุณภาพการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยกำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยมองค์การ พันธกิจและเป้าประสงค์ ดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์

“องค์กรคุณภาพชั้นนำ ก้าวล้ำนวัตกรรมการศึกษา พัฒนาผู้เรียนสู่สังคมอนาคตอย่างยั่งยืน”

พันธกิจ

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษา เพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียนให้มีศักยภาพในการแข่งขัน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและทักษะที่จำเป็นต่ออนาคตในศตวรรษที่ 21

2. ส่งเสริม สนับสนุน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในการพัฒนาและ
ใช้นวัตกรรมทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

3. พัฒนาสถานศึกษาและระบบบริหารจัดการศึกษาทุกระดับให้มีความปลอดภัย และ
จัดการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals :
SDGs) โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. เพิ่มโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการบริการทาง
การศึกษาอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม

5. พัฒนาระบบการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา
ด้วยเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสมกับบริบท

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียน

ทุกคน

กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษ

ที่ 21

กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

แนวทางการบริหารจัดการศึกษาที่ผ่านมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำเป็นต้องปรับเปลี่ยน
กระบวนการวางแผนการพัฒนาการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของความต้องการของสังคม
ให้ผู้เรียนมีความพร้อมในด้านการอ่าน เขียน คิดคำนวณ คณิตศาสตร์ ความสามารถด้านเทคโนโลยี
รวมถึงความสามารถในการสื่อสารด้านภาษาต่างประเทศ เพื่อให้เกิดทักษะที่สามารถดำเนินชีวิต
ในยุคที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ตามนโยบายตามแนวทางการปฏิรูป
การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ 1) ด้านการเข้าถึงการศึกษา 2) ด้านความเท่าเทียม
3) ด้านคุณภาพ 4) ด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง 5) ด้านประสิทธิภาพ ด้วยเป้าหมาย
การจัดการศึกษาที่ดี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1, 2566)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ชนิสรา ชุมวงศ์ (2563) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น และพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 105 คน และหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 105 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 รวม 210 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น กำหนดขนาดโดยใช้ตารางจซีและมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จากการศึกษสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) จำนวน 3 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของแนวทางการดำเนินงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการดำเนินงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นของแนวทางการดำเนินงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2. แนวทางการดำเนินงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 มีทั้งหมด 7 องค์ประกอบ 32 แนวทาง ได้แก่ 1) การพัฒนา

หลักสูตรสถานศึกษา มี 5 แนวทาง 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มี 5 แนวทาง 3) การวัดผลและประเมินผล มี 4 แนวทาง 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มี 5 แนวทาง 5) การนิเทศการศึกษา มี 5 แนวทาง 6) การแนะแนวการศึกษา มี 3 แนวทาง และ 7) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มี 5 แนวทาง โดยใช้แนวคิดที่ได้จากการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยใช้หลักการบริหารงานแบบ PDCA เป็นตัวขับเคลื่อน เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ใช้เป็นวิธีการในการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่ดีขึ้น และผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ชัยยุทธ บุญเดิม (2564) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอพิบูลมังสาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 การวิจัยมีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นและพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอพิบูลมังสาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอพิบูลมังสาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 37 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน ครู จำนวน 228 คน รวม 266 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan และใช้เทคนิคการสุ่มแบบกลุ่ม ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอพิบูลมังสาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 แบ่งเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ประธานศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 คน กรรมการศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 2 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) 2 ศูนย์ ตอนที่ 2 ร่างแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตอนที่ 3 การตรวจสอบยืนยันการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตอนที่ 4 การประเมินความเหมาะสมและ

ความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของแนวทาง สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ ดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้ 1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันสภาพที่ พึ่งประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอ พิบูลมังสาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. แนวการมี ส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอพิบูลมังสาหาร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ระบบกลไกดำเนินการ 4) วิธีดำเนินการ มี 5 ลักษณะ 4.1) การมี ส่วนร่วมในการคิดและการตัดสินใจ 4.2) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 4.3) การมีส่วนร่วมในการ ลงทุนและดำเนินการ 4.4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล 4.5) การมีส่วนร่วมใน ผลประโยชน์และผลกระทบ 5) เงื่อนไขความสำเร็จผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทาง พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

ปรีดา บัวยก สถาพร สังข์ขาวสุทธิรักษ์ และบรรจง เจริญสุข (2564) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร สุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียน พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ โรงเรียนและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ ธานี กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ หัวหน้าสายชั้น กลุ่มผู้ปฏิบัติ และครูจำนวน รวม 222 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม สภาพการบริหารงานวิชาการ 2) แบบสอบถามองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน 3) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีการ ปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร รองลงมาคือ การวัดและประเมินผล การนิเทศติดตาม และการจัดการเรียนการสอน 2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของโรงเรียน มี 4 องค์ประกอบ 28 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร 6 ตัวบ่งชี้ การจัดการ

เรียนการสอน 7 ตัวบ่งชี้ การวัดและประเมินผล 8 ตัวบ่งชี้ และการนิเทศติดตาม 7 ตัวบ่งชี้ ด้วยวิธีการหมุนแกนองค์ประกอบ มีค่า KMO เท่ากับ 0.626 และค่า χ^2 เท่ากับ 1733.144 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3.รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

จรรยาภรณ์ ภูกลาง (2564) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นและพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น จากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานวิชาการสถานศึกษา จำนวน 156 คน เครื่องมือคือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก จากผู้บริหารสถานศึกษาและครู หัวหน้างานวิชาการสถานศึกษา ในสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี จำนวน 6 คน เครื่องมือคือ แบบสัมภาษณ์ แล้วประเมินแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความสำคัญจำเป็นและความต้องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการวัดผล ประเมินผล 2. แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ประกอบด้วย ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล การเรียนการสอน โดยเน้นความแตกต่างรายบุคคล สถานศึกษามีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ มีการติดตาม เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้ครูทุกคนต้องผลิต และใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารกำหนดให้ครูเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทั้งครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนักเรียน และสถานศึกษา กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน

คณน สิริโชคเจริญ (2565) ได้ศึกษา การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม การวิจัยครั้งนี้

มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นและพัฒนา
 แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัด
 มหาสารคาม การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์
 และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัด
 มหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูสังกัดโรงเรียนเทศบาลตำบล จำนวน
 86 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ระยะที่ 2 พัฒนา
 แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัด
 มหาสารคาม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนต้นแบบ 2 แห่ง จำนวน รวม 6 คน
 และผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้
 คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง สถิติที่ใช้ในการ
 วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น
 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบล
 ในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวม
 และรายด้านอยู่ในระดับมาก และความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การบริหาร
 ทรัพยากรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การประกันคุณภาพภายใน
 สถานศึกษา การบริหารหลักสูตร การนิเทศการจัดการเรียนรู้และการทำงาน การพัฒนาและส่งเสริม
 ให้มีแหล่งเรียนรู้ และการบริหารการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ 2. แนวทางการบริหารงานวิชาการ
 โดยใช้วงจรคุณภาพสำหรับสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามองค์ประกอบ
 ทั้ง 7 คือ การบริหารหลักสูตร การบริหารการจัดการเรียนรู้ การบริหารทรัพยากรส่งเสริมการจัดการ
 เรียนรู้ การนิเทศการจัดการเรียนรู้และการทำงาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวัดและ
 ประเมินผลการเรียนรู้ และการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยเริ่มจากการวางแผน (Plan: P)
 ด้วยวิธีการกำหนดขอบข่ายงาน สืบรวจ วิเคราะห์จัดทำแผน จัดทำคำสั่ง แล้วนำไปสู่การปฏิบัติ
 (Do: D) ด้วยการดำเนินงานทุกขั้นตอนตามแผนที่วางไว้พร้อมทั้งมีการตรวจสอบ (Check: C)
 ผลการดำเนินงานตลอดเวลาตามขอบข่ายงานภายในห้วงเวลาที่กำหนดในแผน ซึ่งมีทั้งงานที่ประสบ
 ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และงานที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข และการปรับปรุงแก้ไข
 การปฏิบัติงาน (Act: A) เป็นการปรับแก้ตามผลการตรวจสอบ และประเมินในขั้นตอนก่อนหน้านี้
 ทำให้สถานศึกษาได้เปลี่ยนแปลงพัฒนาไปในทางที่ดี ที่พึงประสงค์มากยิ่งขึ้น ได้รับการประเมิน
 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก

ชนมพรรษ เทียมดวงแข (2566) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ
 โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 เลย หนองบัวลำภู การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ

ความต้องการจำเป็นและออกแบบและประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 324 คน

ระยะที่ 2 แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยศึกษาและสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ที่ใช้พัฒนาการบริการงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล จากผู้บริหารและครู จากการสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) จำนวน 3 โรงเรียน รวบรวมเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล และประเมินแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ และด้านการวัดผล ประเมินผล 2. แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 30 แนวทาง ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 5 แนวทาง 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 5 แนวทาง 3) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ 5 แนวทาง 4) ด้านการวัดผลประเมินผล 5 แนวทาง 5) ด้านการนิเทศการศึกษา 5 แนวทาง 6) ด้านการพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5 แนวทาง ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า แนวทางมีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับที่มากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกแนวทางมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกันทุกข้อ โดยด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกแนวทางมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกันทุกข้อ โดยด้านที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

นงนุช ชะมะที (2566) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นและออกแบบ สร้าง และประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 166 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 6 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน และกลุ่มผู้ประเมินแนวทาง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสนทนา กลุ่ม และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน ของการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นการพัฒนา แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1. ด้านการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาในยุควิถีใหม่ 2. ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาในยุควิถีใหม่ 3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในยุควิถีใหม่ 4. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในยุควิถีใหม่ และแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยผ่านกระบวนการพัฒนาด้วย วงจรคุณภาพเต็มมิ่ง (PDCA) ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน ดังที่กล่าวข้างต้น นำไปสู่การวางแผนการทำงานโดยการประชุมผ่านช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีการจัดระบบ กระบวนการและแบ่งหน้าที่ดำเนินงานผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ช่องทางต่าง ๆ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลผ่านรูปแบบออนไลน์ และนำผลการประเมินที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาระบบให้ดียิ่งขึ้น และสามารถปรับใช้ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในยุควิถีใหม่ อันเกิดจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 และได้รับการประเมิน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

Khojah และ Shousha (2020) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการด้านการสอนสู่ความเป็นเลิศ โดยการรับรองคุณภาพด้านการสอน ที่ Language Institute (ELI) ฝ่ายหญิง King Abdul-Aziz University ในประเทศซาอุดีอาระเบีย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินแนวทางปฏิบัติทางวิชาการและการบริหาร โดยอิงจากประสบการณ์การรับรองคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ บริหารระดับสูง ผู้ดูแลระบบ และครูของ ELI จำนวน 12 คน โดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ได้รับการเน้นย้ำและจัดกลุ่ม มีดังนี้

1. ผลกระทบต่อระดับการจัดการ 2. ผลกระทบต่อการบริหาร 3. ผลกระทบต่อการศึกษา รวมถึง การให้ข้อเสนอแนะและวิธีการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน ผลของการรับรองแนวทางปฏิบัติทางการ บริหารงานวิชาการของ ELI รวมถึงด้านโครงสร้างองค์กร บรรยากาศการทำงาน และอิทธิพลทาง วัฒนธรรม ส่งผลให้สามารถกระตุ้นให้สถาบันภาษาอื่น ๆ ได้รับการรับรองได้

Vasiliev (2021) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขันและความเป็นเลิศ ทางวิชาการด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ในสหพันธรัฐรัสเซีย การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษา ความเป็นเลิศทางวิชาการและความสามารถในการแข่งขันในระดับอุดมศึกษา จากการวิจัยพบว่า คุณภาพของการมีส่วนร่วมของรัฐในการรักษาความสามารถในการแข่งขันและความเป็นเลิศทาง วิชาการในมหาวิทยาลัยนั้นต่ำมาก ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาตัวชี้วัดที่จะสามารถนำมาประเมินกิจกรรมของ มหาวิทยาลัยที่เกี่ยวกับการแข่งขันและความเป็นเลิศทางวิชาการให้มีความเหมาะสม โดยเฉพาะ การปรับปรุงผลการเรียนและความสามารถในการแข่งขันที่มีผลต่ออันดับของมหาวิทยาลัยในรัสเซีย และประเทศกำลังพัฒนา เพื่อให้ได้การประเมินความสำคัญของปัจจัยด้านความสามารถในการแข่งขัน และความเป็นเลิศทางวิชาการต่าง ๆ อย่างถูกต้อง จึงได้มีการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มที่เป็น ตัวแทนในมหาวิทยาลัย ได้แก่ ครู นักวิจัย และผู้บริหาร กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครู 142 คน นักวิจัย 121 คน และพนักงานฝ่ายบริหาร 98 คน จากมหาวิทยาลัย 172 แห่งของสหพันธรัฐรัสเซีย (ครอบคลุมวิชาสหพันธรัฐรัสเซียทั้งหมด) ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการแข่งขันและ ความเป็นเลิศทางวิชาการด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1. การสร้าง ความสามารถในการแข่งขัน 2. การพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ 3. การประเมินการมีส่วนร่วม ของรัฐบาล ซึ่งข้อจำกัดของการวิจัย คือ ไม่สามารถทำการวิจัยได้ครอบคลุมเนื่องจากผู้เข้าร่วมมี จำนวนมากในทุกภูมิภาคของสหพันธรัฐรัสเซีย ดังนั้นจึงควรเสริมด้วยการศึกษาที่คล้ายคลึงกัน ในอนาคต

Hasan Yücel Ertem (2021) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพื่อมุ่งสู่ ความเป็นเลิศในประเทศตุรกี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบความเป็นผู้นำที่มีผลต่อ ความสำเร็จด้านความเป็นเลิศทางวิชาการและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู เนื่องจาก การบริหารงานมีโครงสร้างและกระบวนการที่ซับซ้อน รวมถึงขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมทาง การศึกษานั้นอยู่ภายใต้การบริหารของผู้บริหารโรงเรียน โดยมีการกำหนดเกณฑ์ฤทธิและรูปแบบ ความเป็นผู้นำที่จะนำมาวิเคราะห์หาแนวทางการบริหารโรงเรียนเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ ผู้วิจัยได้ ศึกษาวิจัย 21 เรื่องในบริบทของประเทศตุรกี และวิเคราะห์เชิงอภิปราย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า รูปแบบความเป็นผู้นำมีความเกี่ยวข้องอย่างมากกับการบริหารงานเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ผู้วิจัยได้พบรูปแบบความเป็นผู้นำ ดังนี้ 1. ผู้นำแบบปล่อยปละละเลย 2. ผู้นำแบบแลกเปลี่ยน 3. ผู้นำแบบสั่งการ 4. ผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง ซึ่งรูปแบบความเป็นผู้นำมีผลต่อการบริหารงานที่

แตกต่างกัน ส่งผลถึงการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูให้สามารถปฏิบัติงานเพื่อให้โรงเรียนเป็นองค์กรที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศได้

AlMarwani (2023) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกรอบความเป็นเลิศทางวิชาการสู่การเติบโตอย่างยั่งยืนในสถานบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในประเทศซาอุดีอาระเบีย โดยมีวัตถุประสงค์หลักของการศึกษานี้คือ การเสนอกรอบความเป็นเลิศทางการศึกษา โดยการสำรวจมุมมองของนักวิชาการและข้อมูลถูกเก็บรวบรวมผ่านการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างแบบตัวต่อตัว กรอบแนวทางที่เสนอจะให้นำไปสู่การวางแผนเพื่อสร้างผลลัพธ์ให้เกิดประสิทธิภาพ และสามารถยกระดับมาตรฐานด้านวิชาการเพื่อเสริมการปฏิรูปที่กว้างขึ้นในระดับอุดมศึกษา ส่วนสำคัญของการศึกษานี้ คือ การชี้แนะแก่ผู้อ่านให้เข้าใจวิธีการบรรลุความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อเสริมสร้างความโดดเด่นของสถาบันความสำเร็จของนักศึกษา และยังสามารถแข่งขันด้านวิชาการในระดับโลกได้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางจากนักวิชาการทั้งหมด 29 คน จากตัวแทนของมหาวิทยาลัยรัฐบาล 29 แห่งในประเทศซาอุดีอาระเบีย เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงที่ผู้เข้าร่วมเป็นคณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐต่าง ๆ เพื่อสะท้อนถึงประสบการณ์ ขั้นตอน และแนวปฏิบัติที่กว้างขวางยิ่งขึ้นของความเป็นเลิศทางวิชาการ เกณฑ์หลักในการเลือกตัวอย่างคือ บทบาทที่สำคัญของพวกเขาที่ระดับสถาบัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การรับรองทางวิชาการ และกิจการทางวิชาการโดยทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า กรอบความเป็นเลิศทางวิชาการสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ โดยมีองค์ประกอบที่เป็นส่วนประกอบหลักอยู่ 5 องค์ประกอบ คือ 1. ความเป็นเลิศในการเรียนรู้ 2. ความเป็นเลิศในการจัดการเรียนการสอน 3. ความเป็นเลิศในหลักสูตร 4. ความเป็นเลิศด้านธรรมาภิบาลและการประเมินผล 5. ความเป็นเลิศในกิจกรรมและบริการ นอกหลักสูตรของนักเรียน และองค์ประกอบที่ 6 คือความเป็นเลิศในด้านการดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) แทรกอยู่ในทุกองค์ประกอบ กล่าวได้ว่า ความเป็นเลิศทางวิชาการเกี่ยวข้องกับการจัดอันดับและการให้คะแนนของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งเชื่อมโยงความเป็นเลิศทางวิชาการกับผลการปฏิบัติงานของคณาจารย์ และความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการวิจัย สามารถนำสถาบันไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการอย่างยั่งยืน

Machumu และ Agaptus (2024) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในระดับมัธยมศึกษาในแทนซาเนีย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อหาแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดและเหมาะสมในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยม ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการคุณภาพ รองรับการประเมินคุณภาพภายใน สามารถตั้งเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการที่เหมาะสมในโรงเรียนมัธยม ซึ่งผลต่อการจัดอันดับของโรงเรียนมัธยมในแทนซาเนีย โดยเก็บข้อมูลจากผู้เข้าร่วม 188 คน ซึ่งได้แก่ครู 130 คน หัวหน้าโรงเรียน 10 คน รองหัวหน้าโรงเรียน 10 คน ครูสอนวิชาการ 10 คน เจ้าหน้าที่

การศึกษาระดับมัธยมศึกษา 2 คน เจ้าหน้าที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา 2 คน สมาชิกคณะกรรมการบริหารโรงเรียน 20 คน และผู้รับรองคุณภาพ 4 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย โดยการจับฉลาก ใช้การออกแบบการวิจัยแบบภาคตัดขวาง และวิเคราะห์ทั้งด้านการพรรณนาและการอภิปราย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบในการบริหารงานวิชาการในระดับมัธยมศึกษาในแทนชาเนีย มีดังนี้

1. กระบวนการที่ใช้ในโรงเรียนมัธยมเพื่อระบุแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด
2. การแข่งขันสร้างผลการดำเนินงานที่สูง
3. กระบวนการตรวจสอบการทำงาน
4. ปรับปรุงองค์กรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ
5. วางแผนเชิงกลยุทธ์
6. กระบวนการทำงานของแต่ละโรงเรียนจากการศึกษาสรุปว่า การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในระดับมัธยมศึกษา ช่วยเสริมการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยการมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานในอนาคตและความมุ่งมั่นในการทำงานตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียนมัธยมศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ สรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ โดยการบริหารงานวิชาการจะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การวางแผนงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ดังนั้นการบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาต้องสามารถที่จะปฏิบัติให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ส่งผลต่อนักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตของสถานศึกษาโดยตรง และผู้บริหารและครูสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาและบริหารจัดการ การศึกษาของในสถานศึกษาที่จะทำให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และอาจเป็นประโยชน์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาใช้เป็นข้อมูลและเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ เกิดความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาต่อไปในอนาคต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

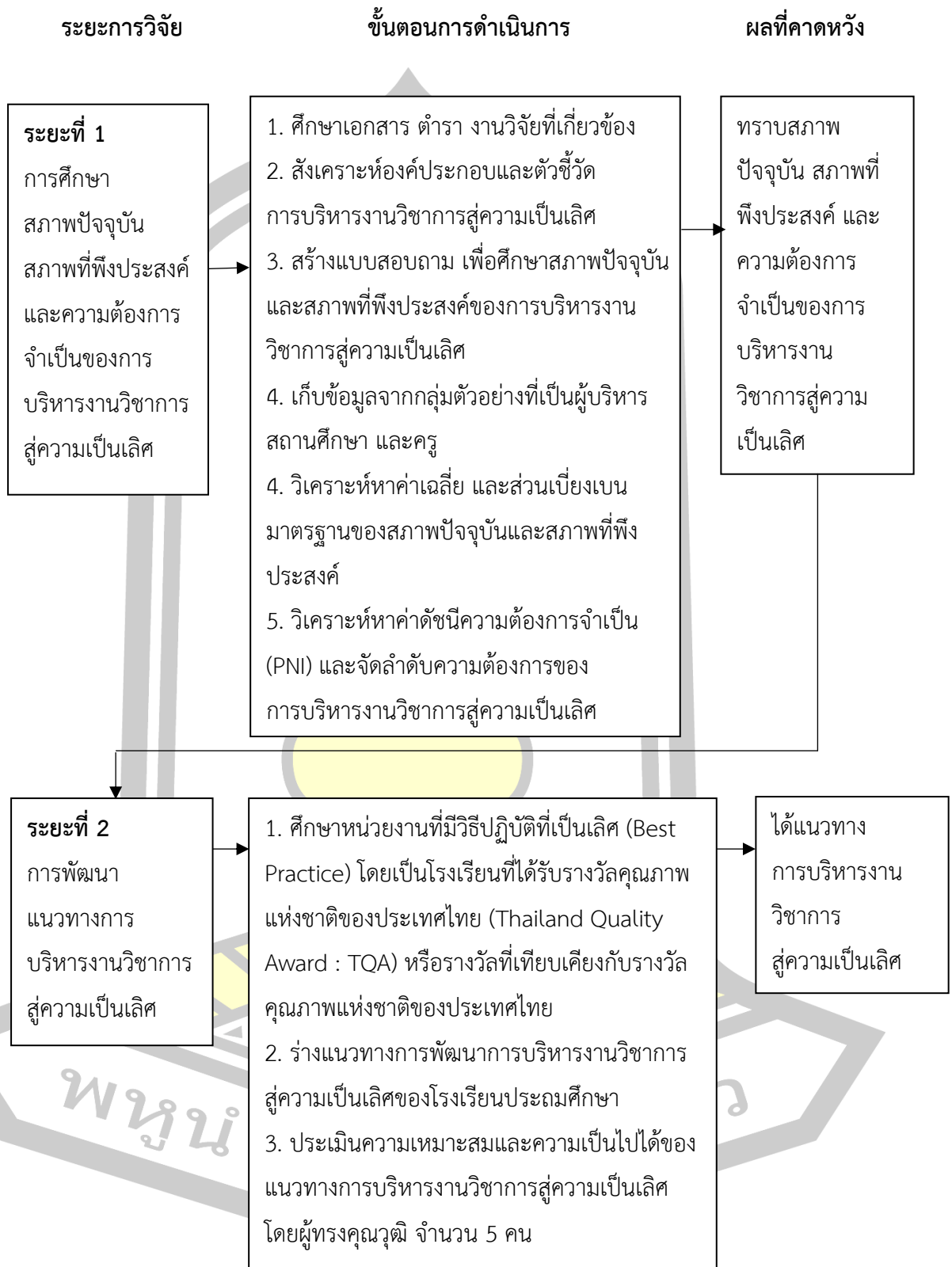
การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เป็นการวิจัยแบบ
ผสมผสาน (Mixed Methods Research) เป็นการวิจัยผสมระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและ
เชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดระยะดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการ
บริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง แสดงดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง

**ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงาน
วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ร้อยเอ็ด เขต 1**

1. ขั้นตอนดำเนินการ

- 1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ
การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา
- 1.2 การสังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1 เพื่อให้ได้องค์ประกอบ และตัวชี้วัดของ
การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
- 1.3 นำองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ได้ มาสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึง
ประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
- 1.4 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
- 1.5 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
ของโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified Priority Needs Index :
PNI modified) นำผลที่ได้ไปใช้พัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ประถมศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 2,762 คน
ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 229 คน ครูผู้สอน จำนวน 2,533 คน จำแนกตาม
ขนาดสถานศึกษา
- 2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยเปิดตารางของ Krejcie and Morgan
(บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู
  - 2.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตาราง
สำเร็จรูปของเครจซี่ มอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน ได้แก่
ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 28 คน และครู จำนวน 310 คน
  - 2.2.2 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random sampling)
โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม ตามขนาดโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียน

ขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลากเป็นโรงเรียน ซึ่งจำแนกตามขนาดโรงเรียน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด ปรากฏดังตาราง

ตาราง 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดของสถานศึกษา	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
เล็ก	157	1065	1222	18	130	148
กลาง	69	1018	1087	8	125	133
ใหญ่	1	37	38	1	5	6
ใหญ่พิเศษ	2	413	415	1	50	51
รวม	229	2,533	2762	28	310	338

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ประเภทและลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลของโรงเรียน ลักษณะเป็นข้อคำถาม แบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของ (Likert' Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าจากเอกสารและตำราเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือการวิจัย

3.2.2 วิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

3.2.3 สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องและครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะแต่ละด้านของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

3.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และความครอบคลุมของเนื้อหา แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ชี้แนะ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence, IOC) โดยพิจารณาข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

- 1 เมื่อมั่นใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 0 เมื่อไม่มั่นใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 1 เมื่อมั่นใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและพัฒนาให้เห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของข้อคำถาม โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยทางการศึกษา จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน ซึ่งมีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร เป็นอาจารย์ใน

สถาบันอุดมศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางด้านการบริหารการศึกษา และมีตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา เป็นผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้บริหารการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางด้านการบริหารการศึกษา และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ

3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยทางการศึกษา เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ครูผู้สอนหรือบุคลากรทางการศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกทางด้านการวิจัยหรือการวัดและประเมินผลการศึกษา

4. ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน เป็นครูหรือศึกษานิเทศก์ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนนท์ อาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วุฒิการศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (อุดมศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. นายอภิชาติ ประสิทธิ์นอก ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านผักกาดหญ้า โรตารีอุทิศ วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก บริหารวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

3. นางธัญญาพร เกียรติรัตน์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต วิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

4. นางสาวจันทร์พร คำหา ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต วิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

5. นางพศพร คำยิ่ง ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ สังกัดศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎี หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3.2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงและการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.2.7 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน โดยพิจารณาจากค่าความสัมพันธ์จากคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) และเลือกข้อคำถามที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งสภาพปัจจุบันมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.42 ถึง 0.68 และสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.63 ถึง 0.86

3.2.8 การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของคอนบราค (Cronbach' Alpha Coefficient) โดยเกณฑ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ซึ่งพบว่าสภาพปัจจุบันมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 และสภาพที่พึงประสงค์มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

3.2.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยทำบันทึกข้อความเสนอคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เพื่อขออนุญาตและอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

4.2 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

4.3 นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยจัดส่งแบบสอบถามทางระบบ E-Office ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 338 ฉบับ และนัดหมายเพื่อมารับคืนภายใน 2 สัปดาห์ ที่ฝ่ายงานสารบรรณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

5.1.1 วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

5.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 โดยนำค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาวิเคราะห์ ดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น คำนวณโดยใช้สูตร ดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

$$\text{ค่า PNI}_{\text{modified}} = (I-D)/D$$

ค่า PNI _{modified}	หมายถึง	ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
I	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
D	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน

6. สถิติที่ใช้

6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

6.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

6.1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.1.3 ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence)

6.1.4 ดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

6.2.1 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

6.2.2 ค่าอำนาจจำแนกโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

6.2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient)

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 ศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เกี่ยวกับการพัฒนาบริหารงานวิชาการ จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความโดดเด่น (Outstanding) จำนวน 6 คน โดยการสัมภาษณ์

1.2 นำผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศและจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการและวิธีการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ มาออกแบบและร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

1.3 ประเมินความเหมาะสม (Propriety) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1 ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 6 คน ผู้วิจัยสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

2.1.1 เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศไทย (Thailand Quality Award : TQA) หรือรางวัลที่เทียบเคียงกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศไทย

2.1.2 เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า OBEC AWARDS

2.1.3 มีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน โดยได้รับรางวัลที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการไม่ต่ำกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษา โดยสถานศึกษาต้นแบบ

ผู้ให้ข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาระบบบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 3 แห่ง ได้แก่

1. โรงเรียนอนุบาลร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
2. โรงเรียนเมืองธวัชบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
3. โรงเรียนบ้านมะอี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 5 คน ประกอบด้วย 2 กลุ่ม โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีคุณสมบัติมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

2.2.1 ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 3 คน มีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ 1) ดำรงตำแหน่งผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2) มีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี 3) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท

2.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน มีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ 1) ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา 2) มีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี 3) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท รวมผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด 5 คน ดังนี้

- 1) นายสุชาติ พุทธลา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ วุฒิกการศึกษา ค.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2) นายสุกิจ กลางสุข รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา ค.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3) นายกิตติภูมิ อุทสาร รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา ค.ม. (สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

4) นายนฤทธิ์ ภูเฉลิม ผู้อำนวยการโรงเรียนโสภโณประชาสรรค์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

5) นายอัครฤทธิ์ ถ่อนสันเทียะ ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนบ้านซังวิทยา คม วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ประเภทและลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

3.1.1 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)

เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป และตอนที่ 2 เป็นรายการสัมภาษณ์

3.1.2 แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบประเมิน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของ Likert (Likert Type Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.2 วิธีสร้างและการหาคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. นำผลการศึกษาในระยะที่ 1 (สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ) มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์

2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง
3. กำหนดประเด็นคำถามที่มุ่งศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องและครอบคลุมองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
4. สร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง แล้วตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม
5. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อคำถาม แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
6. นำเครื่องมือที่แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์และความเหมาะสมในทุกด้าน แล้วปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
7. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริง เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการให้สัมภาษณ์ และตกลงนัดหมายวันเวลา สถานที่ให้สัมภาษณ์ โดยไปพบและสัมภาษณ์โดยตรง และออนไลน์

4.2 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศโดยประสานส่งและขอรับคืนผ่านช่องทางออนไลน์

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินแนวทางบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ มาตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำข้อมูลมาประมวลผลทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง และเพื่อหาระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลค่าความหมายค่าเฉลี่ยซึ่งกำหนดให้คะแนนเฉลี่ยในระดับมาก หรือคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์พิจารณายอมรับว่าร่างแนวทางนั้นใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) กำหนดไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ป้อนคะแนนลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเหมาะสมในการบริหารงานวิชาการ
สู่ความเป็นเลิศ และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

ค่าเฉลี่ย	ระดับความเหมาะสม/ระดับความเป็นไปได้
4.51-5.00	มากที่สุด
3.51-4.50	มาก
2.51-3.50	ปานกลาง
1.51-2.50	น้อย
1.00-1.50	น้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้สถิติพื้นฐานหาค่าสถิติพื้นฐาน ดังนี้

6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผู้วิจัยลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
PNI_{modified}	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเป็น 2 ระยะ ตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ
สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด
เขต 1

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการ
บริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน

ตอนที่ 2 ยกร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ตอนที่ 3 ตรวจสอบยืนยันแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
ของโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด
เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 4 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงาน
วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น
ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงาน
วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

จากข้อมูลแบบสอบถามออนไลน์ที่มีการตอบกลับ จากขนาดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
จำนวน 338 คน คิดเป็นร้อยละ 100 แสดงดังตาราง 5

ตาราง 5 ข้อมูลทั่วไปและขนาดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการ/ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการ สถานศึกษา	28	8.28
หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ	20	5.92
ครู/บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา	290	85.80
รวม	338	100.00
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี	35	10.36
6-10 ปี	124	36.69
11-15 ปี	96	28.40
16 -20 ปี	68	20.12
21 ปี ขึ้นไป	15	4.44
รวม	338	100.00
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	256	75.74
ปริญญาโท	82	24.26
ปริญญาเอก	-	0
รวม	338	100.00
4. ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 119 คน ลงมา)	148	43.79
ขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 120 - 719 คน)	133	39.35
ขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 720 - 1,679 คน)	6	1.78
ขนาดใหญ่พิเศษ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,680 คนขึ้นไป)	51	15.09
รวม	338	100.00

จากตาราง 5 ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการ/
ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการสถานศึกษา 28 คน คิดเป็นร้อยละ 100 หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ

จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และครู/บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง 6-10 ปีขึ้นไป จำนวน 303 คน คิดเป็นร้อยละ 89.64 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 24.26 และปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 43.79

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ผู้วิจัยได้แยกเป็นองค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบ ปรากฏผล ดังตาราง 6-12

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมรายด้าน

การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.12	0.66	มาก	4.81	0.39	มากที่สุด
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.24	0.48	มาก	4.74	0.42	มากที่สุด
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.19	0.65	มาก	4.78	0.42	มากที่สุด
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	4.06	0.95	มาก	4.84	0.36	มากที่สุด
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.26	0.46	มาก	4.72	0.46	มากที่สุด
6. ด้านการแนะแนวการศึกษา	4.30	0.50	มาก	4.68	0.47	มากที่สุด
7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	4.36	0.48	มาก	4.65	0.47	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.22	0.60	มาก	4.75	0.43	มากที่สุด

จากตาราง 6 พบว่า สภาพปัจจุบันของของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้าน

จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการแนะแนว การศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อัจฉริยะ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อัจฉริยะ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
การนำองค์กร						
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญ ในการกำหนดกรอบนโยบาย วิสัยทัศน์ และภารกิจที่ชัดเจนในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	4.18	0.71	มาก	4.75	0.43	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสนใจบุคลากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ การพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับ เป้าหมายของสถานศึกษา	4.11	0.67	มาก	4.72	0.45	มากที่สุด

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
การวางแผนกลยุทธ์						
3. มีการวางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาหลักสูตรอย่างรอบด้าน โดยคำนึงถึงบริบทของชุมชน แนวโน้มอนาคต และความต้องการของผู้เรียน	4.09	0.77	มาก	4.78	0.42	มากที่สุด
4. มีการวางแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจน ออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง	4.12	0.61	มาก	4.81	0.39	มากที่สุด
การมุ่งเน้นผู้เรียน						
5. มีการพัฒนาหลักสูตรโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับความต้องการ ความถนัด และศักยภาพของแต่ละบุคคล	4.17	0.57	มาก	4.76	0.43	มากที่สุด
6. มีการพัฒนาหลักสูตรโดยคำนึงถึงความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอย่างรอบด้าน เช่น การเรียนรู้แบบ Active Learning หรือ Project-Based Learning	4.20	0.61	มาก	4.76	0.43	มากที่สุด
การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้						
7. มีการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ความพึงพอใจ หรือผลการประเมินภายในและผลการประเมินภายนอก เพื่อให้สถานศึกษาสามารถปรับปรุงหลักสูตรได้อย่างมีหลักฐานรองรับ	4.06	0.69	มาก	4.81	0.39	มากที่สุด

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
8. มีการจัดการความรู้และบทเรียนที่ได้ จากการใช้หลักสูตร ส่งผลให้เกิดการ พัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	4.04	0.63	มาก	4.87	0.38	มากที่สุด
การมุ่งเน้นบุคลากร						
9. ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ ในการออกแบบและจัดการเรียนรู้ตาม หลักสูตร	4.15	0.64	มาก	4.82	0.38	มากที่สุด
10. ครูนำหลักสูตรไปใช้อย่างมี ประสิทธิภาพ เกิดความสำเร็จตาม เป้าหมายที่กำหนด	4.19	0.64	มาก	4.91	0.28	มากที่สุด
การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน						
11. มีการบริหารจัดการหลักสูตร เช่น การจัดเวลาเรียน แผนการเรียนรู้ การจัดทรัพยากร มีความชัดเจน ยืดหยุ่น และมีประสิทธิภาพ	4.12	0.74	มาก	4.88	0.32	มากที่สุด
12. ครูสามารถดำเนินการตามหลักสูตร ได้จริงในห้องเรียน และสะท้อนสู่ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	4.10	0.74	มาก	4.86	0.35	มากที่สุด
ผลลัพธ์						
13. มีการพัฒนาหลักสูตรที่มีคุณภาพ ได้แก่ ความก้าวหน้าของผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น พฤติกรรมที่พึงประสงค์ และ ภาพลักษณ์ของสถานศึกษาที่ดีขึ้น	4.13	0.66	มาก	4.75	0.44	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.13	0.66	มาก	4.81	0.39	มากที่สุด

จากตาราง 7 พบว่า สภาพปัจจุบันของของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ มีการพัฒนาหลักสูตรโดยคำนึงถึงความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอย่างรอบด้าน เช่น มีการพัฒนาหลักสูตรโดยคำนึงถึงความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอย่างรอบด้าน เช่น การเรียนรู้แบบ Active Learning หรือ Project-Based Learning ($\bar{X} = 4.20$) ครุภัณฑ์หลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ($\bar{X} = 4.19$) และผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดกรอบนโยบาย วิสัยทัศน์ และภารกิจที่ชัดเจนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.18$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ครุภัณฑ์หลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ($\bar{X} = 4.91$) มีการบริหารจัดการหลักสูตร เช่น การจัดเวลาเรียน แผนการเรียนรู้ การจัดทรัพยากร มีความชัดเจน ยืดหยุ่น และมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.88$) และครูสามารถดำเนินการตามหลักสูตรได้จริงในห้องเรียน และสะท้อนสู่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.86$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
การนำองค์กร						
1. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของการเรียนรู้ที่ดี โดยเป็นผู้สนับสนุนหลักในด้าน ทรัพยากร นโยบาย และวัฒนธรรม องค์กรการเรียนรู้	4.25	0.46	มาก	4.58	0.49	

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีความกล้า เปลี่ยนแปลงและการริเริ่มนวัตกรรม การเรียนรู้ในห้องเรียน	4.29	0.56	มาก	4.64	0.48	
การวางแผนกลยุทธ์						
3. มีการวางแผนกลยุทธ์ของ สถานศึกษาแบบบูรณาการการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ไว้ในเป้าหมาย เช่น การเน้นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้แบบ Active Learning	4.24	0.54	มาก	4.63	0.48	มากที่สุด
4. มีการวางแผนกลยุทธ์การเรียนรู้อย่าง ชัดเจนเพื่อสร้างสมรรถนะของผู้เรียน ให้สามารถพัฒนาได้อย่างเป็นระบบ	4.30	0.48	มาก	4.72	0.45	มากที่สุด
การมุ่งเน้นผู้เรียน						
5. มีกระบวนการเรียนรู้ที่ดี ออกแบบ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึง ความหลากหลาย ความแตกต่าง ความสนใจ และศักยภาพของผู้เรียน	4.17	0.56	มาก	4.61	0.49	มากที่สุด
6. มีการพัฒนาวิธีสอน การใช้สื่อ หรือ กิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ บริบทของผู้เรียนแต่ละคน	4.23	0.43	มาก	4.70	0.46	มากที่สุด

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้						
7. มีการประเมินผลการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เช่น การประเมินผลสัมฤทธิ์ การประเมินเชิง พฤติกรรม หรือการสะท้อนคิด (Reflection)	4.22	0.43	มาก	4.76	0.43	มากที่สุด
8. มีการนำผลการประเมินไปวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงการสอน และจัดการความรู้ ในองค์กร เช่น การแลกเปลี่ยน กระบวนการจัดการเรียนการสอน	4.30	0.48	มาก	4.77	0.42	มากที่สุด
การมุ่งเน้นบุคลากร						
9. มีการพัฒนาครูในด้านเทคนิคการสอน การใช้เทคโนโลยี และการออกแบบ กิจกรรม	4.27	0.45	มาก	4.84	0.37	มากที่สุด
10. มีการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะ เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของ ผู้เรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตาม เป้าหมายที่กำหนด	4.32	0.47	มาก	4.91	0.28	มากที่สุด
การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน						
11. มีการจัดทำระบบและกระบวนการ ภายในโรงเรียน เช่น ตารางสอน ทรัพยากร ICT พื้นที่เรียนรู้ ห้องเรียน ยืดหยุ่น ฯลฯ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และ พัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนได้ อย่างต่อเนื่อง	4.16	0.46	มาก	4.87	0.33	มากที่สุด

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
ผลลัพธ์						
12. มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ดี ส่งผลโดยตรงต่อผลลัพธ์ของผู้เรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ การคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการทำงานร่วมกัน ความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้ปกครอง รวมถึงชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของ สถานศึกษา	4.13	0.41	มาก	4.82	0.39	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.24	0.48	มาก	4.74	0.42	มากที่สุด

จากตาราง 8 พบว่า สภาพปัจจุบันของของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ มีการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะ เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายที่กำหนด ($\bar{X} = 4.32$) มีการนำผลการประเมินไปวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการสอน และจัดการความรู้ในองค์กร เช่น การแลกเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอน รวมถึงมีการวางแผนกลยุทธ์การเรียนรู้อย่างชัดเจนเพื่อสร้างสมรรถนะของผู้เรียน ให้สามารถพัฒนาได้อย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.30$) และผู้บริหารสถานศึกษามีความกล้าเปลี่ยนแปลงและการริเริ่มนวัตกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน ($\bar{X} = 4.29$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ มีการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะ เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายที่กำหนด ($\bar{X} = 4.91$) มีการจัดทำระบบและกระบวนการภายในโรงเรียน เช่น ตารางสอน ทรัพยากร ICT พื้นที่เรียนรู้ ห้องเรียนยืดหยุ่น ฯลฯ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และพัฒนานวัตกรรม

การเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.87$) และการพัฒนาครูในด้านเทคนิคการสอน การใช้เทคโนโลยี และการออกแบบกิจกรรม ($\bar{X} = 4.84$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการวัดผลและประเมินผล

ด้านการวัดผลและประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
การนำองค์กร						
1. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบาย และแนวทางการวัดและประเมินผลที่ ชัดเจน โปร่งใส และยุติธรรม เพื่อใช้ เป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม และ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	4.23	0.64	มาก	4.73	0.44	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญ กับการประเมินผล จะส่งเสริมให้เกิด วัฒนธรรมการประเมินเพื่อพัฒนา ไม่ใช่ เพื่อตรวจสอบอย่างเดียว	4.15	0.61	มาก	4.77	0.42	มากที่สุด
การวางแผนกลยุทธ์						
3. มีการออกแบบแผนกลยุทธ์ให้ สอดคล้องกับเป้าหมาย เพื่อให้สามารถ ปรับทิศทางกลยุทธ์ได้อย่างยืดหยุ่นและ อิงหลักฐาน เช่น การประเมินเป้าหมาย ด้านคุณภาพการเรียนรู้ หรือสมรรถนะ ผู้เรียน	4.20	0.66	มาก	4.78	0.41	มากที่สุด
4. มีการวัดและประเมินผล การติดตาม ความก้าวหน้าของแผนกลยุทธ์ของ ตัวชี้วัดต่าง ๆ	4.14	0.56	มาก	4.72	0.45	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

ด้านการวัดผลและประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
การมุ่งเน้นผู้เรียน						
5. มีการวัดและประเมินผลที่สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการและศักยภาพของผู้เรียนอย่างรอบด้าน เช่น ทักษะชีวิต สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.32	0.64	มาก	4.80	0.40	มากที่สุด
6. มีการวัดและการประเมินตนเอง และการประเมินจากเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้สนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	4.18	0.59	มาก	4.80	0.40	มากที่สุด
การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้						
7. มีการวัดและประเมินผล การจัดเก็บ วิเคราะห์ข้อมูล และถอดบทเรียนจาก ผลการประเมิน	4.30	0.64	มาก	4.78	0.42	มากที่สุด
8. มีวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อนของ สถานศึกษา ใช้การจัดการความรู้พัฒนา บุคลากรและกระบวนการเรียนรู้	4.25	0.69	มาก	4.79	0.41	มากที่สุด
การมุ่งเน้นบุคลากร						
9. มีการประเมินครูและบุคลากร เช่น การประเมินเพื่อปรับปรุงการสอน (Formative Evaluation) การสะท้อน ตนเองจากผลประเมินผู้เรียน	4.16	0.60	มาก	4.83	0.37	มากที่สุด
10. มีการใช้ข้อมูลการประเมินครู เพื่อออกแบบการพัฒนาวิชาชีพครู ให้เกิดการพัฒนาด้านวิชาชีพ	4.11	0.65	มาก	4.77	0.42	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

ด้านการวัดผลและประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน						
11. มีการประเมินกระบวนการทำงาน ภายใน เช่น ความเหมาะสมของ แผนการสอน การใช้ทรัพยากร การบริหารเวลา การบริหารจัดการ ห้องเรียน	4.06	0.66	มาก	4.79	0.41	มากที่สุด
12. มีการสะท้อนการทำงานเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพของระบบงาน	4.11	0.74	มาก	4.82	0.39	มากที่สุด
ผลลัพธ์						
13. มีการชี้วัดความสำเร็จของ สถานศึกษา ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน คุณภาพชีวิตของนักเรียน ความ พึงพอใจของผู้ปกครอง และ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ	4.28	0.70	มาก	4.72	0.46	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.19	0.65	มาก	4.78	0.42	มากที่สุด

จากตาราง 9 พบว่า สภาพปัจจุบันของของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ มีการวัดและประเมินผลที่สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการและศักยภาพของผู้เรียนอย่างรอบด้าน เช่น ทักษะชีวิต สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\bar{X} = 4.32$) มีการวัดและประเมินผล การจัดเก็บ วิเคราะห์ข้อมูล และถอดบทเรียนจากผลการประเมิน ($\bar{X} = 4.30$) มีการชี้วัดความสำเร็จของสถานศึกษา ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณภาพชีวิตของนักเรียน ความพึงพอใจของผู้ปกครอง และประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.28$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ มีการประเมินครูและบุคลากร เช่น การประเมินเพื่อปรับปรุงการสอน (Formative Evaluation) การสะท้อนตนเองจากผลประเมินผู้เรียน ($\bar{X} = 4.83$) มีการสะท้อนการทำงานเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพของระบบงาน ($\bar{X} = 4.82$) และมีการวัดและประเมินผลที่สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการ และศักยภาพของผู้เรียนอย่างรอบด้าน เช่น ทักษะชีวิต สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมถึงมีการวัดและการประเมินตนเอง และการประเมินจากเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้สนับสนุนให้ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ($\bar{X} = 4.80$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการ บริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
การนำองค์กร						
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการทำ วิจัย กำหนดนโยบาย และสนับสนุน ทรัพยากร เชิงวิชาการเพื่อขับเคลื่อน การวิจัยที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	4.21	0.76	มาก	4.76	0.43	มากที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการ ทำวิจัยที่เป็นรูปธรรมและนำผลการวิจัย ไปใช้เชิงนโยบายได้	3.98	0.72	มาก	4.79	0.41	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
การวางแผนกลยุทธ์						
3. มีการวางแผนกลยุทธ์ในการทำวิจัย เชิงพัฒนา เช่น การศึกษาแนวทาง พัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน หรือระบบบริหารวิชาการ	4.00	0.64	มาก	4.85	0.36	มากที่สุด
4. มีการวางแผนกลยุทธ์ในการทำวิจัย ให้สอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ ของสถานศึกษา	4.07	0.65	มาก	4.88	0.33	มากที่สุด
การมุ่งเน้นผู้เรียน						
5. มีการจัดทำวิจัยที่มุ่งเน้นในการ พัฒนาผู้เรียน เช่น การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research) การวิจัยพัฒนาสื่อการสอน หรือการประเมินความต้องการจำเป็น ของผู้เรียน	4.03	0.65	มาก	4.81	0.39	มากที่สุด
6. มีการจัดทำวิจัยเชิงพัฒนาที่เป็น เครื่องมือสำคัญในการยกระดับผลลัพธ์ ของผู้เรียน	4.45	3.42	มาก	4.83	0.37	มากที่สุด
การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้						
7. มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และ จัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) จากการวิจัย เพื่อนำไป พัฒนางานทางวิชาการ	4.12	0.69	มาก	4.85	0.36	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
8. มีการนำข้อมูลจากการวิจัยไป ปรับปรุงนโยบายหรือแนวทาง ปฏิบัติงานทางวิชาการในสถานศึกษา	3.96	0.72	มาก	4.88	0.32	มากที่สุด
การมุ่งเน้นบุคลากร						
9. มีการพัฒนาศักยภาพครู ในการทำ วิจัยในชั้นเรียนหรือวิจัยเพื่อพัฒนา กระบวนการสอน	4.00	0.75	มาก	4.91	0.28	มากที่สุด
10. มีการจัดประชุมครูหรือสร้างชุมชน แห่งการเรียนรู้ (PLC) ที่ใช้ผลการวิจัย ร่วมกันในการแก้ปัญหาทางวิชาการ	4.02	0.74	มาก	4.88	0.28	มากที่สุด
การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน						
11. มีการปรับปรุงระบบงานและ กระบวนการภายใน เช่น การวิจัย กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ	3.94	0.74	มาก	4.89	0.31	มากที่สุด
12. มีการดำเนินงานด้านการวิจัยที่มี ประสิทธิภาพและเป็นระบบ	4.03	0.75	มาก	4.87	0.33	มากที่สุด
ผลลัพธ์						
13. มีการวิจัยที่มีคุณภาพสามารถส่งผล ให้สถานศึกษาพัฒนาผลลัพธ์ที่เป็น รูปธรรม เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ของผู้เรียน คุณภาพครู ความพึงพอใจ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.00	0.68	มาก	4.70	0.46	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.06	0.92	มาก	4.84	0.36	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า สภาพปัจจุบันของของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ มีการจัดทำวิจัยเชิงพัฒนาที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับผลลัพธ์ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.45$) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการทำวิจัย กำหนดนโยบาย และสนับสนุนทรัพยากร เชิงวิชาการเพื่อขับเคลื่อนการวิจัยที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.21$) และมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) จากการวิจัย เพื่อนำไปพัฒนางานทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.12$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ มีการพัฒนาศักยภาพครู ในการทำวิจัยในชั้นเรียนหรือวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการสอน รวมถึงมีการจัดประชุมครูหรือสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ที่ใช้ผลการวิจัยร่วมกันในการแก้ปัญหาทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.91$) มีการปรับปรุงระบบงานและกระบวนการภายใน เช่น การวิจัยกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.89$) และมีการวางแผนกลยุทธ์ในการทำวิจัยให้สอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา รวมถึงมีการนำข้อมูลจากการวิจัยไปปรับปรุงนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติงานทางวิชาการในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.88$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับดำเนินงาน
การนำองค์กร						
1. ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้นิเทศ มีแนวทางนิเทศที่ชัดเจน สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา	4.33	0.47	มาก	4.75	0.43	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านการนิเทศการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้นิเทศมี การสร้างแรงจูงใจให้ครูพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง	4.26	0.44	มาก	4.68	0.74	มากที่สุด
การวางแผนกลยุทธ์						
3. มีการนิเทศที่เชื่อมโยงกับแผนกลยุทธ์ ของสถานศึกษา เช่น นิเทศเพื่อส่งเสริม คุณภาพผู้เรียนตามเป้าหมายหลักสูตร การพัฒนาครูเพื่อรองรับนโยบายด้าน Active Learning หรือทักษะอนาคต	4.19	0.44	มาก	4.67	0.51	มากที่สุด
4. มีการนิเทศที่กำหนดวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และแผนการติดตามผลอย่าง เป็นระบบ	4.23	0.42	มาก	4.69	0.50	มากที่สุด
การมุ่งเน้นผู้เรียน						
5. มีการนิเทศที่เน้นผลลัพธ์ผู้เรียน สะท้อนการทำงานของครู ในการ พัฒนาการสอนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน	4.22	0.42	มาก	4.71	0.45	มากที่สุด
6. มีการนิเทศที่สังเกตชั้นเรียนเน้นการ มีส่วนร่วมของนักเรียน การสะท้อนผล การเรียนรู้จากชั้นงาน ฯลฯ	4.31	0.46	มาก	4.78	0.42	มากที่สุด
การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้						
7. มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เช่น แบบประเมินหลังนิเทศ การสังเกต การสอน การสะท้อนความคิดเห็นของครู	4.30	0.47	มาก	4.74	0.44	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านการนิเทศการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
8. มีการวิเคราะห์เพื่อจัดการความรู้และ พัฒนา นำข้อมูลจากการนิเทศมาใช้ วางแผนพัฒนาครูเป็นรายบุคคล	4.22	0.42	มาก	4.79	0.44	มากที่สุด
การมุ่งเน้นบุคลากร						
9. มีกระบวนการพัฒนาครู เช่น พัฒนา ทักษะการสอน การวัดผล การจัด กิจกรรม และวิธีคิดด้านการเรียนรู้	4.26	0.51	มาก	4.64	0.52	มากที่สุด
10. มีการให้คำแนะนำ สะท้อนคิด และ ส่งเสริมศักยภาพครูอย่างต่อเนื่อง	4.27	0.52	มาก	4.84	0.40	มากที่สุด
การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน						
11. มีการดำเนินงานวิชาการอย่างเป็น ระบบ เช่น การจัดทำแผนการสอนที่มี คุณภาพ การสอนตามมาตรฐาน หลักสูตร การวัดผลตามสภาพจริง ฯลฯ	4.21	0.48	มาก	4.68	0.47	มากที่สุด
12. มีการบริหารเวลา การบริหารวิชา เรียน และการจัดการชั้นเรียนที่ดี	4.26	0.48	มาก	4.63	0.48	มากที่สุด
ผลลัพธ์						
13. มีผลของการนิเทศ เช่น พัฒนาการของครู การเปลี่ยนแปลงใน วิธีการสอน คุณภาพการเรียนรู้ของ ผู้เรียน ความพึงพอใจของผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง	4.26	0.48	มาก	4.66	0.48	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.26	0.46	มาก	4.72	0.46	มากที่สุด

จากตาราง 11 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้นิเทศ มีแนวทางนิเทศที่ชัดเจน สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.33$) มีการนิเทศที่สังเกตชั้นเรียนเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน การสะท้อนผลการเรียนรู้จากชั้นงาน ฯลฯ ($\bar{X} = 4.31$) และ มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เช่น แบบประเมินหลังนิเทศ การสังเกตการสอน การสะท้อนความคิดเห็นของครู ($\bar{X} = 4.30$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ มีการให้คำแนะนำ สะท้อนคิด และส่งเสริมศักยภาพครูอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.84$) มีการวิเคราะห์เพื่อจัดการความรู้และพัฒนา นำข้อมูลจากการนิเทศมาใช้วางแผนพัฒนาครูเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.79$) และ มีการนิเทศที่สังเกตชั้นเรียนเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน การสะท้อนผลการเรียนรู้จากชั้นงาน ฯลฯ ($\bar{X} = 4.78$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการแนะแนวการศึกษา

ด้านการแนะแนวการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
การนำองค์กร						
1. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนงานแนะแนวให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจัง เช่น จัดสรรครูแนะแนวโดยเฉพาะ วางระบบงานแนะแนวในแผนงานสถานศึกษา	4.37	0.56	มาก	4.82	0.40	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านการแนะแนวการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตาม กำกับเพื่อให้การแนะแนวมีคุณภาพ ต่อเนื่อง	4.38	0.53	มาก	4.73	0.44	มากที่สุด
การวางแผนกลยุทธ์						
3. มีการวางแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจน เช่น การแนะแนวด้านการเรียน การประกอบอาชีพ หรือการดำเนินชีวิต ตามวัย	4.31	0.54	มาก	4.64	0.52	มากที่สุด
4. มีการวางแผนงานแนะแนวที่ สอดคล้องกับแผนพัฒนาผู้เรียนและ เป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา	4.28	0.45	มาก	4.75	0.44	มากที่สุด
การมุ่งเน้นผู้เรียน						
5. มีการแนะแนวที่เน้นผู้เรียนโดยตรง ครอบคลุมด้านพัฒนาการส่วนบุคคล อารมณ์ จิตใจ สังคม การเรียน และ อาชีพ เช่น การให้คำปรึกษาเชิงลึก การจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	4.32	0.47	มาก	4.62	0.49	มากที่สุด
6. มีการแนะแนวอาชีพที่ตอบสนอง ความต้องการและศักยภาพของผู้เรียน	4.30	0.46	มาก	4.61	0.49	มากที่สุด
การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้						
7. มีการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น พฤติกรรม ความสนใจ ความสามารถ หรือ ความต้องการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.33	0.51	มาก	4.70	0.46	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านการแนะแนวการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
8. มีการวางแผนการดูแลหรือ ปรับแผนการแนะแนวเฉพาะบุคคล แลกเปลี่ยนข้อมูลกับครูและผู้ปกครอง อย่างเป็นระบบ	4.22	0.50	มาก	4.59	0.51	มากที่สุด
การมุ่งเน้นบุคลากร						
9. มีการพัฒนาครูแนะแนวและครูที่ รับผิดชอบงานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรมด้านจิตวิทยา การให้ คำปรึกษา การประเมินตนเอง	4.28	0.55	มาก	4.73	0.45	มากที่สุด
10. มีการพัฒนาครูทุกคนให้มีทักษะ พื้นฐานในการแนะแนว เพื่อช่วยดูแล นักเรียนแบบองค์รวม (Whole School Approach)	4.17	0.50	มาก	4.71	0.50	มากที่สุด
การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน						
11. มีระบบงานแนะแนวที่ชัดเจน เช่น คู่มือการปฏิบัติงานแนะแนว ระบบ แฟ้มข้อมูลรายบุคคล การจัดกิจกรรม พัฒนา EQ/ทักษะชีวิต และการวาง ระบบให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.23	0.43	มาก	4.74	0.44	มากที่สุด
12. มีกระบวนการปฏิบัติงานที่ สนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็น ระบบ	4.38	0.55	มาก	4.67	0.47	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านการแนะแนวการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
ผลลัพธ์						
13. มีผลของการแนะแนวในหลายด้าน เช่น นักเรียนมีความเข้าใจตนเอง มีการวางแผนเป้าหมายการเรียน/อาชีพที่ชัดเจน พฤติกรรมเชิงบวกเพิ่มขึ้น ลดปัญหาอารมณ์หรือพฤติกรรม ความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้ปกครองต่อระบบแนะแนว	4.40	0.49	มาก	4.57	0.54	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.30	0.50	มาก	4.68	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 12 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการแนะแนวการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ มีผลของการแนะแนวในหลายด้าน เช่น นักเรียนมีความเข้าใจตนเอง มีการวางแผนเป้าหมายการเรียน/อาชีพที่ชัดเจน พฤติกรรมเชิงบวกเพิ่มขึ้น ลดปัญหาอารมณ์หรือพฤติกรรม ความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้ปกครองต่อระบบแนะแนว ($\bar{X} = 4.40$) ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามกำกับเพื่อให้การแนะแนวมีคุณภาพต่อเนื่อง รวมถึงมีกระบวนการปฏิบัติงานที่สนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.38$) และผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนงานแนะแนวให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจัง เช่น จัดสรรครูแนะแนวโดยเฉพาะ วางระบบงานแนะแนวในแผนงานสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.37$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการแนะแนวการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนงานแนะแนวให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจัง เช่น จัดสรรครูแนะแนวโดยเฉพาะ วางระบบงานแนะแนวในแผนงาน

สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.82$) มีระบบงานแนะแนวที่ชัดเจน เช่น คู่มือการปฏิบัติงานแนะแนว ระบบแฟ้มข้อมูลรายบุคคล การจัดกิจกรรมพัฒนา EQ/ทักษะชีวิต และการวางระบบให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.74$) และมีการพัฒนาครูแนะแนวและครูที่รับผิดชอบงานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรมด้านจิตวิทยา การให้คำปรึกษา การประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.73$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับดำเนินงาน
การนำองค์กร						
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดทิศทางและคุณภาพของสถานศึกษา เช่น การกำหนดนโยบายคุณภาพ การแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพ การติดตาม ตรวจสอบ และสนับสนุนทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ระบบประกันคุณภาพมีพลังในการขับเคลื่อน	4.41	0.49	มาก	4.57	0.50	มากที่สุด
การวางแผนกลยุทธ์						
2. มีระบบประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนอย่างชัดเจน โดยมีการกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ ตัวชี้วัด และกลไกการติดตามประเมินผล เช่น การใช้ข้อมูลจากการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพ	4.39	0.49	มาก	4.64	0.48	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
การมุ่งเน้นผู้เรียน						
3. มีระบบประกันคุณภาพที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง เช่น การวิเคราะห์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจ ของผู้เรียน ทักษะชีวิต และพฤติกรรม การเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนและการบริการ นักเรียน	4.45	0.50	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด
การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้						
4. มีการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดการ ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพระบบประกัน คุณภาพอย่างต่อเนื่อง	4.35	0.48	มาก	4.73	0.44	มากที่สุด
การมุ่งเน้นบุคลากร						
5. มีการฝึกอบรมครูและบุคลากรอย่าง ต่อเนื่อง พัฒนาให้สามารถเขียน SAR การประเมินตนเอง การตั้งเป้าหมาย รายบุคคล (ID Plan) และการมี ส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพ ทุกขั้นตอน	4.29	0.46	มาก	4.65	0.48	มากที่สุด
การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน						
6. มีกระบวนการปฏิบัติงานที่มี ประสิทธิภาพ เช่น การมีระบบจัดทำ แฟ้มสะสมงาน การบริหารแผนงาน/ โครงการที่ชัดเจน การกำกับติดตามงาน แบบมีระบบ	4.27	0.44	มาก	4.77	0.42	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ดำเนินงาน
7. มีการพัฒนาขั้นตอนการดำเนินงานที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	4.42	0.49	มาก	4.62	0.49	มากที่สุด
ผลลัพธ์						
8. มีผลที่ได้จากระบบประกันคุณภาพ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง การพัฒนาทักษะครู การได้รับผล ประเมินคุณภาพระดับดีหรือดีมากจาก ภายนอก	4.33	0.47	มาก	4.66	0.47	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.36	0.48	มาก	4.66	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า สภาพปัจจุบันของของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ มีระบบประกันคุณภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจของผู้เรียน ทักษะชีวิต และพฤติกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการบริการนักเรียน ($\bar{X} = 4.45$) มีการพัฒนาขั้นตอนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.42$) และผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดทิศทางและคุณภาพของสถานศึกษา เช่น การกำหนดนโยบายคุณภาพ การแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพ การติดตาม ตรวจสอบ และสนับสนุนทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ระบบประกันคุณภาพมีพลังในการขับเคลื่อน ($\bar{X} = 4.41$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ มีกระบวนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ เช่น

การมีระบบจัดทำแฟ้มสะสมงาน การบริหารแผนงาน/โครงการที่ชัดเจน การกำกับติดตามงานแบบมีระบบ ($\bar{X} = 4.77$) มีการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.73$) และมีผลที่ได้จากระบบประกันคุณภาพ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง การพัฒนาทักษะครู การได้รับผลประเมินคุณภาพระดับดีหรือดีมากจากภายนอก ($\bar{X} = 4.66$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Priority Needs Index : $PNI_{modified}$) เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบสัมมนาแนวทางเพื่อการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวม

การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา	I	D	$PNI_{modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.13	4.81	0.16	2
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.91	4.37	0.11	4
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.89	4.44	0.13	3
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.77	4.50	0.18	1
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.25	4.71	0.11	5
6. ด้านการแนะแนวการศึกษา	4.00	4.35	0.08	6
7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.36	4.66	0.07	7

จากตาราง 14 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.18$) ลำดับที่ 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.16$) ลำดับที่ 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล ($PNI_{\text{modified}} = 0.13$) ลำดับที่ 4 มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากัน คือ 0.11 เมื่อพิจารณาจากทศนิยม 3 ตำแหน่ง จะได้ลำดับที่ 4 คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.110$) ลำดับที่ 5 ด้านการนิเทศการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.109$) ลำดับที่ 6 ด้านการแนะแนวการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.08$) และลำดับที่ 7 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.07$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	I	D	PNI_{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
การนำองค์กร				
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดกรอบนโยบาย วิสัยทัศน์ และภารกิจที่ชัดเจนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.18	4.75	0.14	9
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสนใจบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา	4.11	4.72	0.15	11
การวางแผนกลยุทธ์				
3. มีการวางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาหลักสูตรอย่างรอบด้าน โดยคำนึงถึงบริบทของชุมชน แนวโน้มอนาคต และความต้องการของผู้เรียน	4.09	4.78	0.17	7

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	I	D	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
4. มีการวางแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจน ออกแบบและ ปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้มีความยืดหยุ่น และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง	4.12	4.81	0.17	6
การมุ่งเน้นผู้เรียน				
5. มีการพัฒนาหลักสูตรโดยยึดผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง สอดคล้องกับความต้องการ ความถนัด และศักยภาพของแต่ละบุคคล	4.17	4.76	0.14	11
6. มีการพัฒนาหลักสูตรโดยคำนึงถึงความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอย่างรอบด้าน เช่น การเรียนรู้แบบ Active Learning หรือ Project-Based Learning	4.20	4.76	0.13	13
การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้				
7. มีการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ความพึงพอใจ หรือผลการประเมินภายในและผลการประเมิน ภายนอก เพื่อให้สถานศึกษาสามารถปรับปรุง หลักสูตรได้อย่างมีหลักฐานรองรับ	4.06	4.81	0.18	3
8. มีการจัดการความรู้และบทเรียนที่ได้จากการ ใช้หลักสูตร ส่งผลให้เกิดการพัฒนาหลักสูตร อย่างต่อเนื่อง	4.04	4.87	0.21	1
การมุ่งเน้นบุคลากร				
9. มีการบริหารจัดการหลักสูตร เช่น การจัดเวลา เรียน แผนการเรียนรู้ การจัดทรัพยากร มีความ ชัดเจน ยืดหยุ่น และมีประสิทธิภาพ	4.15	4.82	0.16	8
10. ครูสามารถดำเนินการตามหลักสูตรได้จริงใน ห้องเรียน และสะท้อนสู่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	4.19	4.91	0.17	5

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	I	D	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน				
11. มีการบริหารจัดการหลักสูตร เช่น การจัด เวลาเรียน แผนการเรียนรู้ การจัดทรัพยากร มีความชัดเจน ยืดหยุ่น และมีประสิทธิภาพ	4.12	4.88	0.19	2
12. ครูสามารถดำเนินการตามหลักสูตรได้จริง ในห้องเรียน และสะท้อนสู่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	4.10	4.86	0.18	4
ผลลัพธ์				
13. มีการพัฒนาหลักสูตรที่มีคุณภาพ ได้แก่ ความก้าวหน้าของผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนที่ดีขึ้น พฤติกรรมที่พึงประสงค์ และ ภาพลักษณ์ของสถานศึกษาที่ดีขึ้น	4.13	4.75	0.15	9
เฉลี่ยโดยรวม	4.13	4.81	0.16	

จากตาราง 15 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงาน
วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมาก
ไปหาน้อย 3 ลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการจัดการความรู้และบทเรียนที่ได้จากการใช้หลักสูตร
ส่งผลให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ลำดับที่ 2 มีการบริหารจัดการหลักสูตร เช่น
การจัดเวลาเรียน แผนการเรียนรู้ การจัดทรัพยากร มีความชัดเจน ยืดหยุ่น และมีประสิทธิภาพ และ
ลำดับที่ 3 มีการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ความพึงพอใจ หรือผลการประเมินภายในและผลการ
ประเมินภายนอก เพื่อให้สถานศึกษาสามารถปรับปรุงหลักสูตรได้อย่างมีหลักฐานรองรับ

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	I	D	PNI_{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
การนำองค์กร				
1. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของการเรียนรู้ที่ดี โดยเป็น ผู้สนับสนุนหลักในด้านทรัพยากร นโยบาย และ วัฒนธรรมองค์กรการเรียนรู้	4.25	4.58	0.08	12
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีความกล้าเปลี่ยนแปลง และการริเริ่มนวัตกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน	4.29	4.64	0.08	11
การวางแผนกลยุทธ์				
3. มีการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาแบบ บูรณาการการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้ใน เป้าหมาย เช่น การเน้นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้แบบ Active Learning	4.24	4.63	0.09	10
4. มีการวางแผนกลยุทธ์การเรียนรู้อย่างชัดเจน เพื่อสร้างสมรรถนะของผู้เรียน ให้สามารถพัฒนา ได้อย่างเป็นระบบ	4.30	4.72	0.10	9
การมุ่งเน้นผู้เรียน				
5. มีกระบวนการเรียนรู้ที่ดี ออกแบบโดยยึด ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงความหลากหลาย ความแตกต่าง ความสนใจ และศักยภาพของ ผู้เรียน	4.17	4.61	0.11	8
6. มีการพัฒนาวิธีสอน การใช้สื่อ หรือกิจกรรม การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน แต่ละคน	4.23	4.70	0.11	6

ตาราง 16 (ต่อ)

ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	I	D	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้				
7. มีการประเมินผลการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้อย่างเป็นระบบ เช่น การประเมิน ผลสัมฤทธิ์ การประเมินเชิงพฤติกรรม หรือการสะท้อนคิด (Reflection)	4.22	4.76	0.13	5
8. มีการนำผลการประเมินไปวิเคราะห์เพื่อ ปรับปรุงการสอน และจัดการความรู้ในองค์กร เช่น การแลกเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียน การสอน	4.30	4.77	0.11	7
การมุ่งเน้นบุคลากร				
9. มีการพัฒนาครูในด้านเทคนิคการสอน การใช้ เทคโนโลยี และการออกแบบกิจกรรม	4.27	4.84	0.13	4
10. มีการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะ เพื่อยกระดับ คุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายที่กำหนด	4.32	4.91	0.14	3
การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน				
11. มีการจัดทำระบบและกระบวนการภายใน โรงเรียน เช่น ตารางสอน ทรัพยากร ICT พื้นที่ เรียนรู้ ห้องเรียนยืดหยุ่น ฯลฯ ให้เอื้อต่อการ เรียนรู้ และพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนได้ อย่างต่อเนื่อง	4.16	4.87	0.17	1

ตาราง 16 (ต่อ)

ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	I	D	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
ผลลัพธ์				
12. มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ดีส่งผล โดยตรงต่อผลลัพธ์ของผู้เรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ การคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการทำงานร่วมกัน ความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้ปกครอง รวมถึงชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของ สถานศึกษา	4.13	4.82	0.17	2
เฉลี่ยโดยรวม	3.91	4.37	0.11	

จากตาราง 16 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงาน
วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย
3 ลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการจัดทำระบบและกระบวนการภายในโรงเรียน เช่น ตารางสอน
ทรัพยากร ICT พื้นที่เรียนรู้ ห้องเรียนยืดหยุ่น ฯลฯ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และพัฒนานวัตกรรม
การเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง ลำดับที่ 2 มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ดีส่งผลโดยตรงต่อ
ผลลัพธ์ของผู้เรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ การคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการทำงานร่วมกัน
ความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้ปกครองรวมถึงชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของสถานศึกษา และ
ลำดับที่ 3 มีการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะ เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดการ
เปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายที่กำหนด

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น
ด้านการวัดผลและประเมินผล

ด้านการวัดและประเมินผล	I	D	PNI_{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
การนำองค์กร				
1. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบาย และ แนวทางการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน โปร่งใส และยุติธรรม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม และพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	4.23	4.73	0.12	11
2. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับ การประเมินผล จะส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรม การประเมินเพื่อพัฒนา ไม่ใช่เพื่อตรวจสอบ อย่างเดียว	4.15	4.77	0.15	3
การวางแผนกลยุทธ์				
3. มีการออกแบบแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับ เป้าหมาย เพื่อให้สามารถปรับทิศทางกลยุทธ์ได้ อย่างยืดหยุ่นและอิงหลักฐาน เช่น การประเมิน เป้าหมายด้านคุณภาพการเรียนรู้ หรือสมรรถนะ ผู้เรียน	4.20	4.78	0.14	6
4. มีการวัดและประเมินผล การติดตาม ความก้าวหน้าของแผนกลยุทธ์ของตัวชี้วัดต่าง ๆ	4.14	4.72	0.14	5
การมุ่งเน้นผู้เรียน				
5. มีการวัดและประเมินผลที่สะท้อนให้เห็นถึง พัฒนาการและศักยภาพของผู้เรียนอย่างรอบ ด้าน เช่น ทักษะชีวิต สมรรถนะ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.32	4.80	0.11	12

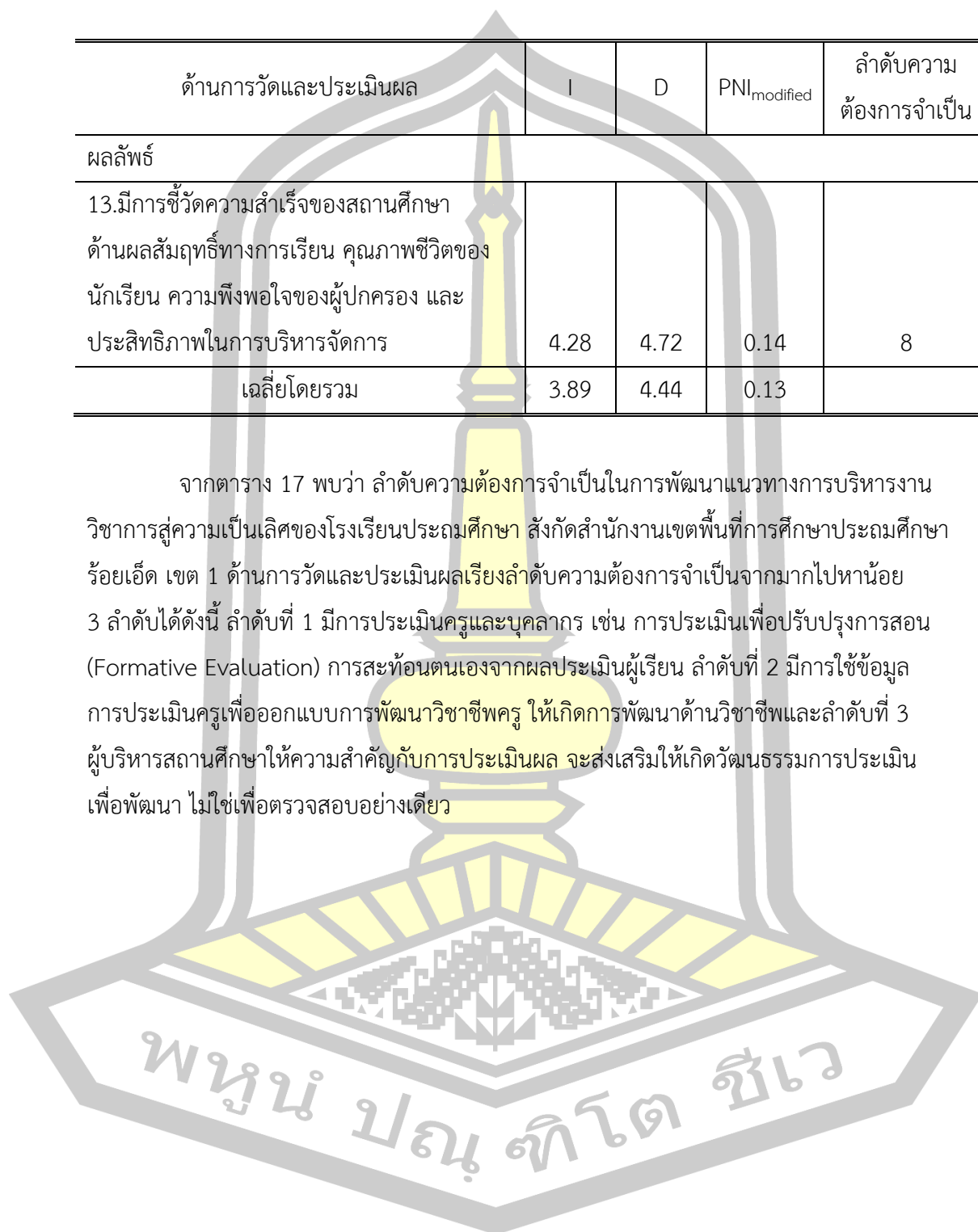
ตาราง 17 (ต่อ)

ด้านการวัดและประเมินผล	I	D	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
6. มีการวัดและการประเมินตนเอง และ การประเมินจากเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ สนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	4.18	4.80	0.15	4
การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้				
7. มีการวัดและประเมินผล การจัดเก็บ วิเคราะห์ ข้อมูล และถอดบทเรียนจากผลการประเมิน	4.30	4.78	0.11	13
8. มีวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อนของสถานศึกษา ใช้การจัดการความรู้พัฒนาบุคลากรและ กระบวนการเรียนรู้	4.25	4.79	0.13	10
การมุ่งเน้นบุคลากร				
9. มีการประเมินครูและบุคลากร เช่น การประเมินเพื่อปรับปรุงการสอน (Formative Evaluation) การสะท้อนตนเองจากผลประเมิน ผู้เรียน	4.16	4.83	0.16	1
10. มีการใช้ข้อมูลการประเมินครูเพื่อออกแบบ การพัฒนาวิชาชีพครู ให้เกิดการพัฒนาด้าน วิชาชีพ	4.11	4.77	0.16	2
การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน				
11. มีการประเมินกระบวนการทำงานภายใน เช่น ความเหมาะสมของแผนการสอน การใช้ ทรัพยากร การบริหารเวลา การบริหารจัดการ ห้องเรียน	4.06	4.79	0.14	9
12. มีการสะท้อนการทำงานเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพของระบบงานโดยรวมสามารถใช้ ในการปรับปรุงทำงาน	4.11	4.82	0.14	7

ตาราง 17 (ต่อ)

ด้านการวัดและประเมินผล	I	D	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
ผลลัพธ์				
13.มีการชีวิตความสำเร็จของสถานศึกษา ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณภาพชีวิตของ นักเรียน ความพึงพอใจของผู้ปกครอง และ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ	4.28	4.72	0.14	8
เฉลี่ยโดยรวม	3.89	4.44	0.13	

จากตาราง 17 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงาน
วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการวัดและประเมินผลเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย
3 ลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการประเมินครูและบุคลากร เช่น การประเมินเพื่อปรับปรุงการสอน
(Formative Evaluation) การสะท้อนตนเองจากผลประเมินผู้เรียน ลำดับที่ 2 มีการใช้ข้อมูล
การประเมินครูเพื่อออกแบบการพัฒนาวิชาชีพครู ให้เกิดการพัฒนาด้านวิชาชีพและลำดับที่ 3
ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการประเมินผล จะส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการประเมิน
เพื่อพัฒนา ไม่ใช่เพื่อตรวจสอบอย่างเดียว

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	I	D	$PNI_{modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
การนำองค์กร				
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการทำวิจัยกำหนดนโยบาย และสนับสนุนทรัพยากรเชิงวิชาการเพื่อขับเคลื่อนการวิจัยที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.21	4.76	0.13	12
2. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการทำวิจัยที่เป็นรูปธรรมและนำผลการวิจัยไปใช้เชิงนโยบายได้	3.98	4.79	0.20	7
การวางแผนกลยุทธ์				
3. มีการวางแผนกลยุทธ์ในการทำวิจัยเชิงพัฒนา เช่น การศึกษาแนวทางพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน หรือระบบบริหารวิชาการ	4.00	4.85	0.21	5
4. มีการวางแผนกลยุทธ์ในการทำวิจัยให้สอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา	4.07	4.88	0.20	8
การมุ่งเน้นผู้เรียน				
5. มีการจัดทำวิจัยที่มุ่งเน้นในการพัฒนาผู้เรียน เช่น การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research) การวิจัยพัฒนาสื่อการสอน หรือการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้เรียน	4.03	4.81	0.19	10
6. มีการจัดทำวิจัยเชิงพัฒนาที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับผลลัพธ์ของผู้เรียน	4.45	4.83	0.09	13

ตาราง 18 (ต่อ)

ด้านการวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษา	I	D	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้				
7. มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดการ องค์ความรู้ (Knowledge Management) จากการวิจัย เพื่อนำไปพัฒนางานทางวิชาการ	4.12	4.85	0.18	11
8. มีการนำข้อมูลจากการวิจัยไปปรับปรุง นโยบายหรือแนวทางปฏิบัติงานทางวิชาการใน สถานศึกษา	3.96	4.88	0.23	2
การมุ่งเน้นบุคลากร				
9. มีการพัฒนาศักยภาพครู ในการทำวิจัย ในชั้นเรียนหรือวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการสอน	4.00	4.91	0.23	3
10. มีการจัดประชุมครูหรือสร้างชุมชนแห่งการ เรียนรู้ (PLC) ที่ใช้ผลการวิจัยร่วมกันในการ แก้ปัญหาทางวิชาการ	4.02	4.91	0.22	4
การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน				
11. มีการปรับปรุงระบบงานและกระบวนการ ภายใน เช่น การวิจัยกระบวนการบริหารจัดการ เรียนรู้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือ การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ	3.94	4.89	0.24	1
12. มีการดำเนินงานด้านการวิจัยที่มี ประสิทธิภาพและเป็นระบบ	4.03	4.87	0.21	6
ผลลัพธ์				
13. มีการวิจัยที่มีคุณภาพสามารถส่งผลให้ สถานศึกษาพัฒนาผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน คุณภาพครู ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.00	4.70	0.19	9
เฉลี่ยโดยรวม	3.77	4.50	0.18	

จากตาราง 18 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพศึกษาเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการปรับปรุงระบบงานและกระบวนการภายใน เช่น การวิจัย กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ ลำดับที่ 2 มีการนำข้อมูลจากการวิจัยไปปรับปรุงนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติงานทางวิชาการในสถานศึกษา และลำดับที่ 3 มีการพัฒนาศักยภาพครู ในการทำวิจัยในชั้นเรียนหรือวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการสอน

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	I	D	PNI_{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
การนำองค์กร				
1. ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้นิเทศ มีแนวทาง นิเทศที่ชัดเจน สอดคล้องกับเป้าหมายของ สถานศึกษา	4.33	4.75	0.10	11
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้นิเทศมีการสร้าง แรงจูงใจให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.26	4.68	0.10	10
การวางแผนกลยุทธ์				
3. มีการนิเทศที่เชื่อมโยงกับแผนกลยุทธ์ของ สถานศึกษา เช่น นิเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพ ผู้เรียนตามเป้าหมายหลักสูตร การพัฒนาครู เพื่อรองรับนโยบายด้าน Active Learning หรือ ทักษะอนาคต	4.19	4.67	0.11	4

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้านการนิเทศการศึกษา	I	D	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
4. มีการนิเทศที่กำหนดวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และแผนการติดตามผลอย่างเป็นระบบ การมุ่งเน้นผู้เรียน	4.23	4.69	0.11	6
5. มีการนิเทศที่เน้นผลลัพธ์ผู้เรียน สะท้อน การทำงานของครู ในการพัฒนาการสอนที่ส่งผล ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.22	4.71	0.12	3
6. มีการนิเทศที่สังเกตชั้นเรียนเน้นการมีส่วนร่วม ของนักเรียน การสะท้อนผลการเรียนรู้จาก ชิ้นงาน ฯลฯ การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	4.31	4.78	0.11	7
7. มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เช่น แบบประเมินหลังนิเทศ การสังเกตการสอน การสะท้อนความคิดเห็นของครู	4.30	4.74	0.10	9
8. มีการวิเคราะห์เพื่อจัดการความรู้และพัฒนา นำข้อมูลจากการนิเทศมาใช้วางแผนพัฒนาครู เป็นรายบุคคล การมุ่งเน้นบุคลากร	4.22	4.79	0.13	1
9. มีกระบวนการพัฒนาครู เช่น พัฒนาทักษะ การสอน การวัดผล การจัดกิจกรรม และวิธีคิด ด้านการเรียนรู้	4.26	4.64	0.09	12
10. มีการให้คำแนะนำ สะท้อนคิด และส่งเสริม ศักยภาพครูอย่างต่อเนื่อง	4.27	4.84	0.11	2

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้านการนิเทศการศึกษา	I	D	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน				
11. มีการดำเนินงานวิชาการอย่างเป็นระบบ เช่น การจัดทำแผนการสอนที่มีคุณภาพ การสอน ตามมาตรฐานหลักสูตร การวัดผลตามสภาพจริง ฯลฯ	4.21	4.68	0.11	5
12. มีการบริหารเวลา การบริหารวิชาเรียน และ การจัดการชั้นเรียนที่ดี	4.26	4.63	0.11	13
ผลลัพธ์				
13. มีผลของการนิเทศ เช่น พัฒนาการของครู การเปลี่ยนแปลงในวิธีการสอน คุณภาพ การเรียนรู้ของผู้เรียน ความพึงพอใจของ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.22	4.66	0.10	8
เฉลี่ยโดยรวม	4.25	4.71	0.11	

จากตาราง 19 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงาน
วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการนิเทศการศึกษาเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ
ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการวิเคราะห์เพื่อจัดการความรู้และพัฒนา นำข้อมูลจากการนิเทศมาใช้วางแผน
พัฒนาครูเป็นรายบุคคล ลำดับที่ 2 มีการให้คำแนะนำ สะท้อนคิด และส่งเสริมศักยภาพครูอย่าง
ต่อเนื่องและลำดับที่ 3 มีการนิเทศที่เน้นผลลัพธ์ผู้เรียน สะท้อนการทำงานของครู ในการพัฒนา
การสอนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น
ด้านการแนะแนวการศึกษา

ด้านการแนะแนวการศึกษา	I	D	$PNI_{modified}$	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
การนำองค์กร				
1. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนงานแนะแนวให้ เป็นส่วนหนึ่งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างจริงจัง เช่น จัดสรรครูแนะแนวโดยเฉพาะ วางระบบงานแนะแนวในแผนงานสถานศึกษา	4.37	4.82	0.10	2
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามกำกับเพื่อให้ การแนะแนวมีคุณภาพต่อเนื่อง	4.38	4.73	0.08	10
การวางแผนกลยุทธ์				
3. มีการวางแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจน เช่น การแนะ แนวด้านการเรียน การประกอบอาชีพ หรือการดำเนินชีวิตตามวัย	4.31	4.64	0.08	11
4. มีการวางแผนงานแนะแนวที่สอดคล้องกับ แผนพัฒนาผู้เรียนและเป้าหมายของหลักสูตร สถานศึกษา	4.28	4.75	0.11	1
การมุ่งเน้นผู้เรียน				
5. มีการแนะแนวที่เน้นผู้เรียนโดยตรง ครอบคลุมด้านพัฒนาการส่วนบุคคล อารมณ์ จิตใจ สังคม การเรียน และอาชีพ เช่น การให้ คำปรึกษาเชิงลึก การจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	4.32	4.62	0.07	13
6. มีการแนะแนวอาชีพที่ตอบสนองความ ต้องการและศักยภาพของผู้เรียน	4.30	4.61	0.07	12

ตาราง 20 (ต่อ)

ด้านการแนะแนวการศึกษา	I	D	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้				
7. มีการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น พฤติกรรม ความสนใจ ความสามารถ หรือความต้องการ ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.33	4.70	0.09	4
8. มีการวางแผนการดูแลหรือปรับแผนการ แนะแนวเฉพาะบุคคล แลกเปลี่ยนข้อมูลกับครู และผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ	4.22	4.59	0.09	3
การมุ่งเน้นบุคลากร				
9. มีการพัฒนาครูแนะแนวและครูที่รับผิดชอบ งานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรมด้าน จิตวิทยา การให้คำปรึกษา การประเมินตนเอง	4.28	4.73	0.09	5
10. มีการพัฒนาครูทุกคนให้มีทักษะพื้นฐานใน การแนะแนว เพื่อช่วยดูแลนักเรียนแบบองค์รวม (Whole School Approach)	4.17	4.71	0.08	8
การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน				
11. มีระบบงานแนะแนวที่ชัดเจน เช่น คู่มือการ ปฏิบัติงานแนะแนว ระบบแฟ้มข้อมูลรายบุคคล การจัดกิจกรรมพัฒนา EQ/ทักษะชีวิต และการ วางระบบให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.23	4.74	0.08	7
12. มีกระบวนการปฏิบัติงานที่สนับสนุนการ พัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ	4.38	4.67	0.09	6

ตาราง 20 (ต่อ)

ด้านการแนะแนวการศึกษา	I	D	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
ผลลัพธ์				
13. มีผลของการแนะแนวในหลายด้าน เช่น นักเรียนมีความเข้าใจตนเอง มีการวางแผนเป้าหมายการเรียนรู้/อาชีพที่ชัดเจนพฤติกรรมเชิงบวกเพิ่มขึ้น ลดปัญหาอารมณ์หรือพฤติกรรมความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้ปกครองต่อระบบแนะแนว	4.40	4.57	0.08	9
เฉลี่ยโดยรวม	4.00	4.35	0.08	

จากตาราง 20 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการแนะแนวการศึกษาเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการวางแผนงานแนะแนวที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาผู้เรียนและเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ลำดับที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนงานแนะแนวให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจัง เช่น จัดสรรครูแนะแนวโดยเฉพาะ วางระบบงานแนะแนวในแผนงานสถานศึกษา และลำดับที่ 3 มีการวางแผนการดูแลหรือปรับแผนการแนะแนวเฉพาะบุคคล แลกเปลี่ยนข้อมูลกับครูและผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	I	D	PNI_{modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
การนำองค์กร				
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดทิศทางและคุณภาพของสถานศึกษา เช่น การกำหนดนโยบายคุณภาพ การแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพ การติดตาม ตรวจสอบ และสนับสนุนทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ระบบประกันคุณภาพมีพลังในการขับเคลื่อน	4.41	4.57	0.04	7
การวางแผนกลยุทธ์				
2. มีระบบประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนอย่างชัดเจน โดยมีการกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ ตัวชี้วัด และกลไกการติดตามประเมินผล เช่น การใช้ข้อมูลจากการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพ	4.39	4.64	0.06	5
การมุ่งเน้นผู้เรียน				
3. มีระบบประกันคุณภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจของผู้เรียน ทักษะชีวิต และพฤติกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการบริการนักเรียน	4.45	4.60	0.04	8

ตาราง 21 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	I	D	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้				
4. มีการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดการความรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพระบบประกันคุณภาพอย่าง ต่อเนื่อง	4.35	4.73	0.09	2
การมุ่งเน้นบุคลากร				
5. มีการฝึกอบรมครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง พัฒนาให้สามารถเขียน SAR การประเมินตนเอง การตั้งเป้าหมายรายบุคคล (ID Plan) และ การมีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพ ทุกขั้นตอน	4.29	4.65	0.08	3
การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน				
6. มีกระบวนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ เช่น การมีระบบจัดทำแฟ้มสะสมงาน การบริหาร แผนงาน/โครงการที่ชัดเจน การกำกับติดตามงาน แบบมีระบบ	4.27	4.77	0.12	1
7. มีการพัฒนาขั้นตอนการดำเนินงานที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา				
ผลลัพธ์				
8. มีผลที่ได้จากระบบประกันคุณภาพ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง การพัฒนาทักษะ ครู การได้รับผลประเมินคุณภาพระดับดีหรือดี มากกว่าภายนอก	4.33	4.66	0.08	4
เฉลี่ยโดยรวม	4.36	4.66	0.07	

จากตาราง 21 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีกระบวนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ เช่น การมีระบบจัดทำแฟ้มสะสมงาน การบริหารแผนงาน/โครงการที่ชัดเจน การกำกับติดตามงานแบบมีระบบ ลำดับที่ 2 มีการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และลำดับที่ 3 มีการฝึกอบรมครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง พัฒนาให้สามารถเขียน SAR การประเมินตนเอง การตั้งเป้าหมายรายบุคคล (ID Plan) และการมีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพทุกขั้นตอน

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

จากผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการจากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จาก 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลร้อยเอ็ด โรงเรียนเมืองธวัชบุรี และโรงเรียนบ้านมะอี จำนวน 6 คน จากนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แล้วสรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

จากผลการประเมินและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 สามารถจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ได้ดังนี้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามลำดับ ผู้วิจัยได้นำทั้ง 7 ด้าน ไปสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยเรียงตามลำดับความสำคัญจำเป็นตามลำดับ เพื่อใช้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 3 โรงเรียน จำนวน 6 คน ซึ่งสถานศึกษาดังกล่าวเป็นสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการ

บริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสรุปแนวทางการพัฒนา
แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ได้ดังนี้

1. โรงเรียนอนุบาลร้อยเอ็ด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เปิดทำการสอน 2 ระดับ คือ ระดับปฐมวัยและ
ประถมศึกษา ปัจจุบันมีนักเรียน 3,932 คน มีข้าราชการครู จำนวน 165 คน มีบุคลากร จำนวน
113 คน ได้รับรางวัล TQA AWARD ประจำปีการศึกษา 2566 ระดับยอดเยี่ยม ประเภทสถานศึกษา
ขนาดใหญ่พิเศษ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แนวทาง
การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในวันที่ 24 เมษายน พ.ศ 2568 จากผู้บริหารสถานศึกษาและ
ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 1 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
  2. โรงเรียนเมืองธวัชบุรี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เปิดทำการสอน 2 ระดับ คือ ระดับปฐมวัยและประถมศึกษา
ปัจจุบันมีนักเรียน 789 คน บุคลากรทางการศึกษา 42 คน ได้รับรางวัล TQA AWARD ประจำปี
การศึกษา 2566 ระดับยอดเยี่ยม ประเภทสถานศึกษาขนาดใหญ่ จากสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในวันที่ 24 เมษายน
พ.ศ 2568 จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 1 คน โดยใช้วิธีการเลือก
แบบเจาะจง (Purposive Sampling)
  3. โรงเรียนบ้านมะอี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เปิดทำการสอน 2 ระดับ คือ ระดับปฐมวัยและประถมศึกษา
ปัจจุบันมีนักเรียน 125 คน บุคลากรทางการศึกษา 16 คน ได้รับรางวัล TQA AWARD ประจำปี
การศึกษา 2564 ระดับยอดเยี่ยม ประเภทสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แนวทาง
การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในวันที่ 24 เมษายน พ.ศ 2568 จากผู้บริหารสถานศึกษาและครู
ผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 1 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
- ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จากบทสัมภาษณ์ได้
ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

โรงเรียนอนุบาลร้อยเอ็ด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

“...มีการกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ โดยดำเนินการวางแผน
เชิงกลยุทธ์และปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง จัดทำหลักสูตรที่เน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่
สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ มีความรู้และคุณธรรม และมีความพร้อมในการแข่งขันทางด้านวิชาการ
ในแต่ละปีการศึกษาโรงเรียนจะมีการดำเนินการนิเทศ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร มีการ
วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นปัญหาที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ
และนำผลไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรอย่างเหมาะสม รวมถึงการพัฒนาครูให้มีความเข้าใจและ
สามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและความต้องการของ
ชุมชนในบริบทที่มีการแข่งขันสูง...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนมีการประชุมวางแผนวิเคราะห์เพื่อพัฒนาหลักสูตร
โดยจัดทำหลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงบริบทและความแตกต่างระหว่างบุคคล
จัดการเรียนรู้อย่างยืดหยุ่นสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน
และการแข่งขันทางการศึกษาในยุคปัจจุบัน พัฒนาหลักสูตรให้สามารถเป็นแกนนำในการพัฒนาและ
ติดตามประเมินผล...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนเมืองธวัชบุรี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

“...ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นการมีส่วนร่วม
ของทุกฝ่าย มีครู บุคลากร และผู้นำในชุมชน ดำเนินการวางแผนเชิงกลยุทธ์และปรับปรุงหลักสูตร
อย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงการพัฒนาศักยภาพ
ตามบริบทและความแตกต่างเฉพาะบุคคล ครูสามารถใช้หลักสูตรให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน
และมุ่งสู่ความเป็นเลิศครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ร่วมวางแผน วิเคราะห์พัฒนาหลักสูตรโดยศึกษาจากหลักสูตร
แกนกลางขั้นพื้นฐาน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม มีหลักสูตรท้องถิ่น

ที่สอดคล้องกับสังคมโดยบุคลากรร่วมกันประชุมเสนอแนะความคิดเห็น มีการติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรวิชาการจัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นระยะ ”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนบ้านมะอี อำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

“...สถานศึกษาเปิดโอกาสให้งานวิชาการ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และครูผู้สอนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา บริบทชุมชน จัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างยืดหยุ่นและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ในการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีความพร้อมในการแข่งขันทางด้านวิชาการในสังคม ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อพัฒนาแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ร่วมกันทบทวนหลักสูตรสถานศึกษาทุกปี เพื่อนำมาแก้ไขให้เป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพ...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ครูในโรงเรียนได้ร่วมวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และคำนึงถึงการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและนำผลไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรอย่างเหมาะสม เป็นหลักสูตรที่แก้ปัญหาสังคมที่มีการแข่งขันสูง เป็นที่ยอมรับของบุคลากร ซึ่งบุคลากรตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อวัดประสิทธิผลของหลักสูตร...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

โรงเรียนอนุบาลร้อยเอ็ด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

“...มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning จัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนและบริบทเฉพาะบุคคลเป็นศูนย์กลาง มีการประเมินผลกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ พัฒนาครูด้านเทคนิคการสอนและการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา จัดทำระบบ ICT และพื้นที่เรียนรู้ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาด้านการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนมีการประชุมวางแผนวิเคราะห์การพัฒนากระบวนการเรียนรู้หลากหลายหลายรูปแบบ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการจัดพื้นที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเรียนที่สูงขึ้น รวมทั้งสามารถคิดวิเคราะห์เป็น และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนเมืองธวัชบุรี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

“...มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองในทุกด้าน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนครอบคลุมในทุกด้าน เช่น ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา โดยยึดผู้เรียนและบริบทเฉพาะบุคคลเป็นศูนย์กลาง มีการใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจ สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การมีส่วนร่วม จะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเพิ่มสูงขึ้น ... ”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนบ้านมะฮี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

“...กำหนดนโยบายและแผนการปฏิบัติงานให้ชัดเจน มีการส่งเสริมและสนับสนุนนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ใช้เทคโนโลยีในการช่วยสร้างนวัตกรรมการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถคิดวิเคราะห์เป็น และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีการประเมินผลกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่ปฏิบัติ เน้นการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด วิเคราะห์ สามารถแก้ไขปัญหาในระหว่าง การเรียนและการทำงาน จัดพื้นที่การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

3. ด้านการวัดผลและประเมินผล

มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

โรงเรียนอนุบาลร้อยเอ็ด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

“...โรงเรียนใช้ผลการประเมินเป็นเครื่องมือกำกับและขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ มีการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียนอย่างรอบด้านตามศักยภาพ จัดการข้อมูลการประเมินอย่างเป็นระบบเพื่อใช้ในการพัฒนาโรงเรียน ใช้ข้อมูลการประเมินครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้ปกครอง และประสิทธิภาพในการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานให้ดีขึ้น...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...มีการวัดและประเมินผลในทุก ๆ ด้านของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง เนื่องจากมีอัตราการแข่งขันผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น การวัดและประเมินผล จึงเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและบุคคลภายนอก มีการจัดการข้อมูลการประเมินอย่างเป็นระบบสามารถดูผลประเมินย้อนหลังได้...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนเมืองธวัชบุรี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

“...โรงเรียนมีการวัดและประเมินผลพัฒนาการผู้เรียนอย่างรอบด้านตามศักยภาพ เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการสอนของครู ทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียน สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตามเป้าหมาย และจัดหาทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและประเมินการทำงานของครู เพื่อให้เกิดการพัฒนาทุกภาคส่วน และจัดเก็บแผนการสอนอย่างเป็นระบบ สามารถใช้ประกอบการประเมินโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนบ้านมะอี อำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

“...โรงเรียนมีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่งเสริมให้ครูใช้การประเมินผลเพื่อการพัฒนา ควบคู่ไปกับการประเมินเพื่อสรุปผล เป็นข้อมูลสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน ทำให้ผู้เรียนได้รู้จุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุงของตนเอง ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการศึกษา เพราะไม่เพียงแต่ใช้ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน และสามารถใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียน ครู และโรงเรียนโดยรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

โรงเรียนอนุบาลร้อยเอ็ด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

“...มีการกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการวิจัยเชิงพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของ เช่น การวิจัยในชั้นเรียนและการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ส่งเสริมครูให้มีทักษะการวิจัยและร่วมวิจัยผ่านชุมชนวิชาชีพ (PLC) และจัดทำเอกสารผลการวิจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและคุณภาพครู สามารถนำผลงานวิจัยในสถานศึกษาเผยแพร่ เพื่อเป็นประโยชน์กับผู้เรียน ครู และชุมชน...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนมีการประชุมวางแผนให้ครูจัดทำวิจัยเชิงพัฒนาในห้องเรียน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง โดยเน้นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน เพื่อปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนเมืองธวัชบุรี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

“...มีนโยบายให้ครูจัดทำวิจัยในห้องเรียน เพื่อให้ครูมีทักษะการวิจัย และร่วมวิจัยผ่านชุมชนวิชาชีพ สามารถนำผลการวิจัยมาใช้ปรับเปลี่ยนวิธีสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน มากขึ้น (PLC) ครูสามารถสร้างหรือพัฒนาแบบฝึก สื่อ หรือกิจกรรมใหม่ ๆ จากผลการวิจัย สามารถใช้เป็นผลงานทางวิชาการ ประกอบการประเมินวิทยฐานะ หรือการพัฒนาโรงเรียนให้มีระบบ คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...มีการร่วมประชุมการทำวิจัยในแต่ละสายชั้น ครูได้ทราบปัญหาของ นักเรียนร่วมกัน และหาวิธีแก้ปัญหาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนได้ จัดเก็บผลการวิจัย อย่างเป็นระบบ สามารถทำเป็นเอกสารเผยแพร่วิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นประโยชน์กับผู้เรียนและครู...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนบ้านมะอี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

“...โรงเรียนกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ส่งเสริมครูผู้สอนให้มีทักษะการวิจัยในชั้นเรียน ร่วมวิจัยผ่านชุมชนวิชาชีพ (PLC) เปิดโอกาสให้ครูสามารถนำผลการวิจัยและแนวทางในการจัดการเรียนรู้จากชั้นอื่น ๆ มาปรับใช้ ในชั้นเรียนของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน สามารถจัดทำระบบงานด้านการวิจัย และสารสนเทศ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและคุณภาพครู...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ครูในโรงเรียนได้ร่วมศึกษางานวิจัยของครูแต่ละคน สามารถนำ ผลการวิจัยมาปรับใช้ในห้องเรียน และสามารถพัฒนาสื่อการสอนที่สอดคล้องกับผลการวิจัย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

พจน ปรณ ติโต ชัย

5. ด้านการนิเทศการศึกษา

มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

โรงเรียนอนุบาลร้อยเอ็ด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

“...มีการวางเป้าหมายและกรอบของการนิเทศที่ชัดเจน เสริมสร้าง
แรงจูงใจของครู ตลอดจนส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาตนเองอย่าง โดยมุ่งเน้น
ผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน เปลี่ยนแปลงวิธีการสอนและพฤติกรรมวิชาชีพ ใช้ข้อมูลจากการนิเทศวางแผน
พัฒนาครูรายบุคคลอย่างเหมาะสม โดยสอดคล้องกับศักยภาพ ความถนัด และบริบทการสอนของ
แต่ละคนส่งเสริมการสะท้อนคิดและให้คำแนะนำเชิงพัฒนาแก่ครูอย่างต่อเนื่อง...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนมีการบริหารจัดการแผนการสอนและการจัดการห้องเรียน
อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตร โรงเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีสอนอย่าง
สร้างสรรค์ จัดสรรทรัพยากรและสื่อการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ตลอดจนความสามารถของครู
ในการจัดการชั้นเรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมาย...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนเมืองธวัชบุรี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

“...กำหนดนโยบายของการนิเทศ มีกรอบในการประเมินที่ชัดเจน
สามารถใช้ข้อมูลจากการนิเทศวางแผนพัฒนาครูรายบุคคลอย่างเหมาะสม เปิดโอกาสให้มีการ
ประเมินตนเอง (self-assessment) การสะท้อนคิด (reflection) และการรับคำแนะนำที่ตรงกับ
บริบทการสอน รวมถึงการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการสอน การวัดผล ตลอดจน
คุณลักษณะทางวิชาชีพ...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...มีระบบจัดเก็บข้อมูลการนิเทศสามารถนำไปใช้วางแผนพัฒนาครู
รายบุคคล มีการให้คำปรึกษา หรือการจัดกิจกรรมพัฒนาเฉพาะทาง เช่น กลุ่ม PLC หรือการจับคู่
พี่เลี้ยงกับครูใหม่ ส่งผลให้การพัฒนาครูเกิดความต่อเนื่อง ตรงจุด และสร้างแรงจูงใจในทางบวก...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนบ้านมะอี อำเภอรวิชัยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

“...โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศ กำหนดเกณฑ์ การประเมินร่วมกัน ทำงานแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างระบบพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ส่งเสริม สนับสนุน และติดตามพัฒนาการของครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...มีการสังเกตการสอน การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ การวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดที่ควรพัฒนา และการให้คำแนะนำเชิงพัฒนา โดยเน้นความร่วมมือมากกว่า การควบคุม ซึ่งช่วยลดแรงต้านและสร้างแรงจูงใจในเชิงบวก ติดตามแผนพัฒนารายบุคคล (IDP) ทำให้ครูเกิดความรู้สึกว่าได้รับการดูแลอย่างจริงจัง และเห็นพัฒนาการของตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

6. ด้านการแนะแนวการศึกษา

มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

โรงเรียนอนุบาลร้อยเอ็ด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

“...มีการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง จัดทำแผนแนะแนวให้สอดคล้องกับเป้าหมายและศักยภาพของผู้เรียน ดำเนินงานแนะ แนวอย่างครอบคลุมทั้งด้านอารมณ์ สังคม การเรียน และอาชีพ มีระบบวัดแววความสามารถพิเศษ หลากหลายด้าน วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนเพื่อปรับแผนพัฒนารายบุคคลอย่างเหมาะสม...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนพัฒนาครูแนะแนวและครูผู้สอนให้มีทักษะ ด้านการแนะแนวอย่างเหมาะสม มีระบบงานแนะแนวพร้อมคู่มือและระบบฐานข้อมูลรายบุคคลที่ ชัดเจน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตนเอง วางแผนชีวิตได้อย่างเหมาะสม...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด อำเภอรวิชัยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

“...มีการวางแผนงานแนะแนวที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและ ศักยภาพของผู้เรียน ปรับแผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan: IDP) ให้ตรงกับ

ศักยภาพ ความสนใจ และความจำเป็นของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังเป็น
การเฝ้าระวังความเสี่ยง เช่น เด็กที่มีภาวะเครียด ขาดแรงจูงใจ หรือกำลังประสบปัญหา
ทางครอบครัว...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...ส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมพัฒนาศักยภาพในด้านการให้
คำปรึกษา การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้เรียน และการประยุกต์ใช้กระบวนการแนะแนวในวิชาที่สอน
ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตนเอง ทั้งในด้านอารมณ์ ความคิด ความสามารถ และคุณค่าในตนเอง
เพื่อให้สามารถวางแผนชีวิต วางเป้าหมายด้านการเรียน อาชีพ และการใช้ชีวิตในอนาคตได้อย่าง
เหมาะสม...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนบ้านมะอี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

“...โรงเรียนมีการดำเนินการวัดแววและค้นหาความสามารถพิเศษของ
ผู้เรียนในหลายมิติ เช่น ด้านวิชาการ ดนตรี กีฬา ศิลปะ หรือความสามารถด้านเทคโนโลยี โดยใช้
เครื่องมือหรือกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อนำมาวิเคราะห์และจัดทำข้อมูลรายบุคคล ซึ่งใช้เป็นพื้นฐาน
ในการวางแผนพัฒนาแต่ละคนอย่างเหมาะสม...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...มีการพัฒนาครูและระบบแนะแนวที่ชัดเจน ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถ
พัฒนาตนเองได้อย่างสมดุล เห็นเส้นทางชีวิตที่ชัดเจน และเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพตาม
เป้าหมายของโรงเรียน...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

โรงเรียนอนุบาลร้อยเอ็ด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

“...มีการกำหนดนโยบายและโครงสร้างเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพ
การศึกษา โดยมีระบบประกันคุณภาพเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีตัวชี้วัด (KPI)
ที่ชัดเจน มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้และความพึงพอใจของผู้เรียน มีระบบฐานข้อมูลงาน การติดตาม

งาน และกำกับแผนโครงการอย่างเป็นระบบ มีผลการประเมินทั้งภายในและภายนอกมีแนวโน้มดีขึ้น
อย่างชัดเจน...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนมีการจัดการความรู้จากการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
เพื่อการพัฒนาโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำ SAR และวางแผนพัฒนารายบุคคล (IDP) รวมถึง
รู้จุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาตนเอง เพื่อให้แผนพัฒนาตรงกับศักยภาพของแต่ละบุคคลอย่าง และ
สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนเมืองธวัชบุรี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

“...มีการกำหนดนโยบายและโครงสร้างที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพ
อย่างรอบด้าน มีเป้าหมายและตัวชี้วัดของระบบประกันคุณภาพภายในที่ชัดเจน มีการพัฒนา
ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ ที่ครอบคลุมทั้งข้อมูลนักเรียน บุคลากร แผนงานโครงการ
และผลการดำเนินงาน โดยมีระบบการติดตามงานที่ชัดเจน เช่น แผนกำกับโครงการ...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนส่งเสริมให้ครูทุกคนจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล
(Individual Development Plan: IDP) ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ จนเกิด
การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคล...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนบ้านมะอี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

“...โรงเรียนมีระบบประกันคุณภาพภายในทำให้สามารถประเมินผล
ระหว่างดำเนินการ และการรายงานผลตามรอบระยะเวลา ทำให้สามารถวิเคราะห์ผลภายใต้นโยบาย
และระบบประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้มีแนวโน้มในการประเมินภายนอกดีขึ้น
โดยเฉพาะด้านผู้เรียนและการบริหารจัดการ ซึ่งสะท้อนถึงความสำเร็จของการวางระบบพัฒนาอย่าง
เป็นองค์รวมและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

“...มีระบบการประเมินคุณภาพที่มีความต่อเนื่อง โปร่งใส และนำไปสู่ การเรียนรู้และปรับปรุงอย่างเป็นรูปธรรม โรงเรียนมีการบริหารจัดการความรู้ (Knowledge Management) ที่เกิดจากผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก โดยนำข้อมูลและ ข้อเสนอแนะที่ได้รับมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และถ่ายทอดเป็นบทเรียนร่วมกันในระดับครูและ ผู้บริหาร เพื่อใช้เป็นฐานในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนในรอบถัดไป...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 24 เมษายน 2568 : การสัมภาษณ์)

ผลจากการศึกษาแนวทางการทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จากโรงเรียนที่มี แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ทั้ง 3 โรงเรียน ผู้วิจัยได้สรุปแนวทาง ดังตาราง 22

ตาราง 22 สังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จากโรงเรียน ที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ทั้ง 3 โรงเรียน

การบริหารงานวิชาการสู่ ความเป็นเลิศ	แนวทางการพัฒนา
1. ด้านการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษา	1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ของ การจัดทำหลักสูตร
	1.2 สถานศึกษาดำเนินการวางแผนเชิงกลยุทธ์และปรับปรุงหลักสูตรอย่าง ต่อเนื่อง
	1.3 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึงการ พัฒนาศักยภาพตามบริบทและความแตกต่างเฉพาะบุคคล
	1.4 สถานศึกษาประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและนำไปใช้ในการ ปรับปรุงหลักสูตรอย่างเหมาะสม
	1.5 สถานศึกษาพัฒนาครูให้มีความเข้าใจและสามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมี ประสิทธิภาพ
	1.6 สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างยืดหยุ่นและสอดคล้องกับ บริบทของผู้เรียน
	1.7 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรที่มีคุณภาพ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และความ ต้องการของชุมชนในบริบทที่มีการแข่งขันสูง

ตาราง 22 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการสู่ ความเป็นเลิศ	แนวทางการพัฒนา
2. ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้
	2.2 สถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning
	2.3 สถานศึกษาจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนและบริบทเฉพาะบุคคลเป็นศูนย์กลาง
	2.4 สถานศึกษาส่งเสริมการสะท้อนคิดและประเมินผลกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ
	2.5 สถานศึกษาพัฒนาครูด้านเทคนิคการสอนและการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา
	2.6 สถานศึกษาจัดตารางเรียน จัดทำระบบ ICT และพื้นที่เรียนรู้ให้เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้
	2.7 สถานศึกษาติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้เรียนคิดวิเคราะห์เป็น และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ด้านการวัดผลและ ประเมินผล	3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการประเมินเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
	3.2 สถานศึกษาใช้ผลการประเมินเป็นเครื่องมือกำกับและขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์
	3.3 สถานศึกษาวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียนอย่างรอบด้านตามศักยภาพ
	3.4 สถานศึกษาจัดการข้อมูลการประเมินอย่างเป็นระบบเพื่อใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา
	3.5 สถานศึกษาใช้ข้อมูลการประเมินครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 22 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการสู่ ความเป็นเลิศ	แนวทางการพัฒนา
	3.6 สถานศึกษาประเมินการจัดการเรียนรู้ ทรัพยากร และแผนการ สอนอย่างเป็นระบบเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
	3.7 สถานศึกษามีการจัดความสำเร็จด้วยผลสัมฤทธิ์ ความพึงพอใจ และประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
4. ด้านการวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.1 ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายและขับเคลื่อนงานวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
	4.2 สถานศึกษาดำเนินงานวิจัยเชิงพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ ของสถานศึกษา
	4.3 สถานศึกษาดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน เช่น การวิจัย ในชั้นเรียนและการพัฒนาสื่อการเรียนรู้
	4.4 สถานศึกษาจัดการความรู้จากงานวิจัยเพื่อใช้ในการปรับปรุง แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
	4.5 สถานศึกษาส่งเสริมครูให้มีทักษะการวิจัยและร่วมวิจัยผ่านชุมชน วิชาชีพ (PLC)
	4.6 สถานศึกษาส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาระบบงานด้านการ บริหารและสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
	4.7 สถานศึกษาจัดทำเอกสารผลการวิจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของ ผู้เรียนและคุณภาพครู สามารถนำผลงานวิจัยในสถานศึกษาเผยแพร่ เพื่อเป็นประโยชน์กับผู้เรียน ครู และชุมชน
5. ด้านการนิเทศ การศึกษา	5.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีเป้าหมายและกรอบของการนิเทศที่ชัดเจน และส่งเสริมแรงจูงใจในการพัฒนาครู
	5.2 สถานศึกษาดำเนินการนิเทศให้สอดคล้องกับเป้าหมายและ มีตัวชี้วัดที่ชัดเจน เน้นการมีส่วนร่วมของครู
	5.3 สถานศึกษานิเทศโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน

ตาราง 22 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการสู่ ความเป็นเลิศ	แนวทางการพัฒนา
	5.4 สถานศึกษาใช้ข้อมูลจากการนิเทศวางแผนพัฒนาครูรายบุคคล อย่างเหมาะสม 5.5 สถานศึกษาส่งเสริมการสะท้อนคิดและให้คำแนะนำเชิงพัฒนาแก่ ครูอย่างต่อเนื่อง 5.6 สถานศึกษาบริหารแผนการสอนและการจัดการห้องเรียนอย่างมี ประสิทธิภาพ 5.7 สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีสอนอย่างสร้างสรรค์ ส่งผลให้ ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมาย
6. ด้านการแนะแนว การศึกษา	6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานแนะแนว อย่างต่อเนื่องและจริงจัง 6.2 สถานศึกษาจัดทำแผนแนะแนวให้สอดคล้องกับเป้าหมายและ ศักยภาพของผู้เรียน 6.3 สถานศึกษาดำเนินงานแนะแนวอย่างครอบคลุมทั้งด้านอารมณ์ สังคม การเรียน และอาชีพ 6.4 สถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนเพื่อปรับแผนพัฒนารายบุคคล อย่างเหมาะสม 6.5 สถานศึกษาพัฒนาครูแนะแนวและครูผู้สอนให้มีทักษะด้านการ แนะแนวอย่างเหมาะสม 6.6 สถานศึกษามีระบบงานแนะแนวพร้อมคู่มือและระบบฐานข้อมูล รายบุคคลที่ชัดเจน 6.7 สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตนเอง วางแผนชีวิตได้ อย่างเหมาะสม
7. ด้านการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	7.1 ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายและโครงสร้างเพื่อขับเคลื่อน คุณภาพการศึกษา

ตาราง 22 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการสู่ ความเป็นเลิศ	แนวทางการพัฒนา
	7.2 สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพเชื่อมโยงกับแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาและมีตัวชี้วัด (KPI) ที่ชัดเจน
	7.3 สถานศึกษามุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้และความพึงพอใจของผู้เรียน
	7.4 สถานศึกษาจัดการความรู้จากการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาสถานศึกษา
	7.5 สถานศึกษาให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำ SAR และวางแผนพัฒนา รายบุคคล (IDP) จากผลการประเมิน
	7.6 สถานศึกษามีระบบฐานข้อมูลงาน การติดตามงาน และกำกับแผน โครงการอย่างเป็นระบบ
	7.7 สถานศึกษามีผลการประเมินทั้งภายในและภายนอกมีแนวโน้มที่ดี ขึ้นอย่างชัดเจน

จากตาราง 22 พบว่า โรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน มีแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
ประถมศึกษา จากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ที่มีความคล้ายคลึงกันและ
แตกต่างกันในรายละเอียดการปฏิบัติเล็กน้อย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ออกมาเพื่อยกร่างการพัฒนา
แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ดังนำเสนอในตอนที่ 2

ตอนที่ 2 ร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ
(Best Practice) สังเคราะห์ออกมาเป็นแนวทางดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้
  - 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ของ
การจัดทำหลักสูตร
  - 1.2 สถานศึกษาดำเนินการวางแผนเชิงกลยุทธ์และปรับปรุงหลักสูตรอย่าง
ต่อเนื่อง

1.3 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึง
การพัฒนาศักยภาพตามบริบทและความแตกต่างเฉพาะบุคคล

1.4 สถานศึกษาประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและนำผลไปใช้ในการปรับปรุง
หลักสูตรอย่างเหมาะสม

1.5 สถานศึกษาพัฒนาครูให้มีความเข้าใจและสามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ

1.6 สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างยืดหยุ่นและสอดคล้องกับ
บริบทของผู้เรียน

1.7 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรที่มีคุณภาพ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และ
ความต้องการของชุมชนในบริบทที่มีการแข่งขันสูง

2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้

2.2 สถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้แบบ
Active Learning

2.3 สถานศึกษาจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนและบริบทเฉพาะบุคคล
เป็นศูนย์กลาง

2.4 สถานศึกษาส่งเสริมการสะท้อนคิดและประเมินผลกระบวนการเรียนรู้
อย่างเป็นระบบ

2.5 สถานศึกษาพัฒนาครูด้านเทคนิคการสอนและการใช้เทคโนโลยีทาง
การศึกษา

2.6 สถานศึกษาจัดตารางเรียน จัดทำระบบ ICT และพื้นที่เรียนรู้ที่เหมาะสม
และเอื้อต่อการเรียนรู้

2.7 สถานศึกษาติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้เรียนคิดวิเคราะห์
เป็น และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านการวัดผลและประเมินผล มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการประเมินเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาอย่าง
ต่อเนื่อง

3.2 สถานศึกษาใช้ผลการประเมินเป็นเครื่องมือกำกับและขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์

3.3 สถานศึกษาวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียนอย่างรอบด้านตามศักยภาพ

3.4 สถานศึกษาจัดการข้อมูลการประเมินอย่างเป็นระบบเพื่อใช้ในการพัฒนา
สถานศึกษา

- 3.5 สถานศึกษาใช้ข้อมูลการประเมินครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- 3.6 สถานศึกษาประเมินการจัดการเรียนรู้ ทรัพยากร และแผนการสอน
 อย่างเป็นระบบ เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3.7 สถานศึกษามีการชีวิตความสำเร็จด้วยผลสัมฤทธิ์ ความพึงพอใจ และ
 ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้
- 4.1 ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายและขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อพัฒนา
 คุณภาพการศึกษา
- 4.2 สถานศึกษาดำเนินงานวิจัยเชิงพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของ
 สถานศึกษา
- 4.3 สถานศึกษาดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน เช่น การวิจัยในชั้นเรียนและ
 การพัฒนาสื่อการเรียนรู้
- 4.4 สถานศึกษาจัดการความรู้จากงานวิจัยเพื่อใช้ในการปรับปรุงแผนพัฒนา
 คุณภาพการศึกษา
- 4.5 สถานศึกษาส่งเสริมครูให้มีทักษะการวิจัยและร่วมวิจัยผ่านชุมชนวิชาชีพ
 (PLC)
- 4.6 สถานศึกษาส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาระบบงานด้านการบริหารและ
 สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4.7 สถานศึกษาจัดทำเอกสารผลการวิจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและ
 คุณภาพครู สามารถนำผลงานวิจัยในสถานศึกษาเผยแพร่ เพื่อเป็นประโยชน์กับผู้เรียน ครู และชุมชน
5. ด้านการนิเทศการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้
- 5.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีเป้าหมายและกรอบของการนิเทศที่ชัดเจนและ
 ส่งเสริมแรงจูงใจในการพัฒนาครู
- 5.2 สถานศึกษาดำเนินการนิเทศให้สอดคล้องกับเป้าหมายและมีตัวชี้วัดที่ชัดเจน
 เน้นการมีส่วนร่วมของครู
- 5.3 สถานศึกษานิเทศโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน
- 5.4 สถานศึกษาใช้ข้อมูลจากการนิเทศวางแผนพัฒนาครูรายบุคคลอย่าง
 เหมาะสม
- 5.5 สถานศึกษาส่งเสริมการสะท้อนคิดและให้คำแนะนำเชิงพัฒนาแก่ครูอย่าง
 ต่อเนื่อง

5.6 สถานศึกษาบริหารจัดการแผนการสอนและการจัดการห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

5.7 สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีสอนอย่างสร้างสรรค์ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมาย

6. ด้านแนะแนวการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

6.1 ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนและติดตามการดำเนินงานแนะแนวอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

6.2 สถานศึกษาจัดทำแผนแนะแนวให้สอดคล้องกับเป้าหมายและศักยภาพของผู้เรียน

6.3 สถานศึกษาดำเนินงานแนะแนวอย่างครอบคลุมทั้งด้านอารมณ์ สังคม การเรียน และอาชีพ

6.4 สถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนเพื่อปรับแผนพัฒนารายบุคคลอย่างเหมาะสม

6.5 สถานศึกษาพัฒนาครูแนะแนวและครูผู้สอนให้มีทักษะด้านการแนะแนวอย่างเหมาะสม

6.6 สถานศึกษามีระบบงานแนะแนวพร้อมคู่มือและระบบฐานข้อมูลรายบุคคลที่ชัดเจน

6.7 สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตนเอง วางแผนชีวิตได้อย่างเหมาะสม

7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

7.1 ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายและโครงสร้างเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา

7.2 สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีตัวชี้วัด (KPI) ที่ชัดเจน

7.3 สถานศึกษามุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้และความพึงพอใจของผู้เรียน

7.4 สถานศึกษาจัดการความรู้จากการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาสถานศึกษา

7.5 สถานศึกษาให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำ SAR และวางแผนพัฒนารายบุคคล (IDP) จากผลการประเมิน

7.6 สถานศึกษามีระบบฐานข้อมูลงาน การติดตามงาน และกำกับแผนโครงการ
อย่างเป็นระบบ

7.7 สถานศึกษามีผลการประเมินทั้งภายในและภายนอกมีแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่าง
ชัดเจน

จากการหาค่าความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงาน
วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ร้อยเอ็ด เขต 1 ผู้วิจัยได้พบว่า สามารถนำการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พัฒนา
ตามลำดับความต้องการจำเป็นให้เกิดผลได้ ดังนี้

ลำดับที่ 1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.18$) ซึ่งสอดคล้อง
กับหลักการและทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์และ
การวิจัยเป็นฐานในการตัดสินใจ เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษามีทิศทางที่ชัดเจนและตรงตาม
บริบทของสถานศึกษา โดยหลักการที่สำคัญมีดังนี้ 1. การบริหารแบบใช้ข้อมูลและงานวิจัยเป็นฐาน
(Data-Driven Management & Research-Based Management) โดยการนำข้อมูลจากการวิจัย
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบริบทของสถานศึกษามาวิเคราะห์เพื่อวางแผนพัฒนา จากนั้นใช้ผลวิจัย
ในการกำหนดนโยบาย แผนงาน กิจกรรม และกลยุทธ์การเรียนรู้ 2. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
(Participatory Management) โดยการส่งเสริมให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมใน
การบริหารและพัฒนาสถานศึกษา รับฟังความคิดเห็นและใช้ข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการ
ตัดสินใจ 3. การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research) โดยการส่งเสริมให้ครูทำวิจัย
ในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและนำผลการวิจัยมาแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ในชุมชนวิชาชีพ (PLC) 4. การบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality
Improvement) โดยการใช้กระบวนการ PDCA (Plan-Do-Check-Act) ควบคู่กับผลการวิจัย
เพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบพร้อมทั้งติดตามและประเมินผลเพื่อปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ
5. การเน้นผลลัพธ์ที่วัดได้ (Results-Oriented Management) โดยการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน
เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะของผู้เรียน และความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากนั้น
ใช้ผลวิจัยและข้อมูลสารสนเทศในการประเมินความสำเร็จ 6. การสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้และ
วิจัย (Learning & Research Culture) โดยการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเป็นนักเรียนรู้ตลอดชีวิต
และจัดอบรมหรือพัฒนาครูให้สามารถออกแบบและใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา

ลำดับที่ 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.16$) ซึ่งการพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญของโรงเรียนที่ต้องสะท้อนความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และ

บริบทเฉพาะของแต่ละพื้นที่ การบริหารสถานศึกษาจึงต้องยึดหลักการที่ส่งเสริมให้การพัฒนาหลักสูตรมีประสิทธิภาพและคุณภาพ ดังนี้ 1. การบริหารแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-Centered Management) การพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน มีการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและปัญญาประดิษฐ์ 2. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาหลักสูตร (Collaborative Curriculum Development) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน และองค์กรท้องถิ่นในการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตร ใช้เวทีระดมความคิดเห็นหรือประชุมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาหลักสูตร 3. การใช้ข้อมูลและผลการวิจัยเป็นฐาน (Evidence-Based Management) ซึ่งสอดคล้องกับความจำเป็นลำดับที่ 1 ซึ่งจะใช้ผลการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน การวิจัยในชั้นเรียน และข้อมูลชุมชนในการออกแบบหลักสูตร และวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นเพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสม 4. การบริหารที่เน้นบริบทของสถานศึกษา (Contextualized Management) หลักสูตรต้องสะท้อนเอกลักษณ์ของโรงเรียน เช่น วิถีชุมชน ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรืออัตลักษณ์ที่พึงประสงค์ ปรับหลักสูตรตามสถานการณ์ เช่น ด้านเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางสังคม หรือภัยพิบัติ 5. การจ้ดระบบนิเทศและประเมินผลหลักสูตร (Curriculum Supervision & Evaluation) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง 6. การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพของครูในการจัดการหลักสูตร (Professional Development) พัฒนาศักยภาพครูให้สามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและสนับสนุนให้ครูใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการหลักสูตร

ลำดับที่ 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล ($PNI_{\text{modified}} = 0.13$) การวัดผลและประเมินผลเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสนับสนุนการตัดสินใจเชิงบริหารให้มีประสิทธิภาพ การบริหารสถานศึกษาจึงต้องออกแบบและดำเนินการโดยสอดคล้องกับระบบการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ โดยมีหลักการสำคัญดังนี้ 1. การบริหารที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (Results-Based Management) มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นตัวตั้งในการจัดการศึกษานำผลการวัดผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและระบบการบริหาร 2. การใช้ข้อมูลจากการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนา (Data-Driven Decision Making) นำผลการวัดผลระดับห้องเรียน ระดับโรงเรียน และผลการประเมินภายนอกมาใช้วิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาและใช้ผลการประเมินในการวางแผน ปรับปรุงหลักสูตร พัฒนาครู และเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน 3. ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ (Transparency and Accountability) จัดให้มีระบบการวัดผลและประเมินผลที่โปร่งใส ยุติธรรม และตรวจสอบได้ และสื่อสารผลการ

ประเมินต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเปิดเผยและเข้าใจง่าย 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Participatory Evaluation) ส่งเสริมให้ครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ และกระบวนการประเมิน จากนั้นใช้การประเมินทั้งในรูปแบบการประเมินตนเอง (Self-Assessment) และการประเมินร่วม 5. การประเมินเพื่อการพัฒนา (Formative Evaluation) เน้นการประเมินระหว่างเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน (ไม่ใช่เพียงวัดผลตอนจบ) พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เช่น แฟ้มสะสมงาน โครงการ การสังเกต และการสะท้อนผล 6. การบริหารที่เชื่อมโยงกับระบบประกันคุณภาพ (Quality Assurance Integration) จัดให้มีระบบการวัดผลและประเมินผลเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายในและภายนอกจากนั้นใช้ผลการประเมินเพื่อจัดทำ SAR (รายงานการประเมินตนเอง) และกำหนดแนวทางพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 3 ตรวจสอบยืนยันแนวการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ปรากฏดังตาราง 23-29

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวม

การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	การแปรผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.69	0.46	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.74	0.43	มากที่สุด	4.83	0.38	มากที่สุด
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.71	0.44	มากที่สุด	4.74	0.48	มากที่สุด
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.66	0.52	มากที่สุด	4.77	0.46	มากที่สุด
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.69	0.50	มากที่สุด	4.86	0.27	มากที่สุด
6. ด้านการแนะแนวการศึกษา	4.71	0.49	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
7. ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.66	0.52	มากที่สุด	4.74	0.48	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.70	0.47	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด

จากตาราง 23 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมพบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 ด้านการวัดผลและประเมินผลและด้านการแนะแนวการศึกษา (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ลำดับที่ 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการนิเทศการศึกษา (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ลำดับที่ 4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ผลประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมพบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการนิเทศการศึกษา ลำดับที่ 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 3 ด้านการแนะแนวการศึกษา ลำดับที่ 4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ลำดับที่ 5 ด้านการวัดผลและประเมินผลและด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ลำดับที่ 6 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	การแปรผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	X	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ของการจัดทำหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2. สถานศึกษาดำเนินการวางแผนเชิงกลยุทธ์และปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 24 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	การแปรผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	X	S.D.	ระดับ
3. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึงการพัฒนาศักยภาพตามบริบทและความแตกต่างเฉพาะบุคคล	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4. สถานศึกษาประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและนำผลไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรอย่างเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
5. สถานศึกษาพัฒนาครูให้มีความเข้าใจและสามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
6. สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างยืดหยุ่นและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
7. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรที่มีคุณภาพ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และความต้องการของชุมชนในบริบทที่มีการแข่งขันสูง	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.69	0.46	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 24 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ของการจัดทำหลักสูตรลำดับที่ 2 สถานศึกษาพัฒนาครูให้มีความเข้าใจและสามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ ลำดับที่ 3 สถานศึกษาดำเนินการวางแผนเชิงกลยุทธ์และปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึงการพัฒนาศักยภาพตามบริบทและความแตกต่างเฉพาะบุคคล สถานศึกษาประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและนำผลไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรอย่างเหมาะสม สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างยืดหยุ่นและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรที่มีคุณภาพ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และความต้องการของชุมชนในบริบทที่มีการแข่งขันสูง (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ผลประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ของการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาดำเนินการวางแผนเชิงกลยุทธ์และปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างยืดหยุ่นและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรที่มีคุณภาพ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และความต้องการของชุมชนในบริบทที่มีการแข่งขันสูง (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ลำดับที่ 2 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึงการพัฒนาศักยภาพตามบริบทและความแตกต่างเฉพาะบุคคล สถานศึกษาประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและนำผลไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรอย่างเหมาะสม สถานศึกษาพัฒนาครูให้มีความเข้าใจและสามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	การแปรผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 25 (ต่อ)

ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	การแปรผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2. สถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์ที่ เชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. สถานศึกษาจัดการเรียนรู้โดยยึด ผู้เรียนและบริบทเฉพาะบุคคลเป็น ศูนย์กลาง	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. สถานศึกษาส่งเสริมการสะท้อนคิด และประเมินผลกระบวนการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5. สถานศึกษาพัฒนาครูด้านเทคนิค การสอนและการใช้เทคโนโลยีทาง การศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
6. สถานศึกษาจัดตารางเรียน จัดทำ ระบบ ICT และพื้นที่เรียนรู้ให้เหมาะสม และเอื้อต่อการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
7. สถานศึกษาติดตามผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้เรียนคิด วิเคราะห์เป็น และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.74	0.43	มากที่สุด	4.83	0.38	มากที่สุด

จากตาราง 25 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการ
สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด
เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับ
มากที่สุด โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก

ไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 สถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สถานศึกษาพัฒนาครูด้านเทคนิคการสอนและการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา สถานศึกษา จัดตารางเรียน จัดทำระบบ ICT และพื้นที่เรียนรู้ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ลำดับที่ 3 สถานศึกษาจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนและบริบทเฉพาะบุคคลเป็นศูนย์กลาง สถานศึกษา ส่งเสริมการสะท้อนคิดและประเมินผลกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ สถานศึกษาติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้เรียนคิดวิเคราะห์เป็น และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ผลประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ผู้บริหาร สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 สถานศึกษาจัดทำ แผนกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนและบริบทเฉพาะบุคคลเป็นศูนย์กลาง สถานศึกษาส่งเสริมการสะท้อนคิดและ ประเมินผลกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ สถานศึกษาพัฒนาครูด้านเทคนิคการสอนและ การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา สถานศึกษาจัดตารางเรียน จัดทำระบบ ICT และพื้นที่เรียนรู้ให้ เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ และสถานศึกษาติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้เรียนคิดวิเคราะห์เป็น และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
ด้านการวัดผลและประเมินผล

ด้านการวัดผลและประเมินผล	การแปรผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการประเมินเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2. สถานศึกษาใช้ผลการประเมินเป็นเครื่องมือกำกับและขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. สถานศึกษาวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียนอย่างรอบด้านตามศักยภาพ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4. สถานศึกษาจัดการข้อมูลการประเมินอย่างเป็นระบบเพื่อใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5. สถานศึกษาใช้ข้อมูลการประเมินครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
6. สถานศึกษาประเมินการจัดการเรียนรู้ ทรัพยากร และแผนการสอนอย่างเป็นระบบเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
7. สถานศึกษามีการชี้วัดความสำเร็จด้วยผลสัมฤทธิ์ ความพึงพอใจ และประสิทธิภาพในการดำเนินงาน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.71	0.44	มากที่สุด	4.74	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 26 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการ
 สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด
 เขต 1 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่าแนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
 โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
 ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการประเมินเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
 ลำดับที่ 2 สถานศึกษาใช้ผลการประเมินเป็นเครื่องมือกำกับและขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ สถานศึกษา
 ใช้ข้อมูลการประเมินครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ลำดับที่ 3 สถานศึกษาวัด
 และประเมินพัฒนาการผู้เรียนอย่างรอบด้านตามศักยภาพ สถานศึกษาประเมินการจัดการเรียนรู้
 ทรัพยากร และแผนการสอนอย่างเป็นระบบเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
 สถานศึกษามีการชี้วัดความสำเร็จด้วยผลสัมฤทธิ์ ความพึงพอใจ และประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
 (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ผลประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
 ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการวัดผลและ
 ประเมินผล พบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเป็นไปได้
 อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ผู้บริหาร
 สถานศึกษาส่งเสริมการประเมินเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาใช้ผลการ
 ประเมินเป็นเครื่องมือกำกับและขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ สถานศึกษาจัดการข้อมูลการประเมินอย่าง
 เป็นระบบเพื่อใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา สถานศึกษาใช้ข้อมูลการประเมินครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพอย่าง
 ต่อเนื่อง สถานศึกษามีการชี้วัดความสำเร็จด้วยผลสัมฤทธิ์ ความพึงพอใจ และประสิทธิภาพในการ
 ดำเนินงาน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ลำดับที่ 2 สถานศึกษาวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียนอย่างรอบด้าน
 ตามศักยภาพ สถานศึกษาประเมินการจัดการเรียนรู้ ทรัพยากร และแผนการสอนอย่างเป็นระบบ
 เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

พูน ปณ ติโต ชเว

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	การแปรผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบาย และขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2. สถานศึกษาดำเนินงานวิจัยเชิงพัฒนา ให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของ สถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. สถานศึกษาดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนา ผู้เรียน เช่น การวิจัยในชั้นเรียนและ การพัฒนาสื่อการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. สถานศึกษาจัดการความรู้จากงานวิจัย เพื่อใช้ในการปรับปรุงแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5. สถานศึกษาส่งเสริมครูให้มีทักษะการ วิจัยและร่วมวิจัยผ่านชุมชนวิชาชีพ (PLC)	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
6. สถานศึกษาส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อ พัฒนาระบบงานด้านการบริหารและ สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
7. สถานศึกษาจัดทำเอกสารผลการวิจัยที่ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและ คุณภาพครู สามารถนำผลงานวิจัยใน สถานศึกษาเผยแพร่ เพื่อเป็นประโยชน์ กับผู้เรียน ครู และชุมชน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.66	0.52	มากที่สุด	4.77	0.46	มากที่สุด

จากตาราง 27 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการ
 สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด
 เขต 1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่าแนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับ
 มากที่สุด โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก
 ไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 สถานศึกษาดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน เช่น การวิจัยในชั้นเรียน
 และการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ สถานศึกษาส่งเสริมครูให้มีทักษะการวิจัยและร่วมวิจัยผ่านชุมชนวิชาชีพ
 (PLC) (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ลำดับที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายและขับเคลื่อนงานวิจัย
 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาดำเนินงานวิจัยเชิงพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของ
 สถานศึกษา สถานศึกษาจัดการความรู้จากงานวิจัยเพื่อใช้ในการปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพ
 การศึกษา สถานศึกษาส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาระบบงานด้านการบริหารและสารสนเทศอย่างมี
 ประสิทธิภาพ สถานศึกษาจัดทำเอกสารผลการวิจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและคุณภาพครู
 สามารถนำผลงานวิจัยในสถานศึกษาเผยแพร่ เพื่อเป็นประโยชน์กับผู้เรียน ครู และชุมชน
 (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ผลประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
 ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา
 คุณภาพการศึกษา พบว่าแนวทางมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเป็นไปได้
 อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ผู้บริหาร
 สถานศึกษากำหนดนโยบายและขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษา
 ดำเนินงานวิจัยเชิงพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา สถานศึกษาดำเนินการวิจัย
 เพื่อพัฒนาผู้เรียน เช่น การวิจัยในชั้นเรียนและการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ สถานศึกษาจัดการความรู้จาก
 งานวิจัยเพื่อใช้ในการปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาส่งเสริมครูให้มีทักษะ
 การวิจัยและร่วมวิจัยผ่านชุมชนวิชาชีพ (PLC) สถานศึกษาจัดทำเอกสารผลการวิจัยที่ส่งผลต่อ
 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและคุณภาพครู สามารถนำผลงานวิจัยในสถานศึกษาเผยแพร่ เพื่อเป็นประโยชน์
 กับผู้เรียน ครู และชุมชน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ลำดับที่ 2 สถานศึกษาส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนา
 ระบบงานด้านการบริหารและสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
ด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	การแปรผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีเป้าหมายและ กรอบของการนิเทศที่ชัดเจนและ ส่งเสริมแรงจูงใจในการพัฒนาครู	4.80	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. สถานศึกษาดำเนินการนิเทศให้ สอดคล้องกับเป้าหมายและมีตัวชี้วัดที่ ชัดเจน เน้นการมีส่วนร่วมของครู	4.80	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3. สถานศึกษานิเทศโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ ที่เกิดกับผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4. สถานศึกษาใช้ข้อมูลจากการนิเทศ วางแผนพัฒนาครูรายบุคคลอย่าง เหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5. สถานศึกษาส่งเสริมการสะท้อนคิด และให้คำแนะนำเชิงพัฒนาแก่ครูอย่าง ต่อเนื่อง	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
6. สถานศึกษาบริหารจัดการ แผนการสอนและการจัดการห้องเรียน อย่างมีประสิทธิภาพ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
7. สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงวิธี สอนอย่างสร้างสรรค์ ส่งผลให้ผู้เรียน มีคุณภาพตามเป้าหมาย	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.69	0.50	มากที่สุด	4.86	0.27	มากที่สุด

จากตาราง 28 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการ
 สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด
 เขต 1 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
 โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
 ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษามีเป้าหมายและกรอบของการนิเทศที่ชัดเจนและส่งเสริม
 แรงจูงใจในการพัฒนาครู สถานศึกษาดำเนินการนิเทศให้สอดคล้องกับเป้าหมายและมีตัวชี้วัดที่ชัดเจน
 เน้นการมีส่วนร่วมของครู สถานศึกษานิเทศโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับนักเรียน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)
 ลำดับที่ 2 สถานศึกษาใช้ข้อมูลจากการนิเทศวางแผนพัฒนาครูรายบุคคลอย่างเหมาะสม สถานศึกษา
 ส่งเสริมการสะท้อนคิดและให้คำแนะนำเชิงพัฒนาแก่ครูอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาบริหารจัดการ
 แผนการสอนและการจัดการห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีสอน
 อย่างสร้างสรรค์ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมาย (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ผลประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
 ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการนิเทศ
 การศึกษา พบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเป็นไปได้
 อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1
 ผู้บริหารสถานศึกษามีเป้าหมายและกรอบของการนิเทศที่ชัดเจนและส่งเสริมแรงจูงใจในการพัฒนาครู
 สถานศึกษาดำเนินการนิเทศให้สอดคล้องกับเป้าหมายและมีตัวชี้วัดที่ชัดเจน เน้นการมีส่วนร่วมของ
 ครู สถานศึกษานิเทศโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับนักเรียน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ลำดับที่ 2 สถานศึกษาใช้
 ข้อมูลจากการนิเทศวางแผนพัฒนาครูรายบุคคลอย่างเหมาะสม สถานศึกษาบริหารจัดการแผนการ
 สอนและการจัดการห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีสอนอย่าง
 สร้างสรรค์ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมาย (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ลำดับที่ 3 สถานศึกษาส่งเสริม
 การสะท้อนคิดและให้คำแนะนำเชิงพัฒนาแก่ครูอย่างต่อเนื่อง (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

พูน ปณ ติโต ชเว

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
ด้านการแนะแนวการศึกษา

ด้านการแนะแนวการศึกษา	การแปรผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและ ติดตามการดำเนินงานแนะแนวอย่าง ต่อเนื่องและจริงจัง	4.80	0.45	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. สถานศึกษาจัดทำแผนแนะแนวให้ สอดคล้องกับเป้าหมายและศักยภาพ ของผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. สถานศึกษาดำเนินงานแนะแนวอย่าง ครอบคลุมทั้งด้านอารมณ์ สังคม การเรียนรู้ และอาชีพ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. สถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน เพื่อปรับแผนพัฒนารายบุคคลอย่าง เหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5. สถานศึกษาพัฒนาครูแนะแนวและ ครูผู้สอนให้มีทักษะด้านการแนะแนว อย่างเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
6. สถานศึกษามีระบบงานแนะแนว พร้อมคู่มือและระบบฐานข้อมูล รายบุคคลที่ชัดเจน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
7. สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ เข้าใจตนเอง วางแผนชีวิตได้อย่าง เหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.77	0.41	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด

จากตาราง 29 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการ
 สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด
 เขต 1 ด้านการแนะแนวการศึกษา พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
 โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
 ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง
 และจริงจัง สถานศึกษาจัดทำแผนแนะแนวให้สอดคล้องกับเป้าหมายและศักยภาพของผู้เรียน
 สถานศึกษาดำเนินงานแนะแนวอย่างครอบคลุมทั้งด้านอารมณ์ สังคม การเรียน และอาชีพ
 สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตนเอง วางแผนชีวิตได้อย่างเหมาะสม (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ)
 ลำดับที่ 2 (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ) สถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนเพื่อปรับแผนพัฒนารายบุคคลอย่าง
 เหมาะสม สถานศึกษาพัฒนาครูแนะแนวและครูผู้สอนให้มีทักษะด้านการแนะแนวที่เหมาะสม
 สถานศึกษามีระบบงานแนะแนวพร้อมคู่มือและระบบฐานข้อมูลรายบุคคลที่ชัดเจน

ผลประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
 ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการแนะแนว
 การศึกษา พบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเป็นไปได้
 อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1
 ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานแนะแนวอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ลำดับที่ 2
 สถานศึกษาจัดทำแผนแนะแนวให้สอดคล้องกับเป้าหมายและศักยภาพของผู้เรียน สถานศึกษา
 ดำเนินงานแนะแนวอย่างครอบคลุมทั้งด้านอารมณ์ สังคม การเรียน และอาชีพ สถานศึกษาวิเคราะห์
 ข้อมูลผู้เรียนเพื่อปรับแผนพัฒนารายบุคคลอย่างเหมาะสม สถานศึกษามีระบบงานแนะแนวพร้อม
 คู่มือและระบบฐานข้อมูลรายบุคคลที่ชัดเจน สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตนเอง
 วางแผนชีวิตได้อย่างเหมาะสม (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ) ลำดับที่ 3 สถานศึกษาพัฒนาครูแนะแนวและ
 ครูผู้สอนให้มีทักษะด้านการแนะแนวที่เหมาะสม

พหุ ประถมศึกษา

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	การแปรผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบาย และโครงสร้างเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพ การศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2. สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพ เชื่อมโยงกับแผนกลยุทธ์และมีตัวชี้วัด (KPI) ที่ชัดเจน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. สถานศึกษามุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ และความพึงพอใจของผู้เรียน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. สถานศึกษาจัดการความรู้จากการ ประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อการ พัฒนาสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
5. สถานศึกษาให้ครูมีส่วนร่วมในการ จัดทำ SAR และวางแผนพัฒนา รายบุคคล (IDP) จากผลการประเมิน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
6. สถานศึกษามีระบบฐานข้อมูลงาน การติดตามงาน และกำกับแผน โครงการอย่างเป็นระบบ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
7. สถานศึกษามีผลการประเมินทั้ง ภายในและภายนอกมีแนวโน้มดีขึ้น อย่างชัดเจน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.66	0.52	มากที่สุด	4.74	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 30 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการ
สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด
เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า แนวทางมีความเหมาะสม
โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายและโครงสร้าง
เพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพเชื่อมโยงกับแผนกลยุทธ์และ
มีตัวชี้วัด (KPI) ที่ชัดเจน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ลำดับที่ 2 สถานศึกษามุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้และ
ความพึงพอใจของผู้เรียน สถานศึกษาจัดการความรู้จากการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อการ
พัฒนาสถานศึกษา สถานศึกษาให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำ SAR และวางแผนพัฒนารายบุคคล (IDP)
จากผลการประเมิน สถานศึกษามีระบบฐานข้อมูลงาน การติดตามงาน และกำกับแผนโครงการอย่าง
เป็นระบบ และสถานศึกษามีผลการประเมินทั้งภายในและภายนอกมีแนวโน้มดีขึ้นอย่างชัดเจน
(มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ผลประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
โดยมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายและโครงสร้างเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพ
การศึกษา สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพเชื่อมโยงกับแผนกลยุทธ์และมีตัวชี้วัด (KPI) ที่ชัดเจน
สถานศึกษามุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้และความพึงพอใจของผู้เรียน สถานศึกษามีระบบฐานข้อมูลงาน
การติดตามงาน และกำกับแผนโครงการอย่างเป็นระบบ สถานศึกษามีผลการประเมินทั้งภายในและ
ภายนอกมีแนวโน้มดีขึ้นอย่างชัดเจน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ลำดับที่ 2 สถานศึกษาจัดการความรู้จากการ
ประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาสถานศึกษา สถานศึกษาให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำ
SAR และวางแผนพัฒนารายบุคคล (IDP) จากผลการประเมิน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

พูน ปณ ทิโต ชิว

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 สามารถสรุปผล อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของ การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารสู่การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

สรุปผล

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของ แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.36$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับ
มากที่สุด ด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.84$) และจัดลำดับ
ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านที่มีความจำเป็นมากที่สุด คือ
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.18$)

2. แนวทางการของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีแนวทางการพัฒนา 7 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์
ของการจัดทำหลักสูตร

2.1.2 สถานศึกษาดำเนินการวางแผนเชิงกลยุทธ์และปรับปรุงหลักสูตร
อย่างต่อเนื่อง

2.1.3 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึง
การพัฒนาศักยภาพตามบริบทและความแตกต่างเฉพาะบุคคล

2.1.4 สถานศึกษาประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและนำผลไปใช้ในการ
ปรับปรุงหลักสูตรอย่างเหมาะสม

2.1.5 สถานศึกษาพัฒนาครูให้มีความเข้าใจและสามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ

2.1.6 สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างยืดหยุ่นและสอดคล้องกับ
บริบทของผู้เรียน

2.1.7 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรที่มีคุณภาพ ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์และ
ความต้องการของชุมชนในบริบทที่มีการแข่งขันสูง

2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้

2.2.2 สถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้แบบ Active
Learning

2.2.3 สถานศึกษาจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนและบริบทเฉพาะบุคคล
เป็นศูนย์กลาง

2.2.4 สถานศึกษาส่งเสริมการสะท้อนคิดและประเมินผลกระบวนการเรียนรู้
อย่างเป็นระบบ

- 2.2.5 สถานศึกษาพัฒนาครูด้านเทคนิคการสอนและการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา
- 2.2.6 สถานศึกษาจัดตารางเรียน จัดทำระบบ ICT และพื้นที่เรียนรู้ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้
- 2.2.7 สถานศึกษาติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้เรียนคิดวิเคราะห์เป็น และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.3 ด้านการวัดผลและประเมินผล
- 2.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการประเมินเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา
- 2.3.2 สถานศึกษาใช้ผลการประเมินเป็นเครื่องมือกำกับและขับเคลื่อน
- 2.3.3 สถานศึกษาวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียนอย่างรอบด้านตามศักยภาพ
- 2.3.4 สถานศึกษาจัดการข้อมูลการประเมินอย่างเป็นระบบเพื่อใช้ในการพัฒนา
- 2.3.5 สถานศึกษาใช้ข้อมูลการประเมินครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- 2.3.6 สถานศึกษาประเมินการจัดการเรียนรู้ ทรัพยากร และแผนการสอน
- 2.3.7 สถานศึกษามีการชี้วัดความสำเร็จด้วยผลสัมฤทธิ์ ความพึงพอใจ และประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
- 2.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 2.4.1 ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายและขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อพัฒนา
- 2.4.2 สถานศึกษาดำเนินงานวิจัยเชิงพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของ
- 2.4.3 สถานศึกษาดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน เช่น การวิจัยในชั้นเรียนและการพัฒนาสื่อการเรียนรู้
- 2.4.4 สถานศึกษาจัดการความรู้จากงานวิจัยเพื่อใช้ในการปรับปรุงแผนพัฒนา
- 2.4.5 สถานศึกษาส่งเสริมครูให้มีทักษะการวิจัยและร่วมวิจัยผ่านชุมชนวิชาชีพ (PLC)

2.4.6 สถานศึกษาส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาระบบงานด้านการบริหารและ
สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.7 สถานศึกษาจัดทำเอกสารผลการวิจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและ
คุณภาพครู สามารถนำผลงานวิจัยในสถานศึกษาเผยแพร่ เพื่อเป็นประโยชน์กับผู้เรียน ครู และชุมชน

2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา

2.5.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีเป้าหมายและกรอบของการนิเทศที่ชัดเจนและ
ส่งเสริมแรงจูงใจในการพัฒนาครู

2.5.2 สถานศึกษาดำเนินการนิเทศให้สอดคล้องกับเป้าหมายและมีตัวชี้วัดที่
ชัดเจน เน้นการมีส่วนร่วมของครู

2.5.3 สถานศึกษานิเทศโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน

2.5.4 สถานศึกษาใช้ข้อมูลจากการนิเทศวางแผนพัฒนาครูรายบุคคล
อย่างเหมาะสม

2.5.5 สถานศึกษาส่งเสริมการสะท้อนคิดและให้คำแนะนำเชิงพัฒนาแก่ครู
อย่างต่อเนื่อง

2.5.6 สถานศึกษาบริหารจัดการแผนการสอนและการจัดการห้องเรียนอย่างมี
ประสิทธิภาพ

2.5.7 สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีสอนอย่างสร้างสรรค์ ส่งผลให้ผู้เรียนมี
คุณภาพตามเป้าหมาย

2.6 ด้านการแนะแนวการศึกษา

2.6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานแนะแนว
อย่างต่อเนื่องและจริงจัง

2.6.2 สถานศึกษาจัดทำแผนแนะแนวให้สอดคล้องกับเป้าหมายและศักยภาพ
ของผู้เรียน

2.6.3 สถานศึกษาดำเนินงานแนะแนวอย่างครอบคลุมทั้งด้านอารมณ์ สังคม
การเรียนรู้ และอาชีพ

2.6.4 สถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนเพื่อปรับแผนพัฒนารายบุคคล
อย่างเหมาะสม

2.6.5 สถานศึกษาพัฒนาครูแนะแนวและครูผู้สอนให้มีทักษะด้านการแนะแนว
อย่างเหมาะสม

2.6.6 สถานศึกษามีระบบงานแนะแนวพร้อมคู่มือและระบบฐานข้อมูลรายบุคคล
ที่ชัดเจน

2.6.7 สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตนเอง วางแผนชีวิตได้อย่างเหมาะสม

2.7 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.7.1 ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายและโครงสร้างเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา

2.7.2 สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีตัวชี้วัด (KPI) ที่ชัดเจน

2.7.3 สถานศึกษามุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้และความพึงพอใจของผู้เรียน

2.7.4 สถานศึกษาจัดการความรู้จากการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาสถานศึกษา

2.7.5 สถานศึกษาให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำ SAR และวางแผนพัฒนารายบุคคล (IDP) จากผลการประเมิน

2.7.6 สถานศึกษามีระบบฐานข้อมูลงาน การติดตามงาน และกำกับแผนโครงการอย่างเป็นระบบ

2.7.7 สถานศึกษามีผลการประเมินทั้งภายในและภายนอกมีแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยการพัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะปัจจุบันหลายสถานศึกษาพยายามประยุกต์ใช้แนวคิดการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศ (Total Quality Management: TQM) มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพทางด้านวิชาการที่สูงขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครองที่มีการแข่งขันทางด้านวิชาการที่สูงขึ้น เช่น การสอบเข้าเรียนต่อ การสอบแข่งขันวิชาการประเภทต่าง ๆ และยิ่งแสดงถึงความมุ่งมั่นของผู้บริหารสถานศึกษาในการขับเคลื่อนคุณภาพ

ทางวิชาการอย่างเป็นรูปธรรม โดยการสร้างเครือข่าย และเปิดโอกาส ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามา มีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Deming (1986) ที่เน้นการบริหารจัดการโดยมุ่งเน้น คุณภาพ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ จากการศึกษาสภาพปัจจุบันรายด้านทั้ง 7 ด้าน ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า

1.1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการจัดการความรู้และบทเรียนที่ได้จากการใช้หลักสูตร ส่งผลให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่า สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 นั้นยังมีปัญหาในการจัดการความรู้และบทเรียนที่ได้จากการใช้หลักสูตร ยังไม่สามารถนำมาใช้พัฒนาหลักสูตรได้ดีเท่าที่ควร อีกทั้งความร่วมมือกันภายในสถานศึกษาและ บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตรทำให้การจัดการความรู้และบทเรียน ที่ได้ยังไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมาย สอดคล้องกับแนวคิดของ Taba (1962) ที่กล่าวถึง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ประกอบด้วย 1. การวิเคราะห์ความต้องการของ สถานศึกษา 2. การตั้งวัตถุประสงค์ 3. การเลือกเนื้อหาวิชา 4. รวบรวมเนื้อหาให้เป็นระบบ 5. เลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 6. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ 7. ตั้งเกณฑ์การประเมินผล เป็นขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิกร ศรีประสาร (2565) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคการศึกษา 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบัน ของการบริหารงานวิชาการในยุค การศึกษา 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เป็นสิ่งที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านวิชาการและสามารถ ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมในแต่ละบริบทของสถานศึกษาอย่างเป็นปัจจุบัน

1.1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ดีส่งผลโดยตรงต่อผลลัพธ์ของ ผู้เรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ การคิดวิเคราะห์ความสามารถในการทำงานร่วมกันความพึงพอใจ ของผู้เรียนและผู้ปกครองรวมถึงชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของสถานศึกษา จะเห็นได้ว่า สอดคล้อง กับแนวคิดของ Dewey (1963) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วม การปฏิบัติจริง และการสะท้อนกลับ (reflection) จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น และส่งผลต่อผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ (learning outcomes) ที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

รัชนิกร ศรีประसार (2565) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุค การศึกษา 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในยุคการศึกษา 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วย ตนเอง

1.1.3 ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการประเมินกระบวนการทำงานภายใน เช่น ความเหมาะสมของ แผนการสอน การใช้ทรัพยากร การบริหารเวลา การบริหารจัดการห้องเรียน จะเห็นได้ว่า สอดคล้อง กับแนวคิดของ Drucker (2006) กล่าวว่า การประเมินกระบวนการทำงานภายในต้องมีการวัดผล อย่างเป็นระบบ เพื่อดูว่าแต่ละกระบวนการได้ผลลัพธ์ตามที่ตั้งไว้หรือไม่ การวัดนี้จะช่วยให้สามารถ ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนมพรรษ เทียมดวงแข (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เลย หนองบัวลำภู ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลัก ธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการจัดการศึกษาต้องมีการ กำกับติดตามในเรื่องของการวัดและประเมินผลผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพ

1.1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการปรับปรุงระบบงานและกระบวนการภายใน เช่น การวิจัยกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือการบริหารจัดการข้อมูล สารสนเทศ จะเห็นได้ว่า สอดคล้องกับแนวคิดของ Deming (1986) พัฒนาแนวคิด PDCA (Plan-Do-Check-Act) ซึ่งเป็นวงจรการปรับปรุงคุณภาพและกระบวนการภายในองค์กร การใช้ PDCA จะช่วยให้การปรับปรุงระบบงานและกระบวนการภายในเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและมี ประสิทธิภาพ โดยเริ่มต้นจากการวางแผน (Plan) การดำเนินการ (Do) การตรวจสอบผล (Check) และการปรับปรุง (Act) เพื่อให้การทำงานในองค์กรมีการพัฒนาและปรับปรุงอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของชนิสรา ชุมวงศ์ (2563) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการที่มี ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ บุคลากรในสถานศึกษาทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียน

1.1.5 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการนิเทศที่เชื่อมโยงกับแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา เช่น นิเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนตามเป้าหมายหลักสูตร การพัฒนาครูเพื่อรองรับนโยบายด้าน Active Learning หรือ ทักษะอนาคต จะเห็นได้ว่า สอดคล้องกับแนวคิดของ Michael Porter (1985) กล่าวถึง การกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง แนวคิดนี้สามารถนำมาใช้ในการนิเทศในโรงเรียน โดยการเชื่อมโยงการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา เช่น การพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยาภรณ์ ภูกลาง (2564) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการนิเทศมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้ถูกนิเทศและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

1.1.6 ด้านการแนะแนวการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการพัฒนาครูทุกคนให้มีทักษะพื้นฐานในการแนะแนว เพื่อช่วยดูแลนักเรียนแบบองค์รวม (Whole School Approach) จะเห็นได้ว่า สอดคล้องกับแนวคิดของ Rogers (1970) กล่าวถึง การพัฒนาความสัมพันธ์ที่มีความไว้วางใจและการฟังอย่างลึกซึ้งซึ่งระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อช่วยให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม การฝึกฝนทักษะการแนะแนวของครูในแนวคิดของ Rogers จะมุ่งเน้นการสนับสนุนทางอารมณ์และจิตใจให้แก่ นักเรียน โดยให้ความสำคัญกับการเข้าใจและช่วยเหลือทางด้านจิตใจของนักเรียน ซึ่งเป็นพื้นฐานในการดูแลนักเรียนอย่างครบถ้วนและตอบสนองทุกมิติของพวกเขา สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546) ที่กล่าวว่าถึงแนวปฏิบัติว่าต้องกำกับนิเทศ ติดตาม งานแนะแนวอย่างเป็นระบบเพื่อประโยชน์แก่ผู้เรียน

1.1.7 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีกระบวนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ เช่น การมีระบบจัดทำแฟ้มสะสมงาน การบริหารแผนงาน/โครงการที่ชัดเจน การกำกับติดตามงานแบบมีระบบ จะเห็นได้ว่า สอดคล้องกับแนวคิดของ สอดคล้องกับแนวคิดของ Fayol (1949) เสนอหลักการการจัดการ 14 ข้อ ที่จะช่วยกระบวนการปฏิบัติงานในองค์กรมีประสิทธิภาพ เช่น การวางแผน การจัดระเบียบ การบังคับบัญชา การประสานงาน การควบคุม ซึ่งสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคมกริช นุราช (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา มีบริบทที่ไม่ตอบสนอง

ต่อการพัฒนางานด้านวิชาการเท่าที่ควร เพราะในแต่ละสถานศึกษามีความแตกต่างกันในเรื่องของบริบทและขนาดของสถานศึกษา

1.2 ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษาเป็นไปตามแนวปฏิบัติหรือนโยบายของการศึกษา จากการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์รายด้านทั้ง 7 ด้าน ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า

1.2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครุภัณฑ์หลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด จะเห็นได้ว่า สอดคล้องกับแนวคิดของ Bloom (1956) กล่าวถึง การพัฒนาทักษะและความสามารถของนักเรียนผ่านการตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนและการประเมินผลอย่างเป็นระบบ (Taxonomy of Educational Objectives) ซึ่งเป็นแนวทางที่ช่วยให้ครูสามารถกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนในแต่ละระดับ และช่วยในการวางแผนการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถบรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการได้ การใช้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพในการสอนจึงต้องอาศัยการวางแผนและการประเมินที่ดี เพื่อให้การเรียนรู้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิวัฒน์ จันทร์สม (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการศึกษาพบว่า สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เป็นการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

1.2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะ เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับแนวคิดของ Marzano (2001) กล่าวถึง การพัฒนาความสามารถของครูในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดการห้องเรียน การออกแบบการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นที่การสร้างสมรรถนะที่สามารถยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนได้ การพัฒนาครูในแนวคิดของ Marzano จะมุ่งหวังผลลัพธ์

ที่เป็นรูปธรรมในด้านการเรียนรู้ของนักเรียน และช่วยให้ครูสามารถปรับตัวและพัฒนาดตนเองในเชิงวิชาชีพได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ รัชนิกร ศรีประสาร (2565) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคการศึกษา 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในยุคการศึกษา 4.0 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ที่ผู้เรียนโดยตรง การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาต่อหรือการดำเนินชีวิตในอนาคต เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษา

1.2.3 ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการประเมินครูและบุคลากร เช่น การประเมินเพื่อปรับปรุงการสอน (Formative Evaluation) การสะท้อนตนเองจากผลประเมินผู้เรียน จะเห็นได้ว่า สอดคล้องกับแนวคิดของ Wiggins และ McTighe (2005) กล่าวถึง การประเมินที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ที่แท้จริงและการประเมินตามการทำงานจริง ซึ่งเป็นการประเมินที่สะท้อนถึงความสามารถในการปฏิบัติจริงของครูและบุคลากร เป็นการประเมินอย่างมีหลักการและเชื่อมโยงกับผลลัพธ์จริงในการพัฒนาและการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนมพรรษ เทียมดวงแข (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากงานด้านวัดและประเมินผลมีความสำคัญต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก เพราะการวัดและประเมินผลเป็นการประเมินตามตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้ที่กระทรวงได้กำหนด

1.2.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการพัฒนาศักยภาพครู ในการทำวิจัยในชั้นเรียนหรือวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการสอน จะเห็นได้ว่า สอดคล้องกับแนวคิดของ Brookfield (2017) สนับสนุนการสะท้อนคิดอย่างเป็นระบบในกระบวนการสอน ซึ่งทำให้ครูสามารถตรวจสอบและประเมินวิธีการสอนของตนเองได้ การทำวิจัยในชั้นเรียนหรือการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการสอนจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสะท้อนคิด เพื่อให้ครูสามารถเข้าใจและปรับปรุงการสอนของตนตามการเรียนรู้จากประสบการณ์ของนักเรียน และเสริมสร้างการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิสร่า ชุมวงศ์ (2563) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของ

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ถือว่าเป็นการร่วมมือกันเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งการร่วมมือกันเผยแพร่งานวิจัยนั้นเป็นการสะท้อนถึงคุณภาพทางการศึกษาในสถานศึกษา

1.2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการให้คำแนะนำ สะท้อนคิด และส่งเสริมศักยภาพครูอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับแนวคิดของ Dewey (1963) กล่าวว่า “การเรียนรู้คือการทำ” โดยการเรียนรู้ของครูและนักเรียนควรเป็นกระบวนการที่มีปฏิสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง การส่งเสริมศักยภาพของครูจะเกิดขึ้นจากการที่ครูมีโอกาสได้ทดลองสอนและได้รับคำแนะนำ เพื่อสะท้อนถึงประสบการณ์การสอนของตนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยาภรณ์ ภูกลาง (2564) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้รับการนิเทศเกิดการพัฒนาทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการของผู้เรียนสูงขึ้น

1.2.6 ด้านการแนะแนวการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนงานแนะแนวให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจัง เช่น จัดสรรครูแนะแนวโดยเฉพาะ วางระบบงานแนะแนวในแผนงานสถานศึกษา จะเห็นได้ว่า สอดคล้องกับแนวคิดของ Maslow (1954) ระบุว่า มนุษย์มีความต้องการที่ต้องได้รับการตอบสนองในลำดับต่าง ๆ ตั้งแต่ความต้องการพื้นฐานไปจนถึงความต้องการในระดับสูง โดยเฉพาะในด้านการให้คำปรึกษาและสนับสนุนเพื่อช่วยนักเรียนให้สามารถเติบโตและพัฒนาตัวเองได้ รวมถึงการพัฒนาทั้งด้านวิชาการและบุคลิกภาพของนักเรียนให้สามารถเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์

1.2.7 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีกระบวนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ เช่น การมีระบบจัดทำแฟ้มสะสมงาน การบริหารแผนงาน/โครงการที่ชัดเจน การกำกับติดตามงานแบบมีระบบ จะเห็นได้ว่า สอดคล้องกับแนวคิดของ Fayol (1949) เสนอหลักการการจัดการ 14 ข้อ ที่จะช่วยกระบวนการปฏิบัติงานในองค์กรมีประสิทธิภาพ เช่น การวางแผน การจัดระเบียบ การบังคับบัญชา การประสานงาน การควบคุม ซึ่งสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ

ในการทำงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2553) ที่กล่าวว่า การประกันคุณภาพทางการศึกษาคือการติดตามตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงกำหนด

1.3 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ซึ่งสิ่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพการดำเนินงานและความต้องการในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ว่า มีปัญหาและต้องการพัฒนาด้านใดมากที่สุด โดยพบว่าด้านที่มีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) มากเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามลำดับ กล่าวได้ว่า โรงเรียนมีปัญหาและต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามากที่สุด ตามที่กล่าวข้างต้น อาจเพราะด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาช่วยให้ครูและผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างมีหลักฐาน รวมถึงสามารถนำไปพัฒนานวัตกรรมหรือรูปแบบการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนในแต่ละโรงเรียน ช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Stenhouse (1983) กล่าวว่า “การสอนต้องเป็นวิจัย” โดยการวิจัยในห้องเรียนไม่เพียงแต่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการสอน แต่ยังช่วยให้ครูและผู้เกี่ยวข้องสามารถสะท้อนคิดและปรับปรุงวิธีการสอนตามผลที่ได้จากการวิจัย ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวม

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ซึ่งได้จากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) แล้วนำมาสังเคราะห์ ยกร่างเป็นแนวการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 49 แนวทาง ตามองค์ประกอบหลักการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศผนวกเข้ากับการบริหารงานวิชาการ จำแนกเป็น 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 7 แนวทาง 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ 7 แนวทาง 3) ด้านการวัดผลและประเมินผล 7 แนวทาง 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7 แนวทาง 5) ด้านการนิเทศการศึกษา 7 แนวทาง 6) ด้านการแนะแนวการศึกษา 7 แนวทาง และ 7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 7 แนวทาง ซึ่งผลการประเมินแนวการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ทั้งหมดล้วนเป็นผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญ รวมถึงมีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการทั้งสิ้น ต่างมีความเห็นว่า แนวทางมีความเหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุดทุกแนวทาง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Deming (1986) ที่ได้อธิบายการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

อย่างต่อเนื่องผ่านกระบวนการ PDCA (Plan-Do-Check-Act) ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาได้ โดยการวางแผนการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ (Plan) ดำเนินการตามแผน (Do) ตรวจสอบผลลัพธ์ (Check) และปรับปรุงกระบวนการ (Act) การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่มีการนำแนวคิดนี้มาใช้จะช่วยให้โรงเรียนสามารถปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสามารถบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาความเป็นเลิศได้ รวมถึง Fullan (2006) ให้ความสำคัญกับการนำการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการศึกษา โดยเน้นการพัฒนาและปรับปรุงงานวิชาการในโรงเรียน เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแนวคิดของ Fullan สนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างครู ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การสร้างความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการจึงต้องมุ่งเน้นที่การเปลี่ยนแปลงอย่างมีทิศทางและมุ่งผลสำเร็จที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิสรา ชุมวงศ์ (2563) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 โดยใช้แนวคิดที่ได้จากการดำเนินงานงานวิชาการของสถานศึกษา ที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยใช้หลักการบริหารงานแบบ PDCA เป็นตัวขับเคลื่อน เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ใช้เป็นวิธีการในการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่ดีขึ้น โดยแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะในการนำแนวทางไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ที่พบว่า ด้านที่มีสภาพปัจจุบันต่ำสุด 3 อันดับแรก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยสุดไปมาก ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา โดยสร้างความตระหนักและเห็นคุณค่าของ ความสำคัญในการพัฒนาแต่ละด้านดังกล่าว ให้การส่งเสริมสนับสนุน จัดกิจกรรมหรืออบรม

การพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ นำองค์ความรู้ที่ได้ไปพัฒนาแต่ละด้านให้เกิดผลการปฏิบัติงานเชิงประจักษ์ รวมถึงการสร้างเครือข่ายการดำเนินงานเน้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น และติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำผลการศึกษาศภาพที่พึงประสงค์ของทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ที่พบว่า ด้านที่มีสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด 3 อันดับแรก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผลและประเมินผล โดยให้ความสำคัญตั้งแต่การกำหนดนโยบายและการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสามารถนำผลของการวิจัยไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานหลาย ๆ ด้าน เช่น การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร การสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถพัฒนาการบริหารงานวิชาการและส่งเสริมการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลที่เหมาะสมกับผู้เรียนในทุกกระดับ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

2.1 ผู้บริหารและโรงเรียนที่ดำเนินการพัฒนาตามแนวทางการบริหารงานวิชาการ ควรมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายในการดำเนินงานชัดเจน เพื่อเป็นทิศทางในการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม

2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณในการดำเนินงานบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความราบรื่น เกิดความจริงและต่อเนื่อง ส่งผลให้การดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

2.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรให้การสนับสนุนและเห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา ด้วยการจัดทำแผนการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในระดับเขตพื้นที่การศึกษาในการช่วยเหลือ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และให้การสะท้อนผลการดำเนินโครงการของโรงเรียนในสังกัด โดยคำนึงถึงการบริหารงานวิชาการตามขั้นตอนของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศทั้ง 7 ด้าน

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

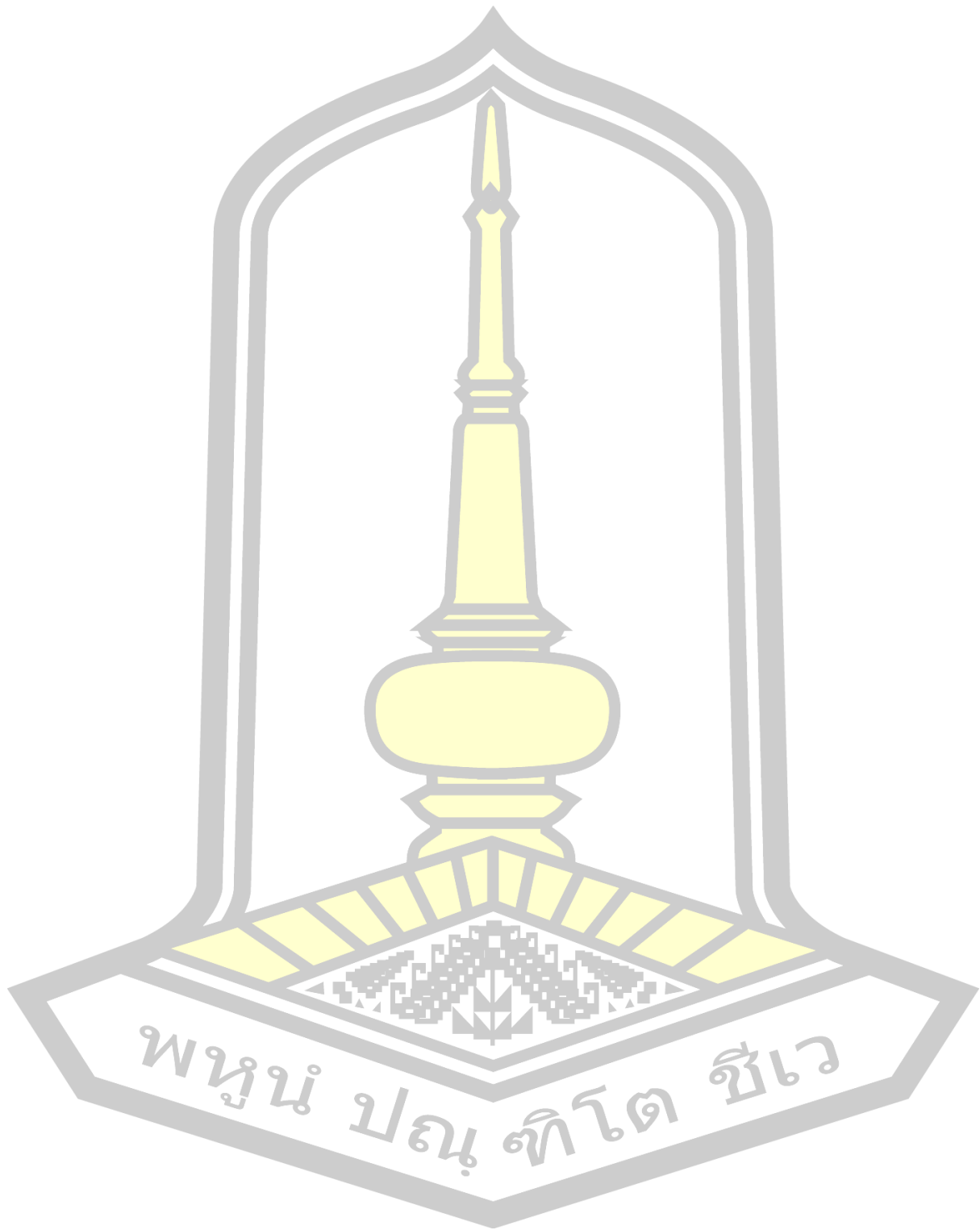
3.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ในระดับอื่น เช่น ระดับประถมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา หรือระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

3.2 ควรศึกษาความมีประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการ
สู่ความเป็นเลิศกับสถานศึกษาเพราะจะทำให้สถานศึกษามีรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ดีและ
มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการสามารถเทียบเคียงกับระดับมาตรฐานสากล
หรือมาตรฐานการศึกษาในระดับโลกได้ กล่าวคือ เป็นการสร้างรากฐานที่มั่นคงในการพัฒนาศักยภาพ
ผู้เรียนให้สอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 และเป็นการส่งเสริมให้
สถานศึกษาไทยสามารถก้าวเข้าสู่ประชาคมโลกอย่างมีศักยภาพ

3.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลในการ
บริหารงานวิชาการในระดับประถมศึกษา เช่น การใช้ระบบการจัดการเรียนรู้ (LMS) การวิเคราะห์
ข้อมูลด้วย AI หรือระบบการติดตามและประเมินผลแบบเรียลไทม์ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพของ
การบริหารจัดการและการเรียนรู้ของผู้เรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). *แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2549). *การพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยพลับพลิก เอ็ดดูเคชั่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ. (2554). *การบริหารงานวิชาการและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้*. มหาสารคาม : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คณน สิริโชคเจริญ. (2565). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คมกริช นุราช. (2563). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2557). *เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา*. [ออนไลน์]. ได้จาก : http://www.drkanchit.com/general_articles/articles/general_24.html. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2567].
- คำหมาน คนไค. (2542). *ทางก้าวหน้าของครูมืออาชีพ : การพัฒนาวิชาชีพครูตามแนวทางของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- จรรยาภรณ์ ภูกลาง. (2564). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลูรินทร์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพ้อยท์.

- จันทรานี สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2553). *การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนมพรพรช เทียมดวงแข. (2566). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลยหนองบัวลำภู*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชนิสรา ชุมวงศ์. (2563). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยยุทธ บุญเต็ม. (2564). *แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอพิบูลมังสาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). *การบริหารงานวิชาการ*. ปัตตานี : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ถนอมจิตต์ ขุฑทะกะพันธ์. (2546). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความรู้และทักษะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีศักดิ์ สุททวาทีน. (2548). *การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาองค์กรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน*. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อกรุงเทพฯ.
- ทิพวรรณ ประเสริฐอโฬสกุล. (2544). *การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการยอมรับในผลการประเมินของครูคณิตศาสตร์ระหว่างการประเมินความต้องการจำเป็นแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมณี. (2545). *ระบบการออกแบบการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมณี. (2549). *การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโมเดลชิปปา*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

- ทิศนา แคมมณี. (2544). *ระบบการออกแบบการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ รุณเจริญ. (2553). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปรอบ 2 และประเมินภายนอกรอบ 3*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : นวสาส์นการพิมพ์.
- ธีระพร อายุวัฒน์. (2552). *แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก*. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นงนุช ชะมะที. (2566). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิพนธ์ กิनावงศ์. (2544). *หลักการบริหารการศึกษา*. พิษณุโลก : ภาควิชาการบริหารการศึกษาและพัฒนาศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 10 ฉบับปรับปรุงใหม่. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประชุม ผงผ่าน. (2545). *เอกสารประกอบคำสอนผู้นำทางวิชาการและการพัฒนาหลักสูตร*.
อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ประเวศ วะสี. (2544). *ยุทธศาสตร์ทางปัญญาและการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ. (2548). *รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ประสิทธิ์ ตงยิ่งศิริ. (2544). *การวางแผนและการวิเคราะห์โครงการ*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2554). *หลักการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- ปราชญา กล้าผจญ. (2553). *การบริหารจัดการยุคใหม่*. กรุงเทพฯ : ปราชญา พลัฒ์ลิขิ๊ง.
- ปรีชา กองจินดา. (2549). *แนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- ปรีดา บ้วยก, สถาพร สังข์ขาวสุทธิรักษ์ และบรรจง เจริญสุข. (2564). รูปแบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารบัณฑิตวิจัย JOURNAL OF GRADUATE RESEARCH*, 12(1), 15-29, มกราคม-มิถุนายน.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซ็ท.
- ปิยะ โกฏิแสน. (2560). *การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้ Balanced Scorecard ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2544). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ : คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- พลุ เดชะรินทร์. (2553). *การนำแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรินทร์ วงศ์จันทร์. (2547). *การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารรัมย์. (2540). *การพัฒนากระบวนการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษา ตามแนวคิดการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ : กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิสนุ พองศรี. (2550). *การประเมินทางการศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : เทียมฝ่าย การพิมพ์.
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2553). *การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2542). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มนทิพย์ ทรงกิติพิศาล. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มยุรีย์ เขียวฉะอ้อน. (2541). *การประเมินความต้องการจำเป็นด้านทักษะพื้นฐานของครูอนุบาลโดยใช้การคิดวิเคราะห์งาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ยนต์ ชุ่มจิต. (2541). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). *หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ : ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- รัชนีกร ศรีประสาร. (2565). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคการศึกษา 4.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554*. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). *การบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สงขลา : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รุจิร ภู่อาระ และจันทรานี สงวนนาม. (2545). *การเขียนแผนการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยส์.
- ลักขณา สริวัฒน์. (2543). *สุขวิทยาและการปรับตัว*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วรรณารี ปทุมมาศ. (2546). *การนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : เซ็นเตอร์ ดิสคัฟเวอรี.
- วิชิต บุญเลิศ. (2543). *ปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วินิจ เกตุขา. (2546). *ความพร้อมใจการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิภาวดี ชีวะผลาบุญ. (2553). *รูปแบบการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2542). *การบริหาร หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ์.

- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร และวาโร เฟิงส์วีสต์. (2554). *รูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศักดิ์ผจญ เริงใจ. (2547). *การศึกษาแนวทางการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา*.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2546). *การมุ่งเน้นที่ลูกค้าและการตลาด*. กรุงเทพฯ : สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2556). *วิถีแห่งการสร้างคุณค่าสู่องค์กรที่เป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ : จีรวัฒน์เอ็กเพรส.
- สมคิด บางโม. (2552). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.
- สมคิด มาวงศ์. (2554). *การศึกษารับรองตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี*.
- สมเดช สวานิติ. (2553). *การนำเสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*.
- สมเดช สวานิติ. (2553). *การนำเสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*.
- สมัยศ นาวิการ. (2544). *การบริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สมหมายการพิมพ์.
- สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2545). *เปิดโลกจิตวิทยาแนะแนวกับการศึกษาเพื่อปวงชน*. กรุงเทพฯ : สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2526). *การพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *ทฤษฎีและหลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2566*. ร้อยเอ็ด : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). *การพัฒนามาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือปฏิบัติงานด้านการบริหารทั่วไป สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2562). *PMQA การพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ : บริษัท วิชั่น พรินท์ แอนท์ มีเดีย จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). *แนวทางการบริหารและพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศโรงเรียนคุณภาพ*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *การศึกษาสภาพการดำเนินงานเทียบโอนผลการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2552). *แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 – 2555*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุกัญ เทียนทอง. (2546). การวิจัยในชั้นเรียนแบบหน้าเดียว. *วารสารวิชาการ*, 6(6), 29-30.
- สุธรรม ธรรมทัศน์. (2554). *หลักการ ทฤษฎีและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุธี สุทธิสมบูรณ์ และสมาน รังสิโยภุชณ์. (2537). *การบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ : สวัสดิการสำนักงาน ก.พ.

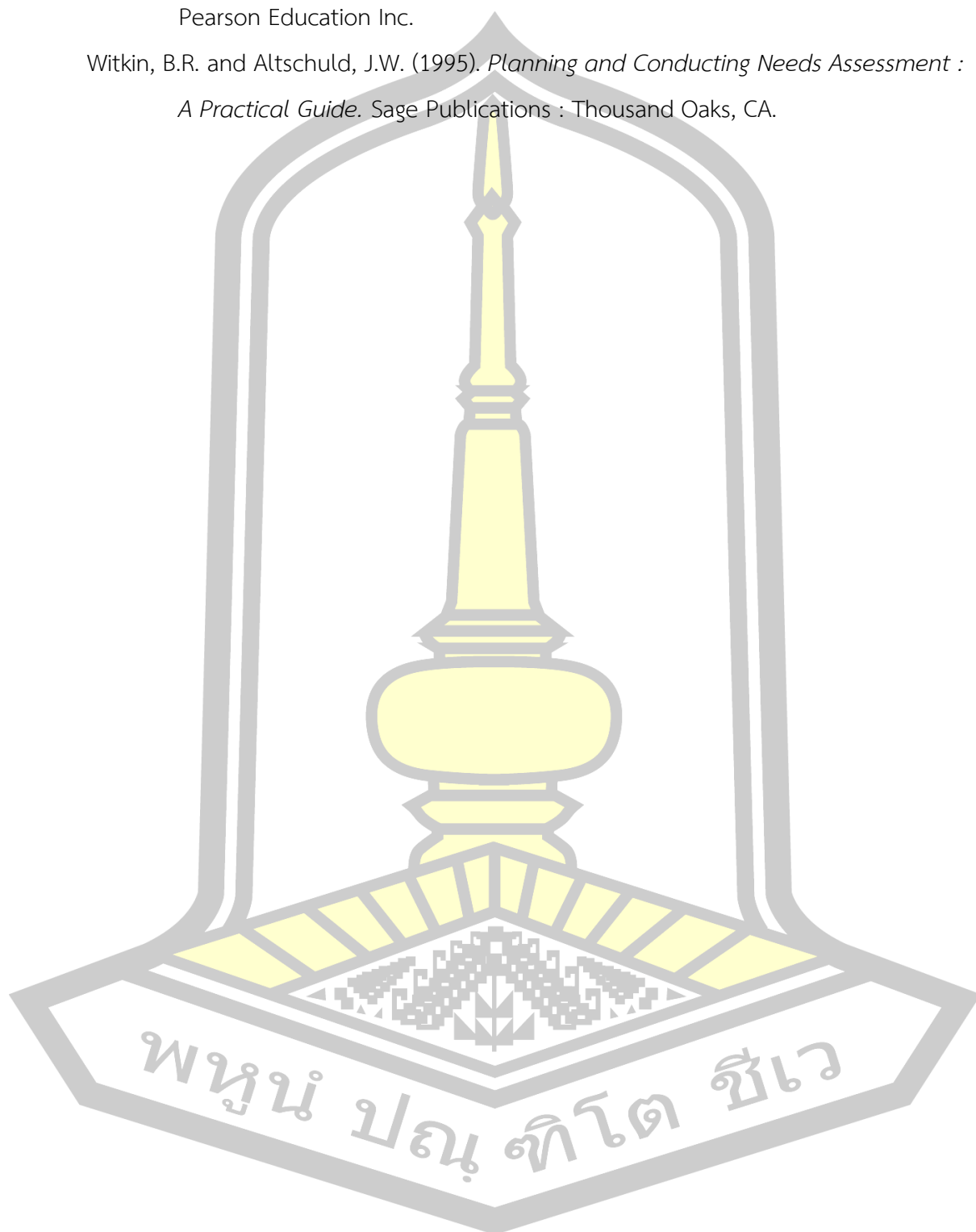
- สุนิสา วิทยานุกรณ์. (2552). *การพัฒนาารูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุบิน อ้อสุวรรณ. (2544). *คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง*. พระนครศรีอยุธยา : โรงเรียนลาดชะโดสามัคคี.
- สุรัฐ ศิลปอนันต์. (2545). *กระบวนการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของคุรุสภา.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). *21 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนากระบวนการคิด*. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2547). *ปฐมวัย หลักสูตรและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไอเอสพรีนติ้งเฮ้าส์.
- หวน พิณรุฬห์. (2548). *การบริหารโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อภิวัฒน์ จันทร์สม. (2563). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุทิศ ขาวเชียร. (2549). *การวางแผนกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุไรพรรณ เจนวานิชยานนท์ และสุวรรณ มงคลรุ่งเรือง. (2545). *การพัฒนาดัชนีสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกธิป สุวารี. (2554). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศสำหรับสถาบันอุดมศึกษา ประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- AlMarwani, M. (2023). Academic Excellence Framework: Towards Sustainable Growth. *Journal of University Teaching & Learning Practice*, 20(6).
<https://doi.org/10.53761/1.20.6.6>.
- Baumgart, N. (1987). *Equity quality and cost in higher education*. Bangkok : UNESCO regional office for Asia and the Pacific.

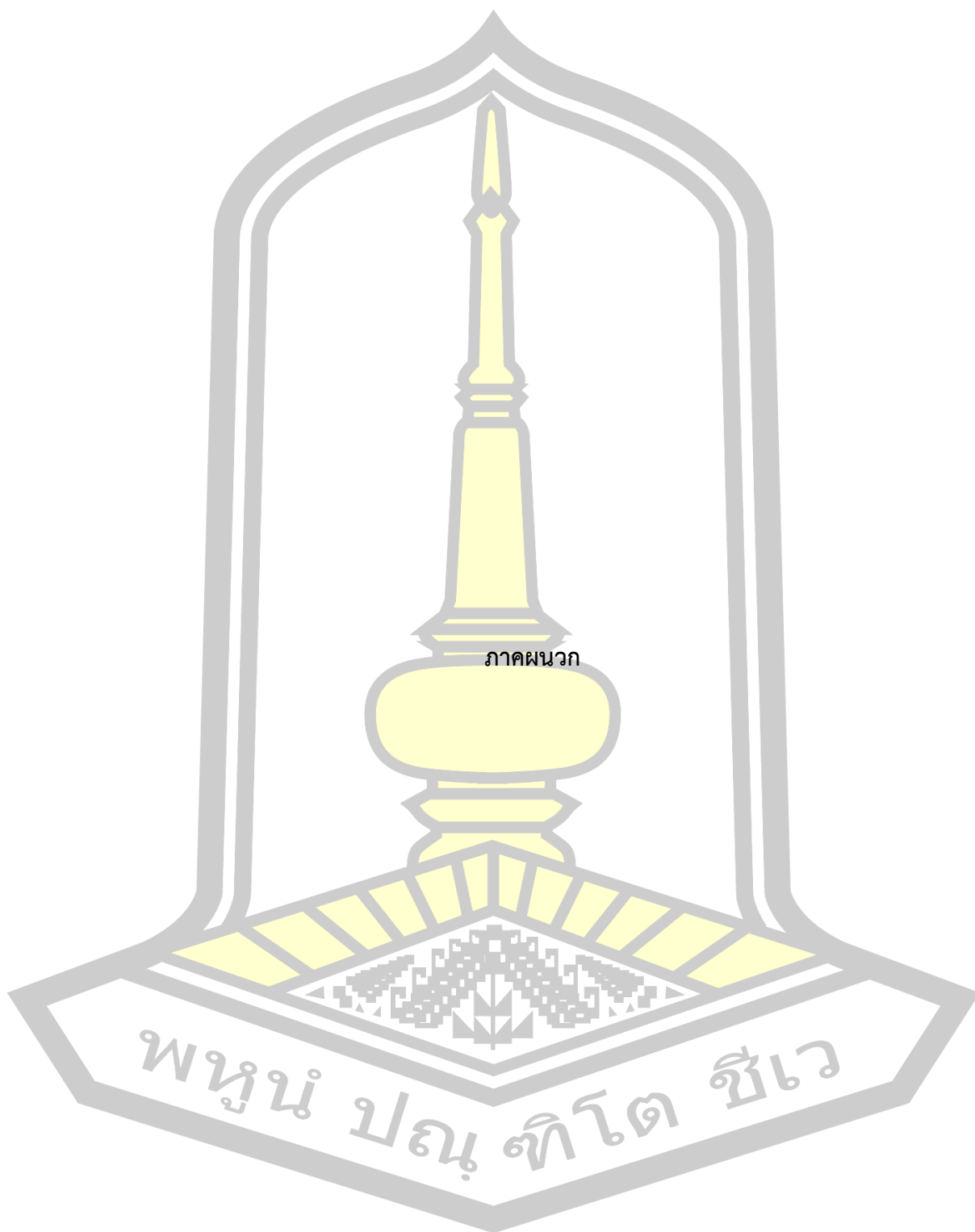
- Bloom, B.S. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I : The Cognitive Domain*. New York : Makay.
- Bosker, R.J., Creemers, B.P.M. and Stringfield, S. (1999). *Enhancing Educational Excellence, Equity and Efficiency*. Netherlands : Kluwer Academic.
- Brookfield, S.D. (2017). *Becoming a Critically Reflective Teacher, Second Edition*. 2nd ed. New York : Jossey-Bass.
- Bruce, T.W. (1978). *Analyzing and Designing Educational Research*. New York : Harcourt Brace Jovanovich Inc.
- Bruce, W. (1978). *The international encyclopedia of higher education*. Sanfrancisco : Jossey-Bass.
- Deming, E.W. (1986). *Mycoted. Out of the Crisis*. Cambridge, Massachusetts : Massachusetts institute of Technology.
- Dewey, J. (1963). *Experience and Education*. New York : Macmillan.
- Drucker, P.F. (2006). *The Effective Executive: The Definitive Guide to Getting the Right Things Done (Harper business Essentials)*. New York : Harper Collins.
- Fayol, H. (1949). *General and Industrial Management*. London : Sir Isaac Pitman and Sons.
- Fullan, M. (2006). *Turnaround leadership "The Jossey-Bass education series"*. University of Michigan : Jossey-bass.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : McGraw-Hill Book, Co.
- Gordon, J.R. (1999). *Organizational behavior : A diagnostic approach*. 6th ed. New Jersey : Prentice Hall International.
- Hasan Yücel Ertem (2021). *Relationship of School Leadership with School Outcomes: A Meta-Analysis Study*. Turkey : Canadian Center of Science and Education.
- Kaufman, C.F. and others. (1991). Exploring More Than Twenty-four Hours a Day : A Preliminary Investigation of Polychronic Time Use. *Journal of Consumer Research*, 18(3), 392–401.
- Kaufman, R. and English, W. (1981). *Need Assessment : Concepts and Application*. New Jersey : Educational Technology.

- Khojah, A. and Shousha, A. (2020). *Academic Accreditation Process of English Language Institute: Challenges and Rewards*. Saudi Arabia : Canadian Center of Science and Education.
- Machumu, H. and Agaptus, A. (2024). Academic Benchmarking and the Provision of Quality Secondary Education in Tanzania. *Journal on Efficiency and Responsibility in Education and Science*, 17(2), 107-117.
<http://dx.doi.org/10.7160/eriesj.2024.170201>.
- Marzano, R.J. (2001). *Designing a New Taxonomy of Educational Objective*. Thousand Oaks, California : Corwin Press, Inc.
- Maslow, A.H. (1970). *Motivation and personality*. New York : Harper & Row.
- McKillip, J. (1987). *Need Analysis : Tools for the Human Services and Education*. Newbury Park, CA : Sage.
- Michael, E.Pr. (1985). *Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance*. New York : The Free Press.
- Roger, C.R. (1970). *Carl Roger on Encounter Group*. New York : Harper & Row.
- Sallis, E. (1993). *Total quality management in education*. London : Kogan Page.
- Stenhouse, L. (1983). *An Instruction to Curriculum Research and Development*. London : Heinemann Education Books.
- Stoner, A.F. and Wankel, C. (1986). *Management*. 3rd ed. New Delhi : Prentice-Hill.
- Stufflebeam, D. and others. (1985). *Conducting Educational Needs Assessment*. Hingham, MA : Kluwer-Nijhoff.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. New York : Harcourt, Brance and World.
- Van Miller. (1965). *The Public Administration of American School of System*. New York : The McMillan Company.
- Vasiliev, A. (2021). Competitiveness and Academic Excellence with Emerging Technologies: Methods for Assessing the Quality of University Education. *International Journal of Instruction*, 14(4), 1013-1032.
<https://doi.org/10.29333/iji.2021.14458a>.
- Webster, J.G. (1981). *Twentieth century dictionary of the English language in abridged*. 2nd ed. New York : Merriam-Webster.

Wiggins, G. and McTighe, J. (2005). *Understanding by Design*. Upper Saddle River, NJ :
Pearson Education Inc.

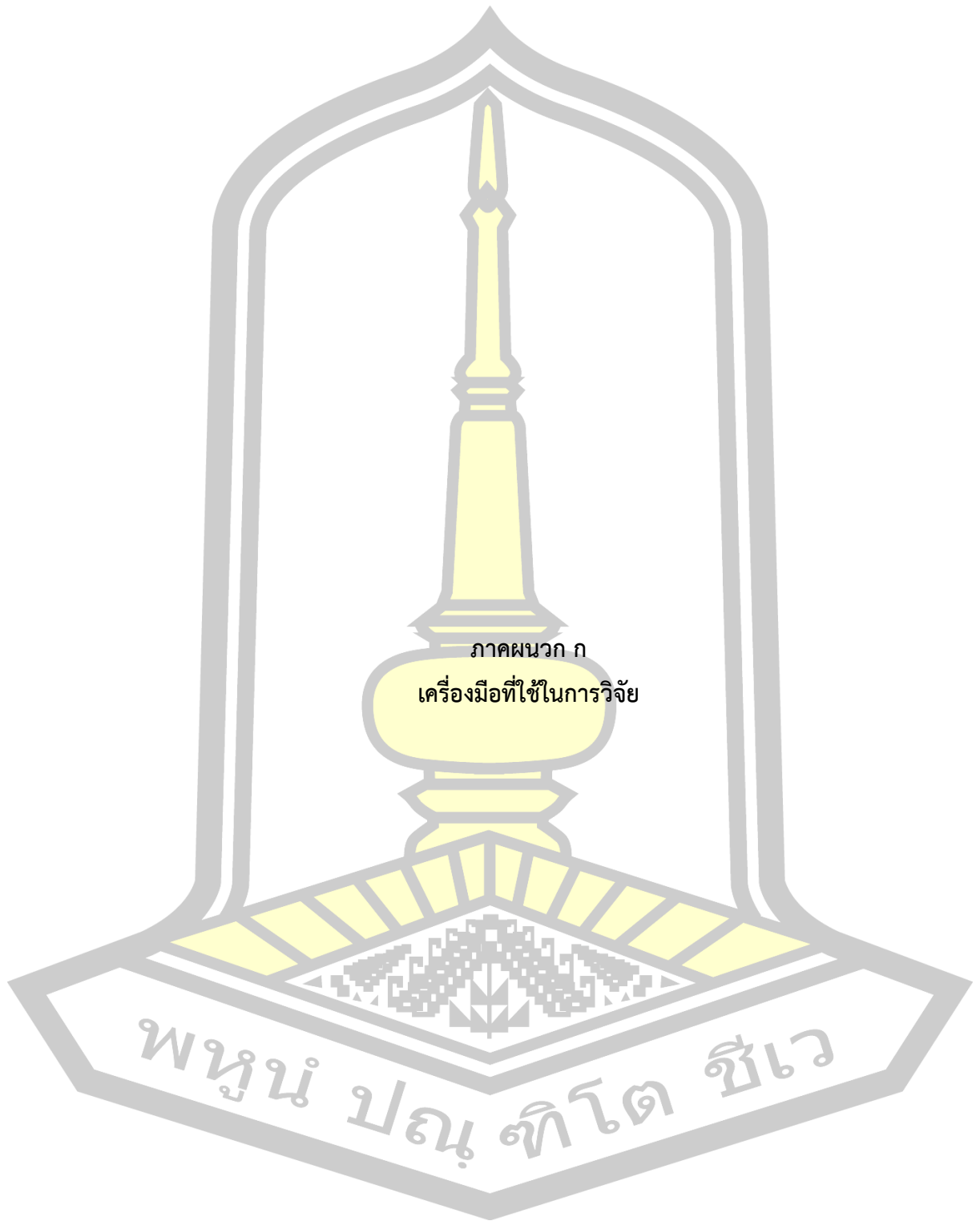
Witkin, B.R. and Altschuld, J.W. (1995). *Planning and Conducting Needs Assessment :
A Practical Guide*. Sage Publications : Thousand Oaks, CA.

ภาคผนวก

พหุบัณฑิตยาลัย

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์สำหรับการวิจัย
เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 85 ข้อ
  - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
2. ผู้ตอบแบบสอบถามกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อเพื่อประโยชน์ของการวิจัย
3. ผลการตอบแบบสอบถามจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการวิจัยเท่านั้น โดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม
4. ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวนริศรา จันทะคัต

นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา รุ่น พ. 36

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามถึงคุณลักษณะส่วนบุคคลโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน

หน้าข้อที่ตรงกับสภาพของท่าน

1. สภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการ/ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการสถานศึกษา

หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ

ครู/บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา

2. ประสบการณ์ทำงาน

ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี   6 -10 ปี

11 -15 ปี   16 -20 ปี

21 ปี ขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

4. ขนาดโรงเรียน

ขนาดเล็ก (มีนักเรียน 1 - 499 คน)

ขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 500 - 1,499 คน)

ขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 - 2,499 คน)

ขนาดใหญ่พิเศษ (มีนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป)

ข้อ	ข้อความ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์						
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
84	มีการพัฒนาขั้นตอนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา												
ผลลัพธ์													
85	มีผลที่ได้จากระบบประกันคุณภาพ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง การพัฒนาทักษะครู การได้รับผลประเมินคุณภาพระดับดี หรือดีมากจากภายนอก												

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ
สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ร้อยเอ็ด เขต 1

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม.....

พูน ปรน ทิโต ชีเว

แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาหลักการแนวคิดในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านให้สัมภาษณ์ตามหัวข้อต่อไป

1. ชื่อ-นามสกุล.....
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด..... สาขาวิชา.....
3. ตำแหน่งปัจจุบัน.....
4. สถานที่ทำงาน.....

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวนริศรา จันทะคัด

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....น. สถานที่.....

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

เกริ่นนำ

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน/ครู มีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงในการบริหารงานวิชาการ ท่านมีความคิดเห็นว่าการดำเนินการ หลักการ แนวคิดอย่างไรจึงสามารถนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จได้ ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

คำถาม แนวทางที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประสบความสำเร็จ

.....

.....

.....

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

คำถาม แนวทางที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ด้านการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้ประสบความสำเร็จ

3. ด้านการวัดผลและประเมินผล

คำถาม แนวทางที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ด้านการวัดผลและ
ประเมินผล ประสบความสำเร็จ

4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

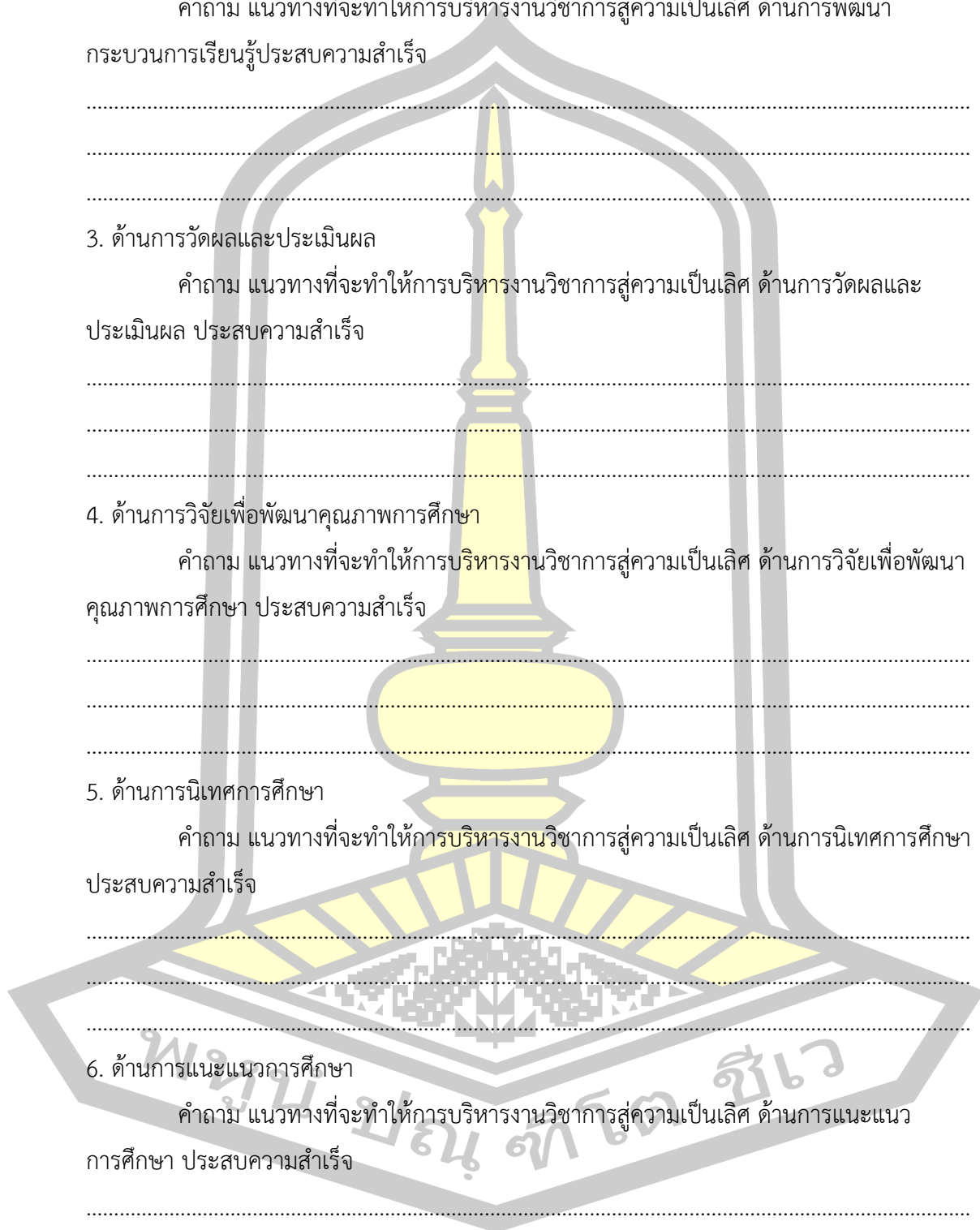
คำถาม แนวทางที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา
คุณภาพการศึกษา ประสบความสำเร็จ

5. ด้านการนิเทศการศึกษา

คำถาม แนวทางที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ด้านการนิเทศการศึกษา
ประสบความสำเร็จ

6. ด้านการแนะแนวการศึกษา

คำถาม แนวทางที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ด้านการแนะแนว
การศึกษา ประสบความสำเร็จ

7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

คำถาม แนวทางที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประสบความสำเร็จ

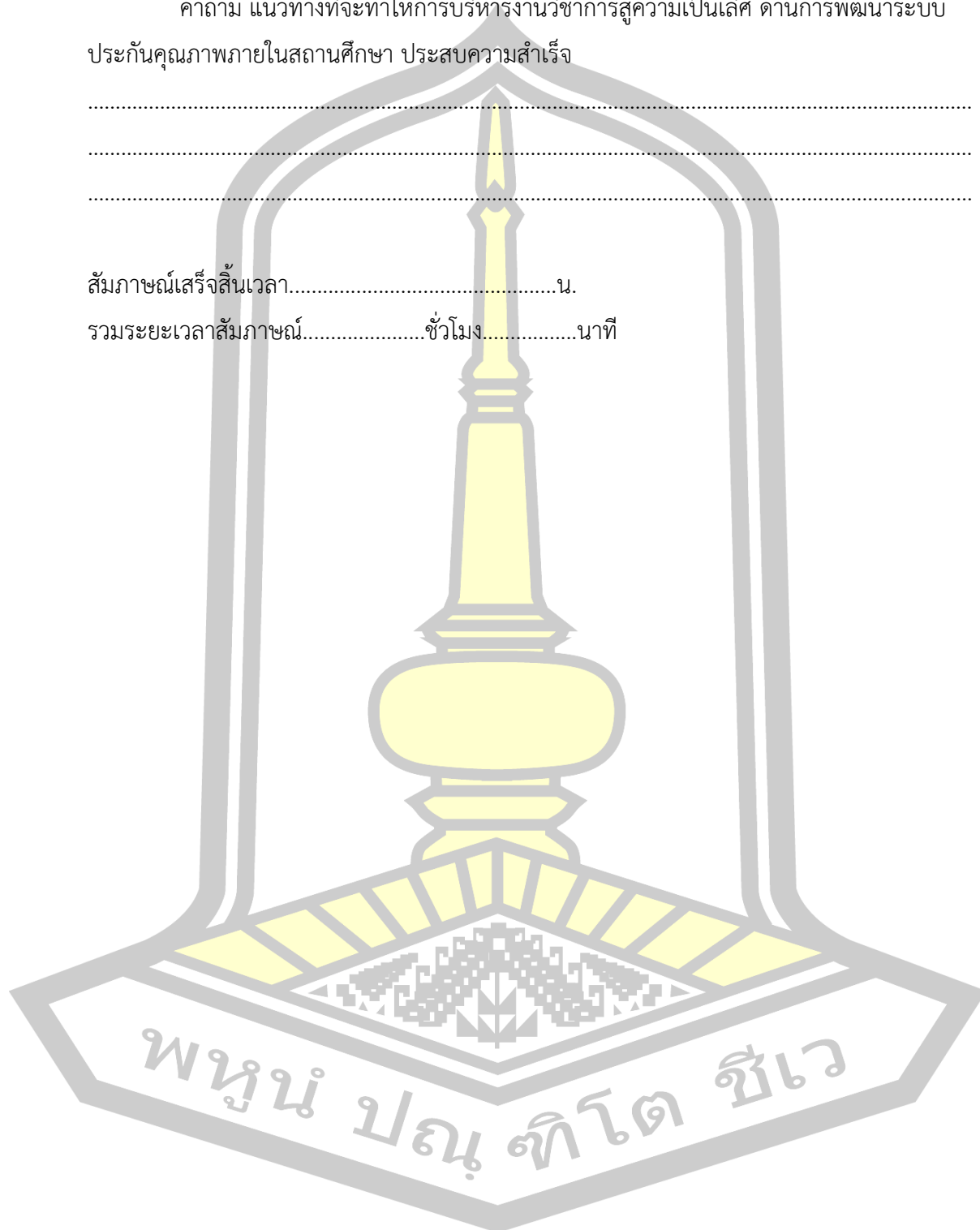
.....

.....

.....

สัมภาษณ์เสร็จสิ้นเวลา.....น.

รวมระยะเวลาสัมภาษณ์.....ชั่วโมง.....นาที

แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้
ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

คำชี้แจง

แบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ซึ่งแบบประเมินต่อไปนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้หรือไม่

แบบประเมินแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ -สกุล .....
2. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง .....
3. สังกัดหน่วยงาน .....
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด ..... สาขาวิชา.....

พ.ร.บ. ป.น. ท.ก.โต. ร.อ.เอ.

รายการประเมิน	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5. ด้านการนิเทศการศึกษา										
5.1	ผู้บริหารสถานศึกษามีเป้าหมายและกรอบของการนิเทศที่ชัดเจนและส่งเสริมแรงจูงใจในการพัฒนาครู									
5.2	สถานศึกษาดำเนินการนิเทศให้สอดคล้องกับเป้าหมายและมีตัวชี้วัดที่ชัดเจน เน้นการมีส่วนร่วมของครู									
5.3	สถานศึกษานิเทศโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน									
5.4	สถานศึกษาใช้ข้อมูลจากการนิเทศวางแผนพัฒนาครูรายบุคคลอย่างเหมาะสม									
5.5	สถานศึกษาส่งเสริมการสะท้อนคิดและให้คำแนะนำเชิงพัฒนาแก่ครูอย่างต่อเนื่อง									
5.6	สถานศึกษาบริหารจัดการแผนการสอนและการจัดการห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ									
5.7	สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีสอนอย่างสร้างสรรค์ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมาย									
6. ด้านการแนะแนวการศึกษา										
6.1	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานแนะแนวอย่างต่อเนื่องและจริงจัง									
6.2	สถานศึกษาจัดทำแผนแนะแนวให้สอดคล้องกับเป้าหมายและศักยภาพของผู้เรียน									
6.3	สถานศึกษาดำเนินงานแนะแนวอย่างครอบคลุมทั้งด้านอารมณ์ สังคม การเรียน และอาชีพ									
6.4	สถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนเพื่อปรับแผนพัฒนารายบุคคลอย่างเหมาะสม									
6.5	สถานศึกษาพัฒนาครูแนะแนวและครูผู้สอนให้มีทักษะด้านการแนะแนวอย่างเหมาะสม									
6.6	สถานศึกษามีระบบงานแนะแนวพร้อมคู่มือและระบบฐานข้อมูลรายบุคคลที่ชัดเจน									

รายการประเมิน		ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้						
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
6.7	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตนเอง วางแผนชีวิตได้อย่างเหมาะสม												
7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา													
7.1	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายและโครงสร้าง เพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา												
7.2	สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพเชื่อมโยงกับ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีตัวชี้วัด (KPI) ที่ชัดเจน												
7.3	สถานศึกษามุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้และ ความพึงพอใจของผู้เรียน												
7.4	สถานศึกษาจัดการความรู้จากการประเมินคุณภาพ อย่างต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา												
7.5	สถานศึกษาให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำ SAR และ วางแผนพัฒนารายบุคคล (IDP) จากผลการ ประเมิน												
7.6	สถานศึกษามีระบบฐานข้อมูลงาน การติดตามงาน และกำกับแผนโครงการอย่างเป็นระบบ												
7.7	สถานศึกษามีผลการประเมินทั้งภายในและ ภายนอกมีแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน												

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

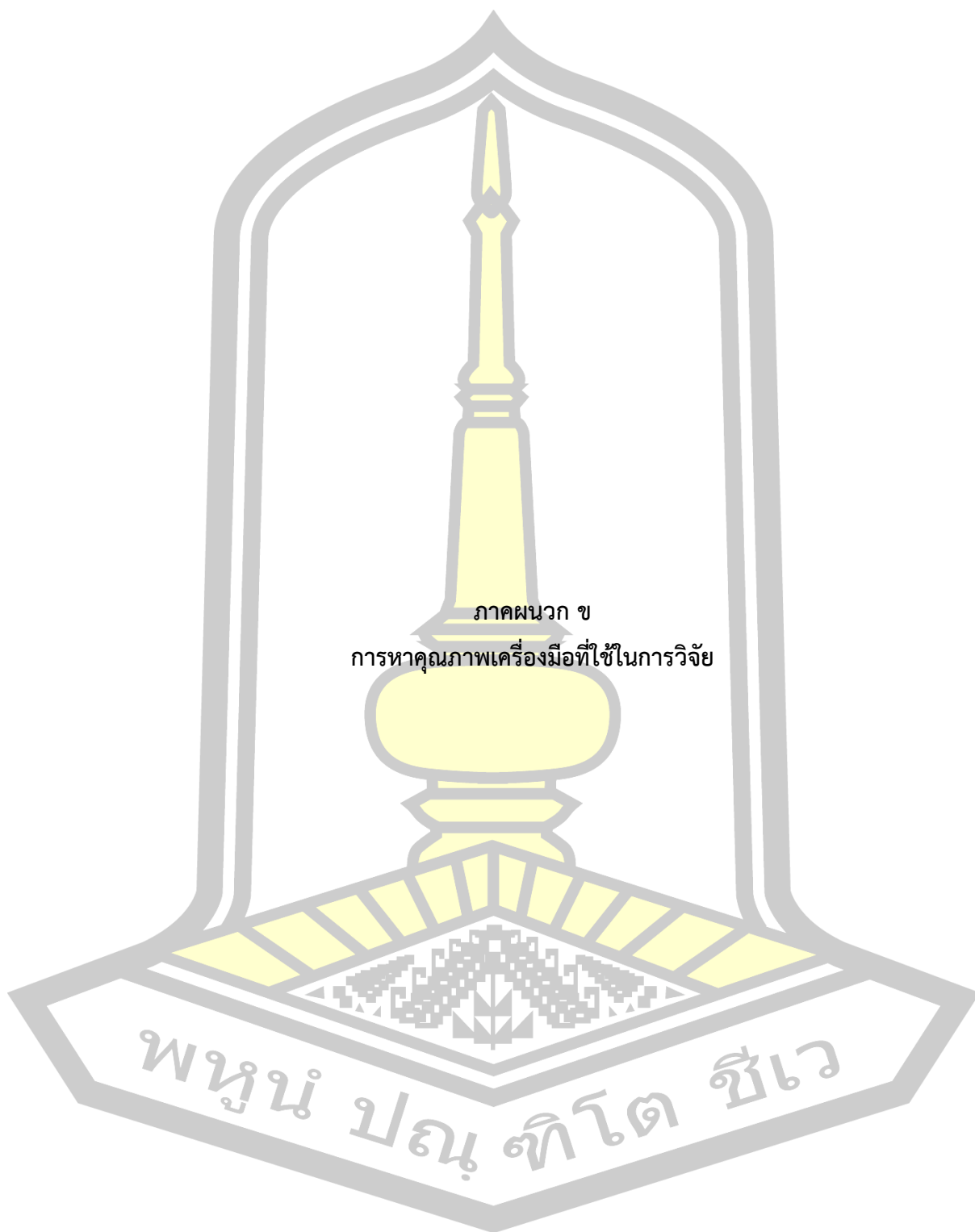
.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่...../...../.....

ภาคผนวก ข
การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัณฑิต โท ชีวะ

ตาราง 31 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการพัฒนาแนวทางการ
 บริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

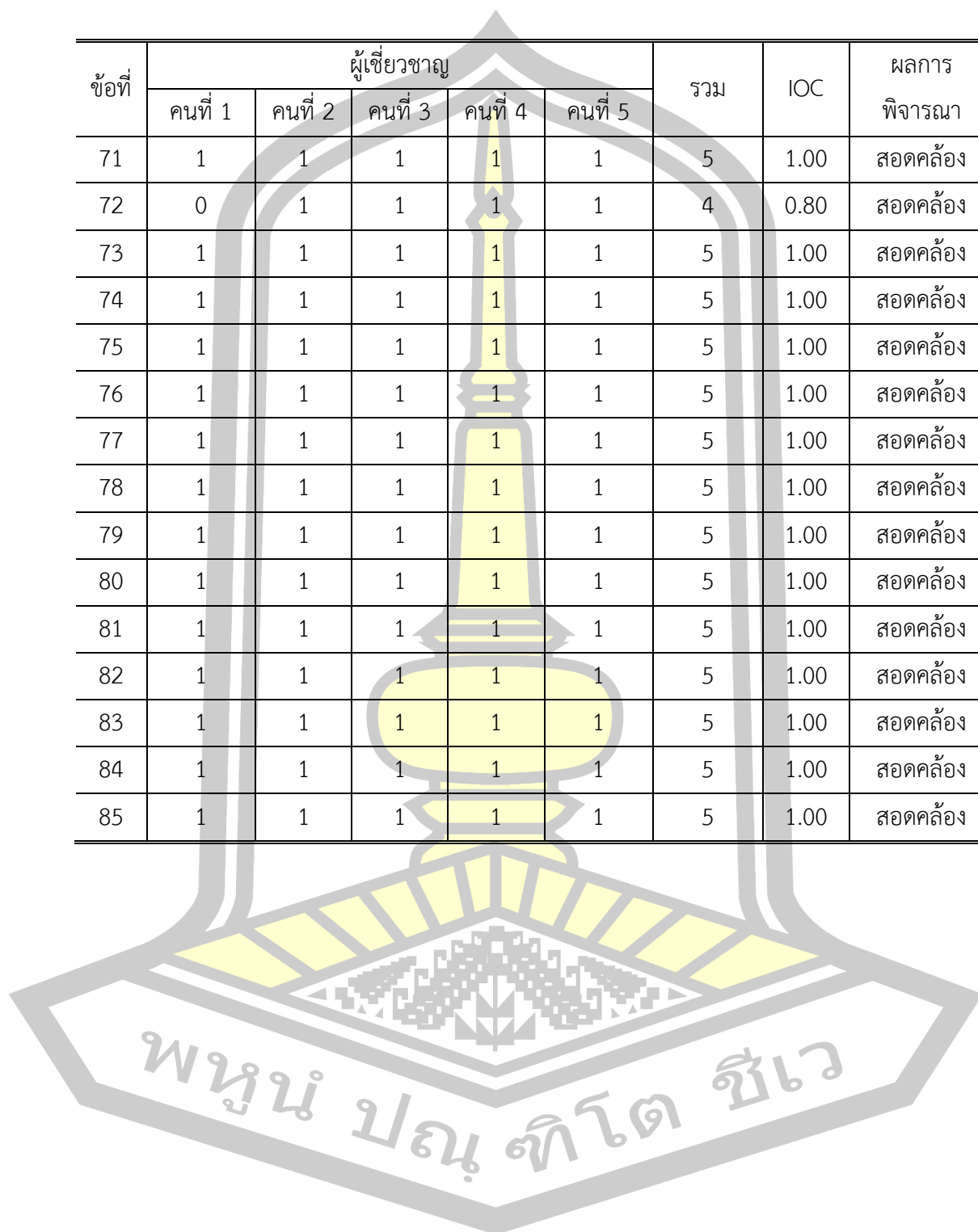
ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
2	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
3	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
4	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
5	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
6	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
7	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
8	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
9	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
10	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
11	1	1	1	0	1	4	0.80	สอดคล้อง
12	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
13	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
14	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
15	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
16	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
17	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
18	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
19	1	-1	1	1	1	3	0.60	สอดคล้อง
20	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
21	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
22	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
71	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
72	0	1	1	1	1	4	0.80	สอดคล้อง
73	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
74	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
75	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
76	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
77	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
78	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
79	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
80	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
81	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
82	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
83	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
84	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง
85	1	1	1	1	1	5	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 32 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการพัฒนาแนวทางการบริหารงาน
วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

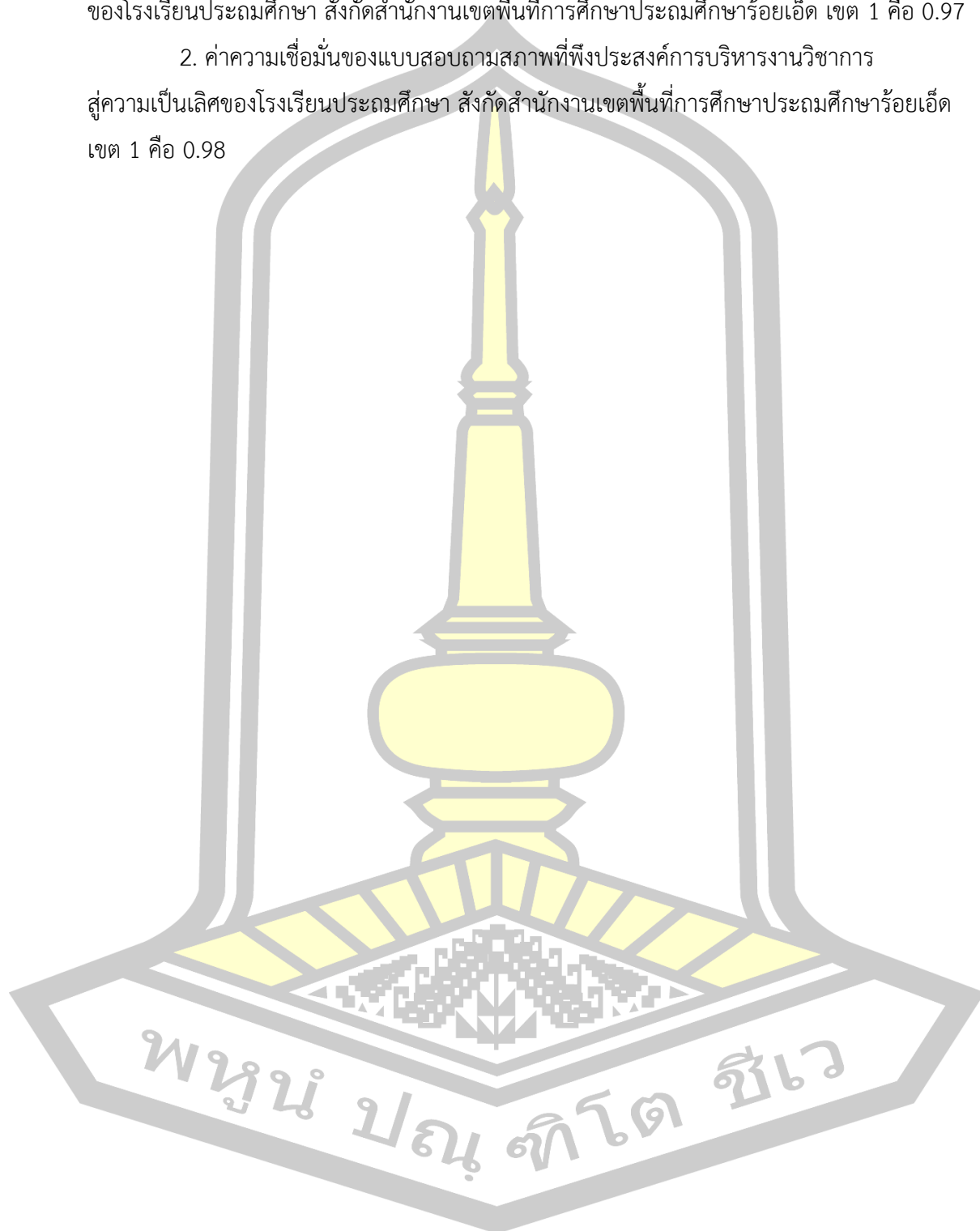
ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})		ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์		สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
1	0.43	0.63	23	0.51	0.86
2	0.57	0.69	24	0.62	0.76
3	0.57	0.73	25	0.60	0.77
4	0.45	0.75	26	0.60	0.78
5	0.42	0.69	27	0.65	0.86
6	0.57	0.74	28	0.60	0.76
7	0.50	0.76	29	0.54	0.82
8	0.54	0.67	30	0.53	0.86
9	0.61	0.77	31	0.67	0.76
10	0.55	0.86	32	0.64	0.77
11	0.61	0.65	33	0.65	0.67
12	0.61	0.74	34	0.62	0.73
13	0.60	0.75	35	0.60	0.76
14	0.51	0.73	36	0.64	0.77
15	0.48	0.80	37	0.62	0.73
16	0.52	0.76	38	0.49	0.78
17	0.50	0.76	39	0.57	0.83
18	0.56	0.86	40	0.61	0.86
19	0.62	0.73	41	0.61	0.70
20	0.57	0.65	42	0.60	0.73
21	0.66	0.76	43	0.65	0.77
22	0.52	0.64	44	0.68	0.76

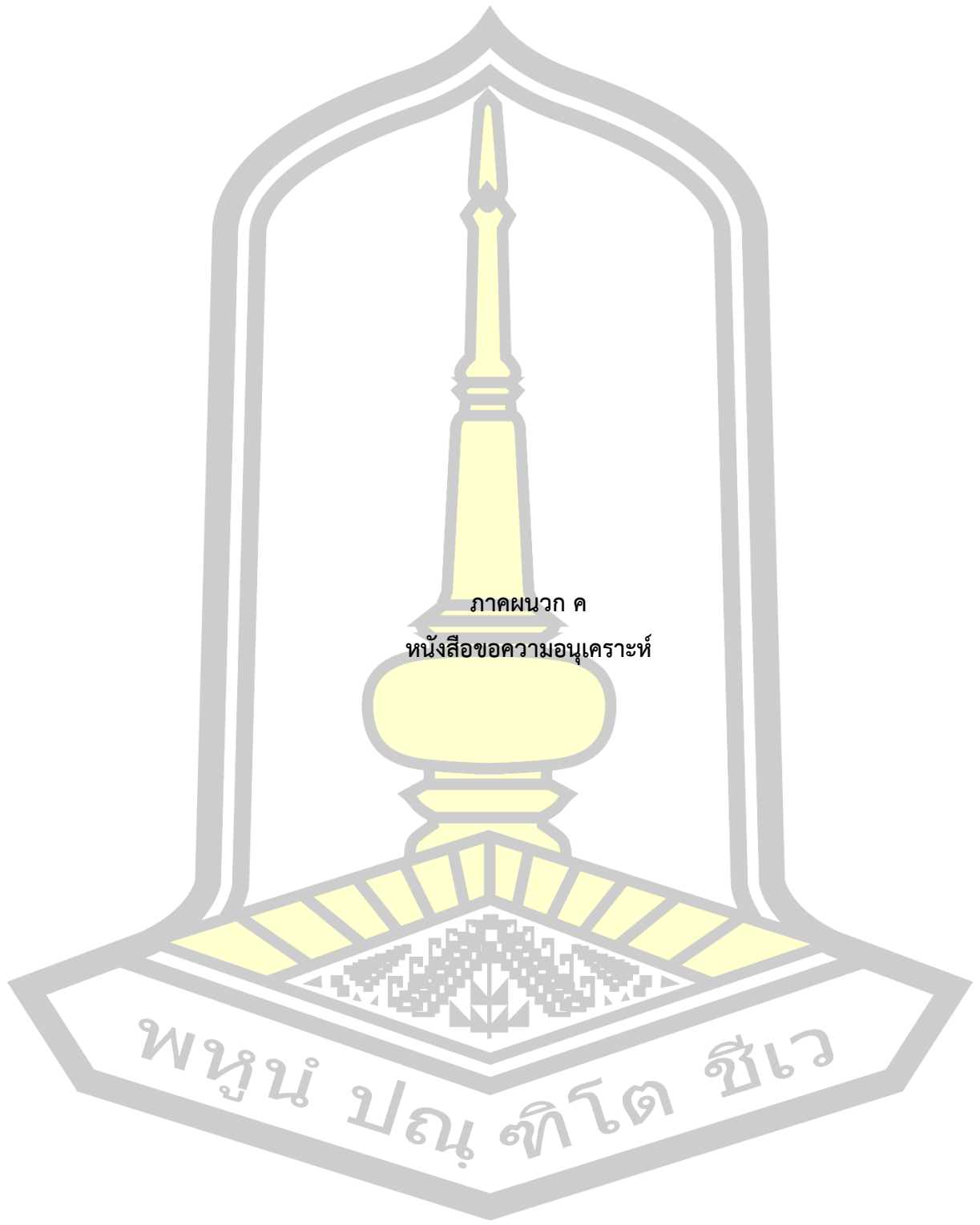
ตาราง 32 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})		ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์		สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
45	0.57	0.86	69	0.57	0.76
46	0.57	0.77	70	0.43	0.86
47	0.55	0.86	71	0.57	0.63
48	0.68	0.79	72	0.57	0.86
49	0.64	0.76	73	0.45	0.73
50	0.43	0.65	74	0.42	0.75
51	0.61	0.86	75	0.57	0.69
52	0.60	0.71	76	0.50	0.78
53	0.43	0.73	77	0.54	0.74
54	0.57	0.65	78	0.61	0.69
55	0.57	0.72	79	0.55	0.82
56	0.45	0.86	80	0.61	0.80
57	0.42	0.75	81	0.67	0.86
58	0.57	0.73	82	0.60	0.85
59	0.50	0.77	80	0.51	0.83
60	0.54	0.66	81	0.48	0.70
61	0.61	0.81	82	0.52	0.73
62	0.55	0.76	80	0.57	0.76
63	0.61	0.86	81	0.43	0.86
64	0.67	0.83	82	0.57	0.63
65	0.60	0.69	82	0.57	0.86
66	0.51	0.74	83	0.45	0.73
67	0.48	0.86	84	0.42	0.75
68	0.52	0.77	85	0.57	0.69

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 คือ 0.97

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ
สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด
เขต 1 คือ 0.98

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุบัน ปณุ ทิโต ชีเว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรสาร. 0-4372-1764 ภายใน 6216

ที่ อว 0605.5(2)/ 639

วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์

ด้วย นางสาวนริศรา จันทะคัด นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

มธ. ๖๖.

ที่ อว 0605.5(2)/ ว638

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

10 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ดร.อภิชาติ ประสิทธิ์นอก

ด้วย นางสาวนริศรา จันทะคัต นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

เบอร์โทรศัพท์นิต 0626454953

ที่ อว 0605.5(2)/ ว638

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

10 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ดร.ธัญญาพร เกียวรัตน์

ด้วย นางสาวนริศรา จันทะคัด นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0626454953

ที่ อว 0605.5(2)/ ว 638

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

10 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ดร.จันทราพร คาหา

ด้วย นางสาวนริศรา จันทะคัต นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำ วิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
เบอร์โทรศัพท์นิสิต 0626454953

ที่ อว 0605.5(2)/ 701

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

14 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ดร.พศพร คำยิ่ง

ด้วย นางสาวนริศรา จันทะคัด นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิตินจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
เบอร์โทรศัพท์นิติน 0626454953

ที่ อว ๐๖๐๕.๕(๒)/๑๒๔๖

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลตลาด อำเภอเมือง
จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอบขออนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย QR code แบบสอบถามสำหรับการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่
ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๑

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวนริศรา จันทะคัด นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษาสังกัด
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและดำเนินงานวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนว
ทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๑" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม.การบริหารและพัฒนาการศึกษา
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นิสิตคนดังกล่าวเข้าทดลอง
ใช้เครื่องมือวิจัย โดยให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครู ตอบแบบสอบถาม ตาม QR code ดังแนบ เพื่อนิสิตจะนำ
ข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๕๔-๓๒๒-๔๐ ต่อ ๖๒๑๖

เบอร์โทรศัพท์นิต ๐๖๒-๖๔๕-๔๙๕๓

ที่ อว ๐๖๐๕.๕(๒)/๑๒๔๗

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลตลาด อำเภอเมือง
จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๘ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย QR code แบบสอบถามสำหรับการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่
ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๑

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวนริศรา จันทะคัด นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษาสังกัด
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและดำเนินงานวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนว
ทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๑" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม.การบริหารและพัฒนาการศึกษา
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาวนริศรา จันทะคัด
เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๕๕-๓๒๒-๔๐ ต่อ ๖๒๑๖

เบอร์โทรศัพท์มือถือ ๐๖๒-๖๕๕-๔๙๕๓

ที่ อว 0605.5(2)/ว.1701

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

13 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ด้วย นางสาวนริศรา จันทะคัด นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-9852

ที่ อว 0605.5(2)/ว.1701

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

13 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายสุกิจ กลางสุข

ด้วย นางสาวนริศรา จันทะคัต นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

โทรสาร 0-4371-9852

ที่ อว 0605.5(2)/ว.1701

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

13 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายกิตติภูมิ อุทสาร

ด้วย นางสาวนริศรา จันทะคัดต์ นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่ออนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

โทรสาร 0-4371-9852

ที่ อว 0605.5(2)/ว.1701

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

13 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโสภโณประชาสรรค์

ด้วย นางสาวนริศรา จันทะคัด นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

โทรสาร 0-4371-9852

ที่ อว 0605.5(2)/ว.1701

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

13 พฤษภาคม 2568

เรื่อง ขอลงความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายอัครฤทธิ์ ถ่อนสันเทียะ

ด้วย นางสาวนริศรา จันทะคีต นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทววิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทววิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216

โทรสาร 0-4371-9852

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวนริศรา จันทร์ศักดิ์
วันเกิด	วันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2533
สถานที่เกิด	อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 35 หมู่ที่ 12 ตำบลบ้านเชียง อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด รหัสไปรษณีย์ 45000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู คศ. 2
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอนุบาลร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด รหัสไปรษณีย์ 45000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2552 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2557 ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2568 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ่ ปณุ่ ทิโต ชีเว